"Atunci Iisus grăit-a către ei: Toți vă veți sminti întru mine în noaptea aceasta, căci scris este: **Bate-voi păstorul și se vor risipi oile turmei.**"

Matei 26;31

libertate
solidaritate
dreptate

PUNCTE CARDINALE

ANUL II,
Nr. 5/17
1992
mai
16 pagini,
30 lei

PERIODIC INDEPENDENT DE ORIENTARE DEMOCRAT-CREȘTINĂ

"Primesc cu mîndrie coroana aceasta făurită dintr-un tun luat la Plevna, stropită cu sîngele eroilor noștri și sfințită de biserică. O primesc ca un semn al neatîrnării și puterii României. Ea va fi o mărturie a clipelor grele și a timpurilor glorioase, ce am străbătut împreună și va arăta generațiilor viitoare vitejia Românilor și unirea ce a domnit între țară și coroană."

Din cuvîntul rostit de Domnitorul Carol cu prilejul încoronării sale ca Întîiul Rege al României.

"Vreau ca în hotarele României întregite toți fiii buni ai Țării, fără deosebire de religie și de naționalitate, să se folosească de drepturi egale cu ale tuturor Românilor, ca să ajute cu toate puterile Statul în care Cel de Sus a rînduit să trăiască împreună cu noi."

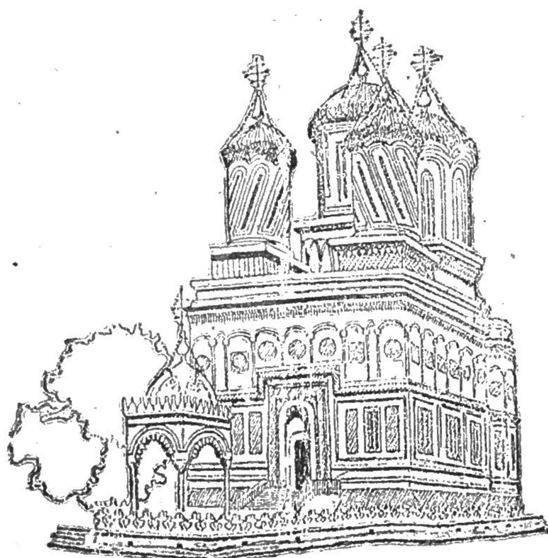
Din cuvîntul rostit de Regele Ferdinand I Întregitorul în catedrala de la Alba-Iulia la 15 Octombrie 1922 cu prilejul încoronării cu Coroana de Oțel ca Rege al Tuturor Românilor.

SPRE REDOBÎNDIREA IDENTITĂȚII

Vizita în țară, de Sfintele Paști ale acestui an, a M.S. Regelui Mihai I al României și a familiei regale a întregit, prin entuziasmul cu care suveranul a fost întîmpinat pretutindeni pe unde a trecut, semnificația creștină a sărbătorii cu o nouă dimensiune: **încrederea în capacitatea neamului românesc de a-și redobîndi identitatea pierdută ca urmare a celor 45 de ani de dictatură și brutală îndoctrinare comunistă.** Se pare că, în sfîrșit, românii sînt pe cale să înțeleagă că redresarea morală și materială a țării nu este posibilă atît timp cît actuala Putere menține intacte instituțiile și structurile sistemului comunist. Triumfala primire, ce i s-a făcut monarhului venit în țară pentru a se reculege la mormintele marilor săi înaintași, se înscrie, întru totul, în contextul acestei înțelegeri.

Crearea, existența și evoluția României ca stat modern, european, constituie înfăptuiri ale poporului român, indisolubil legate de instituția monarhiei. Proclamarea Independenței, înălțarea țării la rangul de regat și înfăptuirea României Mari sînt acte istorice pe care numai reaua credință sau ignoranța le pot disocia de ideea de monarhie constituțională și de dinastia instaurată de prințul Carol de Hohenzollern-Sigmaringen la 10 Mai 1866.

În contrast cu ceea ce a însemnat în istoria țării monarhia constituțională, noțiunea de republică nu poate fi disociată de ansamblul sistemului comunist, fiind organic legată de întreg cortegiul de orori și crime prin care acesta a transformat România dintr-o țară prosperă într-o adevărată "Vale a Plîngerii". Ca urmare, pentru români, alternativa monarhie-republică nu echivalează doar cu o opțiune pentru o anumită formă de guvernămînt. Ea semnifică, înainte de orice, o opțiune la alternativa democrație-comunism.

Mînăstirea Curtea de Argeș, lăcașul de veșnică odihnă al regilor Regatului României, regele Carol I și regina Elisabeta, întemeietorii dinastiei și regele Ferdinand I și regina Maria, făuritorii României Mari

Dar vizita în țară a M.S. Regelui Mihai I nu a însemnat numai sublinierea semnificației pe care a avut-o monarhia în viața poporului român. Ne-am bucurat nespus, într-un moment în care credeam, cu durere în suflet, că ierarhia superioară a Bisericii ortodoxe ar fi în totalitate, atît de strîns legată, prin tainice obligații, de Puterea comunistă, încît îi este cu neputință să se rupă de ele, că invitația adresată perechii regale a fost făcută de o înaltă față bisericească, Î.P.S. Sa Pimen, arhiepiscop al Sucevei și Rădăuțului. Și tot prilej de bucurie a fost vestea că alți doi prelați ai Bisericii ortodoxe, P.S. Sa Andrei, episcopul de Alba-Iulia și Î.P.S. Sa Nicolae, mitropolitul Banatului, l-au invitat pe M.S. Regele Mihai I să viziteze anul acesta, din nou, țara. Două invitații cu valoare de simbol. Alba-Iulia, cetatea în care Regele Ferdinand I Întregitorul, bunicul actualului rege, s-a încoronat ca Rege al Tuturor Românilor și Timișoara, orașul de unde, în Decembrie'89, a pornit lupta deschisă împotriva comunismului.

Cu instituția monarhiei constituționale ca răspuns dat republicanismului de inspirație comunistă și cu o Biserică ortodoxă pusă în slujba credincioșilor, nu în slujba Puterii, se poate nădăjdui ca neamul și țara să-și redobîndească identitatea pe care cei străini de neam și de țara au încercat să le-o răpească.

NE-A PĂRĂSIT UN FRATE Pag. 3

CRUCIAȚII SECOLULUI XX Pag. 6-7

CREŞTINISMUL ŞI ISTORIA (3)

ALEXANDRU VIRGIL IOANID

1. Rolul neamurilor în cadrul Bisericii

Din desfăşurarea istoriei se desprinde că Dumnezeu lucrează prin neamuri, care îşi pot dobîndi vrednicia spirituală şi mîntuirea, ca mădulare sub îndrumarea Bisericii. Înzestrate cu libertate, fiindcă sunt alcătuite din inşi liberi să aleagă binele sau răul, neamurile îşi pot realiza misiunea ce le-a fost încredinţată de Dumnezeu, sau pot eşua. Cele ce cad în această categorie din urmă vor fi înghiţite de neant. După cum spunea o personalitate politică din zilele noastre, "popoarele care nu se mai pot ruga dispar din istorie". Desigur, rugăciunea este luată aici ca semn al credinţei active.

Este neamul o realitate naturală, organică? Într-adevăr, descoperim şi acest aspect în structura sa complexă. «Dar neamul este mai mult decît atît. Teologul ortodox Soloviov a elaborat o concepţie, pe care un autor român a formulat-o astfel: "Neamul este o energie colectivă de tip spiritual, desprinsă din Împărăţia lui Dumnezeu, care irupe în istorie şi îşi caută loc şi aşezare pe pămînt, după un plan prestabilit de Creator. Numai ridicînd neamul din categoria istorico-socială la categoria spirituală, vom constitui conceptul integral de neam, transformîndu-l într-o valoare universală. Numai emancipînd neamul de servituţile naturii şi legîndu-i destinul de lumea supranaturală, regula fraternităţii între toate popoarele devine regula istoriei universale şi Cetatea lui Dumnezeu intră în sfera posibilităţilor de realizare".

Se ajunge astfel la acea viziune grandioasă, conturată în perioada interbelică, potrivit căreia "va veni o vreme cînd toate neamurile pămîntului, cu toţi regii şi împăraţii lor, se vor înfăţişa la judecată înaintea tronului lui Dumnezeu. Acest moment final, învierea din morţi, este ţelul cel mai înalt şi cel mai sublim la care se poate ridica un neam".

"Declinul unui neam începe cînd a părăsit linia ideală a existenţei sale şi îşi consumă puterile în întreprinderi de ordin secundar, cînd pierde contactul cu eternitatea şi nu se mai consideră legat de o ordine supranaturală".

Că Dumnezeu vrea ca istoria lumii să se împlinească prin neamuri avem indicii în multe texte din Vechiul şi Noul Testament. Reproducem cîteva dintre ele:

"Cînd Cel Prea Înalt a dat neamurilor părţile lor de moştenire şi a osebit pe fiii lui Adam unii de alţii, El a hotărît ţinuturile popoarelor, dupa numărul îngerilor lui Dumnezeu". (Deuteronom 32.8,54).

"Toate neamurile pe care le-ai făcut vor veni şi se vor închina feţei Tale, Doamne, şi vor preamări numele Tău". (Un psalm al lui David).

"Drept aceea, mergînd, învăţaţi toate neamurile". (Matei 28.20).

"Şi se vor aduna înaintea Lui toate neamurile şi-i vor despărţi pe unii de alţii, precum desparte păstorul pe oi de capre". (Matei 25.32).

"Deci cunoscut să vă fie vouă că această mîntuire a lui Dumnezeu a fost trimisă neamurilor şi ele vor asculta". (Faptele Ap.28.28).

"Tu singur eşti sfînt, că toate neamurile vor veni şi se vor închina înaintea Ta, fiindcă judecăţile Tale s-au dat pe faţă" (Ap.15.4).

"Şi neamurile vor umbla în lumina cetăţii cereşti, iar împăraţii lor vor aduce la ea mărirea lor". (Ap.21.24).

În această perspectivă creştină, "naţiunea istorică nu reprezintă termenul final de realizare a unei colectivităţi naţionale. Dincolo de ea, pe promontoriile eternităţii, se ridică naţiunea spirituală, singura care dă contur definitiv existenţei unui popor. Naţiunea spirituală e tot atît de reală în istorie cît şi dincolo de cadrul ei trecător, în ordinea transcendentală a lucrurilor."

În sfîrşit, întîlnim această formulare de covîrşitoare înălţime:

"Ţelul final al neamului nu este viaţa, ci învierea; învierea neamurilor în numele Mîntuitorului Iisus Christos. Creaţia, cultura nu sunt decît un mijloc, nu un scop, cum s-a crezut, pentru a obţine această înviere. Este rodul talentului pe care Dumnezeu, l-a sădit într-un neam şi de care trebuie să răspundă."

2. Imponderabilele divine

Nu este nici o contradicţie între libertatea neamurilor de a înfăptui sau nu voia lui Dumnezeu şi faptul că pronia divină veghează asupra lumii. Există momente cruciale în istoria unui popor sau a omenirii în ansamblu, cînd puterile muritorilor sunt insuficiente pentru a face faţă asalturilor răului. Atunci, comunităţi naţionale sau importante părţi ale umanităţii sunt ameninţate cu prăbuşirea în haos. În virtutea preştiinţei Sale, Dumnezeu cunoaşte cum îşi vor folosi oamenii libertatea în cutare sau cutare moment. Esenţa Lui este iubirea şi soarta lumii nu-i este indiferentă. De aceea întinde o mînă de ajutor, dar nu mai mult, celor ce trebuie să-şi construiască ei înşişi istoria. Pentru a preveni pierzarea spirituală a Creaţiei Sale, izvorîtă din necuprinsă dragoste, intervine, în mod excepţional, prin ceea ce unii gînditori au numit "imponderabilele divine", introducînd în desfăşurarea evenimentelor istorice elemente imprevizibile, aparent insignifiante la început, dar care prin efectele lor declanşează o avalanşă de consecinţe favorabile continuării luptei pentru revenirea umanităţii în sfera binelui ceresc. Aceasta înseamnă Providenţa. Cel mai important act al Providenţei a fost întruparea lui Dumnezeu-Fiul în omul Iisus, fiindcă, după căderea în păcatul strămoşesc, puterile omului erau prea slabe ca să refacă legătura mîntuitoare cu Dumnezeu-Tatăl, Atotcreatorul. În ciuda profeţiilor, marii cărturari şi falnicii împăraţi ai epocii nu bănuiau că naşterea umilă a unui prunc în ieslea din Betleem avea să schimbe faţa lumii, declanşînd cea mai uriaşă revoluţie spirituală.

Istoria ne oferă însă şi alte exemple de manifestare a Providenţei. Victoria împăratului Constantin, sub stindardul creştin, împotriva lui Maxenţiu, în anul 312, a răsturnat raportul dintre păgînism şi credinţa ancorată în adevăr.

Năvălirile popoarelor nomade au ajuns pînă în inima Creştinătăţii, dar nu au reuşit niciodată să o subjuge definitiv. În ultima clipă, cînd totul părea pierdut, intervenea mîna lui Dumnezeu, într-un mod inexplicabil pentru calculele şi previziunile noastre omeneşti. Chiar atunci cînd teritorial Ostrogoţii au cucerit Italia, Vizigoţii Spania, Francii, Burgunzii şi Alemanii Franţa, ei au fost de fapt cei învinşi pe plan spiritual, dizolvîndu-se ca popoare, ceea ce a salvat Creştinătatea şi Biserica. Remarcabile au fost evenimentele din anul 452, cînd Attila, în fruntea hoardelor hunice, ajuns în faţa Romei, a renunţat brusc să o asedieze şi s-a retras, în mod ciudat, după o întrevedere cu papa Leon cel Mare. Tot astfel, în timpul lui Genghis Khan, în 1227, năvălitorii mongoli şi-au curmat marşul triumfal asupra Europei, din cauza unor certuri interne, după ce ajunseseră în Austria şi Albania de azi. În secolul următor, Bizanţul a scăpat ca prin minune de ameninţarea tătară a lui Timur Lenk (1379). Creştinătatea a mai fost în mare cumpănă cu prilejul expansiunii arabe, stăvilită de abia pe teritoriul Franţei, la Poitiers, în 732, şi al celei otomane, oprită miraculos, în ciuda disproporţiei dintre forţele combatante, la Lepanto, în 1571, şi la Viena, care a rezistat cu succes asediului turc, în 1683. Poate fi menţionată şi apariţia fulgerătoare a Ioanei d'Arc, purtătoare a luptei franceze de eliberare, în numele crucii. De asemenea prăbuşirea teroarei din timpul revoluţiei franceze, cînd girondinii moderaţi au reuşit să-i înfrîngă pe extremiştii jacobini, datorită unei formidabile furtuni care a împiedicat trupele fidele lui Robespierre să vină la timp în ajutorul lui, ceea ce a însemnat începutul sfîrşitului revoluţiei atee. În zilele noastre, avem exemplul atît de recent al prăbuşirii incredibile a comunismului şi imperiului sovietic, datorită cotiturii istorice surprinzătoare a lui Gorbaciov. Ceea ce nu a reuşit Hitler, cu uriaşa sa maşină de război, distrugerea comunismului şi dezmembrarea Uniunii Sovietice în naţiunile componente - a făcut leninistul Gorbaciov, evident împotriva intenţiei lui, supunîndu-se unor imperative ce veneau de dincolo de el. Chiar revoluţia română din decembrie 1989, deschizătoare de noi zări pentru neamul nostru, ne apare ca o intervenţie miraculoasă a Divinităţii, într-o perioadă deosebit de grea, cînd eram pe punctul de a ne pierde zestrea spirituală şi sufletele.

III. CURSUL ASCENDENT AL ISTORIEI

"Căutaţi mai întîi Împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea lui, şi toate celelalte vi se vor da pe deasupra".

(Matei 6.33)

Toate acestea ne duc cu gîndul la cuvintele Mîntuitorului: "...pe această piatră (a mărturisirii credinţei) voi zidi Biserica Mea şi porţile iadului nu o vor birui" (Matei 16.18).

3. Biserica luptătoare

Pentru realizarea planului lui Dumnezeu nu trebuie să ne bizuim la nesfîrşit pe sprijinul Său. Este necesar să răspundem grijii divine prin vrednicia noastră în lupta contra diverselor forme de manifestare a răului. Acest comandament se reflectă limpede în concepţia Fericitului Augustin (schiţată în prima partea a acestui articol), potrivit căreia "istoria este o gigantică dispută între cei ce ascultă cuvîntul lui Dumnezeu şi cei robiţi păcatului".

Foarte asemănătoare este ideea dezvoltată în cartea profetică necanonică a lui Enoch, scrisă cu două secole înainte de venirea Mîntuitorului: "Între cei drepţi şi cei nedrepţi domneşte o luptă continuă. Istoria lumii este însăşi istoria acestei lupte. Cei răi triumfă în lumea de aici. Ei prigonesc pe cei drepţi, îi devorează, îi despoaie şi-i sugrumă. Se bucură de pieirea lor şi trăiesc în belşug, în timp ce victimele lor au parte de suferinţă. Dar acest triumf al răului este vremelnic. Dumnezeul duhurilor, nu-i uită pe cei credincioşi ai Săi. Prin Mîntuitorul care va veni în lume îi va răzbuna .. El i-a încredinţat îngerilor Săi, în deosebi Arhanghelului Mihail." (XCI,22-24).

După cum susţinea gînditorul german Max Scheler, în lucrarea "Ce este etern în om", aspiraţia spre viaţa veşnică şi setea de a trăi pe pămînt o viaţă nouă, situată deasupra lumii sub-istorice a plăcerilor de moment, nu pot fi satisfăcute fără o reconstrucţie a întocmirilor pămînteşti. Epoca noastră cere o reînsufleţire a istoriei cu ajutorul "apei vii" ce curge din izvorul veşnic: Dumnezeu.

Aceasta presupune o operă de anvergură mondială, a cărei realizare incumbă în primul rînd "Bisericii luptătoare", adică unui număr suficient de credincioşi, luptători pe planul spiritual, grupaţi poate într-un fel de ordin creştin laic. Ei trebuie să urnească din inerţie lumea încreştinată în formă şi să-i imprime o încreştinare în conţinut, adică o adevărată şi intensă trăire creştină, în vîltoarea proceselor sociale şi a evenimentelor istorice naţionale şi planetare.

Clerul, prin poziţia sa de slujire harică, duhovnicească, nu-şi poate asuma rolul de a organiza şi conduce direct neamurile. Aceasta ar însemna "teocraţie", cu importante consecinţe defavorabile. El nu poate fi însă nici indiferent faţă de căile spre mîntuirea colectivă. De aceea trebuie să recurgă la forţele şi pregătirea profesională a credincioşilor devotaţi care, aflaţi în posturi statale de răspundere pot conferi orientare creştină activităţilor publice. Toate acestea, bine înţeles, sub îndrumarea şi controlul unei vrednice ierarhii bisericeşti. Reamintesc că, potrivit definiţiei ecumenice, Biserica este formată nu numai din cler, ci şi din totalitatea credincioşilor adevăraţi, adică practicanţi şi ajunşi la starea de conştiinţă adecvată. Ţelul "Bisericii luptătoare" este să atingă stadiul de "Biserică triumfătoare".

În sprijinul acestei teze de slujire a intenţiilor lui Dumnezeu se înscrie şi concepţia creştină, relativ recentă, a lui Teilhard de Chardin. Om de ştiinţă, geolog şi paleontolog, dar şi membru al unui ordin monahal, Chardin a generat un curent filosofic novator. Pentru el şi discipolii săi, omenirea în continuă ascensiune spirituală, graţie valorilor creştine, se îndreaptă spre un punct final "Omega", identificat cu revenirea în glorie a Domnului Iisus Christos. Luîndu-şi în mîini propria dezvoltare, omenirea, care alcătuieşte "noosfera" (sfera spirituală a existenţei terestre), constituie axa şi săgeata evoluţiei universale spre Dumnezeu. Razele ce converg către punctul Omega sunt atrase de magnetismul iubirii divine. Regatul terestru nu este rupt de regatul spiritual celest. Acesta din urmă este o continuare a celui dintîi. Concepţia lui Chardin e străbătută de ideea acţiunii conştiente în lumea aceasta, în vederea cuceririi Împărăţiei veşnice. Obiectivul poate fi atins printr-un proces de "cristificare" la scară mondială, de identificare treptată cu virtuţile Mîntuitorului. Optimist, Chardin anunţă o accelerare a procesului de convergenţă spre Dumnezeu, înţeles ca viitor absolut al existenţei. El întrevede realizarea unei trepte ultra-umane, la nivelul căreia libertatea şi conştiinţa omului vor fi calitativ superioare celor din fazele anterioare.

În finalul acestor consideraţii, se conturează concluzia că scopul propus de Dumnezeu pe linie istorică nu poate fi realizat nici printr-o conducere teocratică ce s-ar substitui Statului civil, nici prin abandonarea Bisericii la cheremul Statului, ci printr-o colaborare sinergică între cele două instituţii. Factorul de legătură între ele este "Biserica luptătoare" bazată pe laici care, sub îndrumarea "Bisericii slujitoare" situează valorile divine deasupra tuturor celorlalte şi determină un curent de viaţă creştină autentică, mergînd pe urma paşilor lui Dumnezeu pe pămînt. Biruinţa Împărăţiei lui Dumnezeu necesită o sfinţenie activă

NE-A PĂRĂSIT UN FRATE

Radu Enescu

Cumplita boală a lui Vintilă Horia, imprevizibilă, ne a consternat. Moartea lui ne a îndurerat adânc pe noi toţi cei care l am cunoscut, apreciat şi iubit.

Frate de drum din greul surghiun ce ne a fost scris să trăim, Vintilă şi a dat sfârşitul, după zile şi nopţi de suferinţă pe prispa morţii, cu aceeaşi seninătate cu care şi ducea poverile sau culegea triumfurile de-a lungul existenţei sale. O existenţă consacrată atât vieţii lui intime cât şi cea publică. Aceste calităţi, aş spune chiar virtuţi, -se datoresc faptului că Vintilă Horia a fost un autentic intelectual; şi un om cucernic, lucru mai rar printre scriitori de azi, la acest sfârşit de veac amar.

Om fără o cârtire, nu l am auzit vreodată rostind o vorbă de ocară, sau de hulă. Dar aprig înverşunat împotriva păgânilor contropitori ai ţării. Îi plăceau glumele, snoavele cu haz, dar nu suferea vulgaritatea, nici ironia batjocoritoare.

* * *

L-am cunoscut în Argentina prin anii 1950 când prin pungile noastre sufla vântul; şi băteam "din poartă'n poartă" pentru a ne găsi un rost, o slujbă; ca mai toţi emigranţii, căci aşa ne fusese ursit. Nu de Domnul, ci de oamenii cei răi care întronaseră nețărmurita gheenă în biata noastră ţară.

Ne-am împrietenit şi, împreună cu alţi compatrioţi, ne întâlneam des la o cafenea pe Calle Florida în plin centru al oraşului Buenos Aires. Şi încingeam taifasul în faţa unei cafeluţe care, pe vremea aceea, nu costa mai mult de cinci bani. Discuţii, dialoguri, controverse, pe teme literare, filosofice, politice. Şi mai puneam, bieţii de noi, ţara la cale...

Şi cum e firesc, răscoleam împreună prin atât de bogata traistă a amintirilor; anii din liceu, din facultate... pozne ce ne făceam unul altuia, ba chiar şi dascălilor, câte şi mai câte. Aduceri aminte vii, pline de melancolie. "La mélancolie, c'est le bonheur d'être triste" cum spunea Victor Hugo. Amintiri vesele, şi mai puţin vesele. Dar noi ne răsfăţam cu ele.

Şi aşa treceau zilele şi lunile. După câtva timp, el şi cu familia s'au întors în Europa. Ne-am revăzut, după multiple avatare, la Madrid. I se decernase deja Premiul Goncourt. Venise de la Paris cu aureola; dar fără îngâmfări. Sârguinţa şi talentul, apoi cumpătarea, i au fost cei mai buni sfetnici.

La Madrid ne vedeam des, cu alţi câţiva compatrioţi, cei puţini care mai rămăsesem. A fost o vreme când petreceam împreună, cu copiii noştri, câte o vacanţă la mare, la munte. Apoi copiii au crescut, şi şi-au luat sborul.

Casa familiei Horia era deschisă; ca şi a altora. Şi nu trecea o sărbătoare, o datină, -Crăciun, An Nou, Înviere sau o onomastică,- la care să nu fim împreună; cu gândul la cei din ţară, familie sau prieteni, în crunta lor siluire.

După evenimentele din Decembrie 89 ne-am întâlnit la câteva zile de la moartea tiranului. Speranţa unei totale schimbări pusese stăpânire pe noi şi aşteptam Primăvara ca o adevărată renaştere, ca o desrobire. "Amăgitoare desrobire" mi-a spus Vintilă mai târziu, în urma ultimilor evenimente din ţară.

Vintilă Horia îşi iubea ţara; cu sufletul lui de român şi inimă de poet. Evocările lui sunau ca o "Cântare a României",..."Pe drumuri de munte"... "România Pitorească"... "Amintiri din Copilărie". Vorbea cu dor de ţară, de oamenii de odinioară. Ca şi Creangă: "Stau câteodată şi-mi aduc aminte ce vremi şi ce oameni mai erau în părţile noastre, pe când începusem şi eu a mă ridicam băieţaş la casa părinţilor mei..."

Vintilă Horia a murit fără să şi poată împlini două aprige dorinţe. Săvârşirea ultimului său roman pe care îl concepuse, -spunea el,- "Între vis şi realitate". Şi-a doua năzuinţă: reîntâlnirea cu ţara. Plutea cu gândul, agale, pe plaiurile şi munţii locurilor de baştină, şi parcă simţea mireasma zmeurei şi fragilor când îşi amintea de codrul copilăriei.

Autorul romanului "Dumnezeu s'a născut în Exil", Vintilă Horia, a murit în exil. Dorul lui de a revedea România, de a o străbate din lung în lat, n'a mai putut fi realitate... Poate mai bine. Aşa o fi, vrut Dumnezeu. Sufletul lui curat, idilic, liber, ar fi fost crunt dezamăgit. Seninătatea cu care şi-a dat sfârşitul, -liniştea, resemnarea,- a fost ca o împărtăşire cu Moartea. Ca în acel "Hymne de la Mort":

Je te salue, heureuse et profitable Mort,
Des extrêmes douleurs médecin et confort!

Fie-ţi ţărîna uşoară! frate de suferinţe.

Ovidiu la Tomis

NICHIFOR CRAINIC

CÎNTEC STRĂMOŞESC

Pe drumul de codru şuvoaele gem
Şi bombăne-n scorburi frînturi de blestem,
Pe drumul de munte se sparge furtună
Şi fulgeră semne că nu mi-e de-a bună,
Pe drumul spre zarea lui Moş-Nicăieri
Trec gloate surpate din slava de ieri.

Cu vuiet gigantic un veac se răstoarnă;
Şi maica-şi zoreşte odraslele-n poarnă;
Călare-n furtună, se-ncruntă-napoi
Şi zdrenţuie cerul cu părul vîlvoi
Că fiara flămîndă pămîntul ni-l calcă
Cu falca-n ţărînă şi-n ceruri cu-o falca.

Hai, murgule, ia-mă pe greabănul tău,
Aşterne-te zării şi vîntului rău.
Cum nu mi-e de stare şi nu mi-e de ducă,
Ia-mi inima frîntă şi fă-te nălucă.
Aş vrea tot ce-i munte şi boabă de mei
Să-ncapă de-a-ntregul în tainiţa ei,
Iar dacă nu-ncape, cu genele moină
Iau holda-ntr-o pîine şi ţara-ntr-o doină,
Hai, murgule, du-mă pe greabănul tău,
Aşterne-te zării şi vîntului rău!

STRAJA RĂSĂRITULUI

Un nume glorios şi vechi. Mare -şi vechi- cît o istorie. Cît istoria plămadei noastre. N-a fost urgie, ori rar senin, în umbra bătrînilor Carpaţi, fără participarea grădinii dintre Prut, Nistru şi Marea Negră. C-au fost migrări, ori năvăliri barbare, nici n-a băgat de seamă Prutul. Cum n-au băgat în seamă Crişurile, Oltul, ori apa Cîrcinovului. Peste tot, ţara aceeaşi, populaţia aceeaşi, şi aceleaşi sînt limba şi "legea". Tracă, în zorii scrisului, daco-romană, mai apoi, română azi. Cu continuitate firească: în duh, în port, în cînt, în gust, în grai.

La un mileniu de la retragerea lui Aurelian, ultimul cezar stăpîn al locurilor, vestiţii Basarabi, cei dintîi prinţi neatîrnaţi ai "ţării", au ţinut a marca, cu propriul blazon, marginea de la limanul Nistrului. Şi nu-i ţinut cu nume mai frumos şi mai prestant al dinastiei descălecătorilor!

Bastion al românismului în faţa stepei, Basarabia s-a bucurat de speciala solicitudine a voevozilor. În văi, şi pe mănoasele-i coline, înfloreau satele viteji lor, plugari şi ostaşi totodată. Vii, herghelii, iazuri, mori, livezi, redeveneau celebre în răgazul dintre două pustiiri. Vadurile Nistrului erau continuu vegheate de la Cetatea Albă la Hotin, de lanţul fortăreţelor. Luptele de pe pămîntul ei au hotărît, de atîtea ori, destinul Neamului. Procesiunile credinţei, de la Cetatea Albă la Suceava, din Ismail la Iaşi, urmau şi încrucişau căi europene de comerţ. Făclieri ca Donici, Hasdeu, Kogălniceanu, Stamati, Averescu, Stere, ne-au venit în dar de la mizilii şi răzeşii Basarabiei şi tot ei ne-au dat haiducii de baladă, pe un Codreanu, Ghelea, Novac, ori Gruia Grozăveanu.

Totul, în Basarabia, e românesc: istoria, pămîntul, sălaşul populaţiei, limba, voinţa, aspiraţiile, "legea". Altoiul bastard nu s-a prins. Văzduhul e tot atît de îmbibat de românism încît chiar de-ar coloniza-o ruşii în întregime, noii "oaspeţi" n-ar întîrzia a deveni români. Sumedenie de militari, savanţi, scriitori şi diplomaţi ai ţarului au notat acest caracter, iar bolşevicii au mers cu recunoaşterea pînă la înfiinţarea "republicii" moldoveneşti, care atestă astfel, oficial, prezenţa românească dincolo de vechiul vad al Nistrului.

Un om cu judecată dreaptă cu greu poate înţelege de ce nu ne înapoiază ruşii Basarabia. Au furat-o ţarii (Rusia lor nu s-a făcut decît din rapturi), dar comuniştii veneau cu alte ifose, pretindeau că fac dreptate, dar s-au dovedit că vor, exact ca ţarii, să stăpînească lumea. Dar istoria a vrut alt fel. Rusia însăşi se descompune în atîtea ţări cîte naţii a robit. Şi atunci ce l-o fi costînd pe ruşi să îşi cîştige -fără nici o pierdere în plan îndeprtat- dacă nu dragostea unui prea încercat vecin, măcar scăderea urii lui, cîştigînd şi un motiv de propagandă mondială?

Problema Basarabiei dă şi măsura "independenţei" cu care se laudă "guvernul" de la Bucureşti. Nici el, nici presa, de el controlată, nici Academia sau Universităţile, n-au avut curajul să amintească jumătatea de veac de la dureroasa revenire a fiicei furate, la sînul "mamei". Cum n-a avut curaj să ceară "partidului-frate", din Moscova, repararea nedreptăţii, făcută în baza unui act declarat ca nul, pactul de neagresiune Hitler-Stalin. În condiţiile unei atît de totale discreţii se mai poate vorbi de independenţa unui guvern care pare a nu putea uita cît şi cui datorează?

Solidaritate cu Basarabia, şi frăţie cu martirizatul ei popor au arătat, în schimb, Românii cari, singuri, îşi pot manifesta liber sentimentele: cei din exil. Cu articole, serbări, memorii, manifestaţii de stradă.

Dar Basarabia va reveni. Ultimul mare imperiu colonial se găseşte deja în avansată stare de dezagregare, şi se va prăbuşi oricîte proptele încearcă să-i pună complicii, profitorii, năimiţii imperiului din "lumea liberă".

Şi Nistrul va fi iar hotar...

Petre Vălimăreanu

MORMINTE FĂRĂ CRUCI

MORȚII DIN CIMITIRUL AIUDULUI „ADASTĂ”

"Cei vii pomenesc pe cei morți. E o datorie, pe care muritorii și-au statornicit-o, dintru însuș începutul gândului despre moarte... De i-ar fi uitat cei de aici neajutându-i pe aceia în marele întuneric de sub pământ, ei ar fi suferit acolo și sufletul lor chinuit s'ar fi umplut de mânie. Iar mânia morților putea fi blestem și pieire tuturor faptelor celor vii"(Vasile Pârvan, "Memoriale", București, Cultura Națională, 1923, p.169).

În această viziune, cumplit trebuie să sufere acolo în întunericul de sub pămîntul cimitirului de la Aiud, morții noștri, "biruitorii prin moarte", a căror jertfă ne-a mijlocit nouă celorlalți, mai puțin vrednici decît ei, "reîntoarcerea din moarte"! Cumplit trebuie să sufere și cumplită trebuie să le fie înverșunarea împotriva noastră de nu ne reușește nimic din ceea ce vrem să făptuim!

Înverșunarea lor este îndreptățită. Au trecut doi ani și jumătate de cînd stăpînirea celor fără de lege și fără Dumnezeu, a celor care uitaseră că sînt și ei tot oameni, purtîndu-se ca neoamenii, s-a prăbușit și pe mormintele lor, în loc de cruci și altare, sînt cocini de porci. Da! Ați citit bine: cocini de porci! Auzisem și nu credeam. Și m-am duș și am văzut. În partea de cimitir în care sînt înmormîntați de-a valma, în gropi, uneori, comune, morții noștri se ridică un adevărat cvartal de cocini. Locatarii blocurilor din împrejurimi s-au înstăpînit cu de la ei putere pe acest colț de cimitir și au făcut aici crescătorie de porci. Priveliștea este dezolantă. Rîmătorii, tulburînd cu grohăitul lor odihna celor ce nici în viață nu au avut parte de odihnă, scurmă pămîntul cimitirului scoțînd la suprafață fragmente de oase care ar trebui desgropate cu grijă, unse cu undelemnuri sfințite și așezate cu pioșenie în racla martirilor neamului.

Și printre cocini, ca o mustrare parcă, un singur mormînt oarecum îngrijit, împrejmuit și cu creștinească cruce la căpătîi, cel presupus a fi al lui Mircea Vulcănescu. Prin nu știu ce miracol, familia l-a identificat ca fiind al lui și i-a făcut cele creștinește de cuviință. Mormîntul omului a cărui viață a fost o permanentă stare de grație și care a murit așa cum și-a dorit "cu moartea lui" ("Dă fiecăruia, Doamne, moartea lui", era versul din Rilke pe care el il repeta obsesiv), ne amintește parcă că cel din lăuntrul lui ne-a îndemnat în ultimele lui clipe să nu-l răzbunăm, nu să-l și uităm.

Contemplînd această priveliște, m-a năpădit mai întîi o imensă tristețe, apoi m-a cuprins un soi de mînie și în cele din urmă mi s-a făcut rușine. Da! Rușine! Să ne fie rușine! Nouă celor care le-am stat alături, veghindu-le "marea trecere", i-am prohodit și le-am făgăduit pomenire veșnică, țării care și-i revendică doar atunci cînd are nevoie să invoce autoritatea lor morală și tuturor acelora care-i evocă doar pentru a se preamări pe ei. Tuturor să ne fie rușine! Pentru că vinovați de această stare de lucruri nu sînt inconștienții profanatori și nici oficialitățile locale (nici chiar cele bisericești), ci vinovați sîntem noi. Noi cei care am fi avut și care avem încă, datoria morală să le cinstim așa cum se cuvine memoria fie și numai pentru a nu-i mînia căci noi credem mai puternic decît alții că mînia celor trecuți în eternitate poate fi "blestem și pieire tuturor faptelor" celor rămași.

Dacă pînă în decembrie'89, îngrijirea mormintelor celor decedați în închisorile comuniste nu era posibilă decît sporadic și comporta mari riscuri, după această dată însă nimeni și nimic nu ne-a mai împiedicat să o facem. În cazul Aiudului ne-a împiedicat însă indolența și nepăsarea noastră. Și e păcat. Alții, pentru a cinsti memoria martirilor lor și pentru a le păstra trează amintirea în conștiința posterității, au înălțat, și înalță încă, monumente impunătoare. Cinste lor! Noi, în doi ani și jumătate, nu am fost vrednici să împrejmuim un colț de cimitir pentru a-l feri de impioșeniile celor din jur. Rușine nouă! Mai vrednice decît noi au fost femeile care, la Miercurea Ciuc, unul din locurile lor de cumplită pătimire, au înălțat un monument întru pomenirea tuturor femeilor și fetelor care au pierit în gulagul comunist din România. Este adevărat că și un grup dintre noi a format un comitet de inițiativă care încă de acum un an a început o acțiune de strîngere de fonduri și a proiectat ridicarea în cimitirul Aiudului a unui monument închinat memoriei celor care au pierit în această cumplită temniță. Dar cum un asemnea proiect nu poate fi realizat de pe o zi pe alta, se impune urgent să se întreprindă ceva pentru ca morților din acest urgisit cimitir să li se redea liniștea.

D. ANDRONESCU

Placa memorială de pe modesta troiță ridicată pe rîpa unde se găsesc mormintele fără cruci ale deținuților politici asasinați de comuniști în temnița Aiudului.

NEÎNFRÎNȚI AU RĂMAS SUB ACEASTĂ GLIE MARTIRII CĂZUȚI ÎN TEMNIȚA AIUDULUI PE BARICADA LUPTEI ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI. EI S-AU JERTFIT PENTRU HRISTOS, DEMNITATE ȘI LIBERTATE NAȚIONALĂ. MEMORIEI LOR
ASOCIAȚIA FOȘTILOR DEȚINUȚI POLITICI ANTICOMUNIȘTI HUNEDOARA

DIVERSIUNEA ANTISEMITĂ

M-am tot întrebat de unde vine obstinația și încrîncenarea cu care puterea de astăzi se străduiește să ne demonstreze existența fenomenului antisemit în România. Întîmplarea face să fi văzut într-o revistă o Rezoluție a Senatului Statelor Unite, datînd din 11 iulie 1991, propusă acestuia imediat după incriminările pe care rabinul Moses Rosen le-a făcut în gazeta "New York Times" din 2 iulie 1991, la adresa unui pretins antisemitism în România, girate o zi mai tîrziu, 3 iulie, în aceeași gazetă, de un laureat al premiului Nobel, Ellie Wiesel, care cerea mustrarea publică a antisemiților români. Rezoluția "condamnînd resurecția antisemitismului și a intoleranței etnice în România", ca și sărbătorirea în Parlamentul României a lui Ion Antonescu, care ar fi responsabil pentru omorîrea a aproximativ 250.000 de evrei români", cere "Guvernului român să condamne hotărît organizațiile care propagă antisemitismul și animozități interetnice față de maghiari, țigani și alte minorități" și "să facă uz de toate căile legale ca să curme aceste organizații". În același timp se cere președintelui SUA "să asigure ca nivelul de asistență și ajutor pentru România să fie determinat în funcție de progresul făcut de Guvernul român în combaterea antisemitismului".

Deci, pentru a primi sprijinul (american, în cazul de față) guvernanții trebuiau să arate că respectă drepturile minorităților (cu ungurii a fost mai ușor, s-a aranjat diversiunea Tîrgu-Mureș) și condamnă antisemitismul. Dar, pentru a condamna ceva, trebuie mai întîi să identifici acel ceva; și acel ceva a fost identificat în cîteva gazete pe care le știm cu toții ca fiind în slujba puterii. După care toți s-au pus pe condamnat. Primul ieșit în arenă a fost dl. Ion Iliescu, care a emanat comunicate incriminatoare. După care a ieșit și Guvernul la interval, cu un comunicat în care susținea că există în România antisemitism și-l condamnă. Luările de poziție oficiale au fost secondate permanent, în sotto-voce sau ceva mai obstinat, de mass-media audiovizuală sau scrisă. Ba, unele gazete, întrecîndu-se pe ele însele, au trecut la vehemente acuze contra unor străluciți intelectuali "de dreapta", reeditînd peste ani și pe un alt diapazon aberațiile din anii instaurării comunismului. Acestea îl cenzurau pe Eminescu și Alecsandri, îl acuzau pe Eliade de fascism, iar pe Pârvan îl socoteau un huligan rasist, în numele unei tradiții a presei de stînga care începea cu "marele patriot" Dobrogeanu-Gherea, etichetîndu-i pe cei care nu-i împărtășesc ideile drept "teoreticieni ai dreptei tradiționale" (care nu poate fi decît, ați ghicit, ortodoxă și naționalistă"). E prea mare onoarea care li se face, motiv pentru care ne plecăm cu smerenie fruntea în fața unei asemenea capacități de reflexie...

A fost mai greu (și nu ostenim să-i îndemnăm pe cei în drept s-o facă) să fie pedepsiți cei care se fac vinovați de antisemitism. Ne-am exprimat nedumerirea și în fața președintelui Iliescu (pe care încă în toamna trecută, cînd se întorcea din Israel, îl întrebam de față cu alți 100 de gazetari, ce are de gînd să întreprindă pentru a stopa manifestările antisemite) cu privire la atitudinea Guvernului față de întîrzierea aplicării "căilor legale". Pentru că în România există paragrafe de lege care condamnă îndemnurile la ură rasială și pentru că nu cred că este foarte greu ca acestea să fie supuse atenției Procuraturii. De ce preferă Puterea această atitudine ambiguă și care, nu-i așa, ne face mari deservicii în străinătate? Dacă Petre Roman are nevoie de asemenea manifestări (să ne amintim că Guvernul domniei-sale premia o asemenea revistă) pentru a se putea arăta în străinătate drept o victimă a antisemitismului, ce interese au actualul Guvern și președintele Iliescu?

Evident că cei care au înscenat drăgălașul vodevil cu pericolul antisemit aveau altă țintă. Și aceasta nu poate fi decît posibilitatea ivirii unei autentice mișcări de dreapta în România. Pericolul pe care îl reprezintă această dreaptă la adresa comunismului (care supraviețuiește în structuri, în foștii activiști și chiar în tendința exacerbată de stînga ce se manifestă la grupuri intelectuale cu pretenții) este mortal. În momentul în care și-a asumat riscul de a ataca subiectul antisemitismului în România, puterea de astăzi și l-a asumat și pe acela -previzibil- de a se spune/scrie, în sfîrșit, adevărul despre dreapta din România. Ceea ce s-a și întîmplat; asistăm astăzi la o invazie de material favorabil sau acuzator la adresa ei. Istoria, însă, nu se scrie nici cu traficanți de sentimente, nici cu chestii prinse din zbor. Singure, faptele, documentele istorice nefalsificate sînt cele care rămîn în picioare.

Și pentru că diversioniștii sînt maeștri în arta lor, ei și-au luat o măsură de prevedere: aceea de a provoca, printr-o confuzie terminologică, asimilarea dreptei tradiționale cu așa-zisa dreaptă contemporană, reprezentată de "România Mare" și "Europa". Diversiune grosolană, căci securisto-comuniștii de la "România Mare" și "Europa" au luat în brațe, programatic, naționalismul, terfelind această valoare sacră pentru dreapta tradițională. Comunismul, se știe, a fost antinaționalist, motiv pentru care urmașii lui de la cele două gazete nu pot păcăli pe nimeni asupra veritabilei lor identități. Locul lor este lîngă tovarășul lor Verdeț, a cărui apologie, de altfel, nu încetează a o face în ziarele lor.

Așadar, miza diversioniștilor era alta: dacă presiunile din afară vor fi foarte puternice și puterea va trebui să renunțe la serviciile pe care "România Mare" și "Europa" i le face, de ce să nu cadă și adevărații vizați? Anihilarea prin alterarea identității dreptei, pe care o preconizează securisto-comuniștii, nu poate da rezultate. Dreptei tradiționale, oricîte păcate i-ar fi puse în seamă, nu i se poate nega inițiativa în lupta împotriva comunismului, pe care a început-o simultan cu triumful bolșevismului în Uniunea Sovietică, la fel cum nu i se poate nega constanța atitudinii anticomuniste timp de decenii.

Spaima puterii și a apărătorilor stîngii în România de astăzi nu este antisemitismul și alte prostii asemănătoare, ci aceea de a le fi sunat ceasul. Iar comunicatele docile emise de la Cotroceni sau din Palatul Victoriei, ca și proiectele unor confederații europene pro-marxiste sau ale unor fronturi internaționale antifasciste, de proveniență mitterrandistă, nu arată decît că, peste tot în lume, unde internaționalismul doctrinar încearcă să insufle viață unui organism mort, acesta are la bază greșeli de analiză și de diagnostic.

Să lăsăm morții să se odihnească și să ne rugăm la Dumnezeu pentru iertarea lor!

Dora MEZDREA

PLUTA MEDUZEI

Istoria ilustrată a artelor cunoaşte numeroase şi celebre capodopere ale picturii ce prezintă batălii navale şi naufragii de un tragism sfîşietor şi de o expresivitate plastică zguduitoare; cum este "Pluta Meduzei" a lui Géricault. La vremea lui, 1816, naufragiul "Meduzei", cu toată precaritatea mass-media timpului, a stîrnit vîlvă.

Dincolo de tragismul perfect surprins, ca de fotografie, în opera maestrului francez, un fapt reiese pregnant, şi se impune privitorului: printre bîrnele plutei sînt prinse trupurile cîtorva morţi; pe plută, într-n echilibru relativ, stau cîteva personaje, dintre care unele se văd resemnate în faţa morţii iminente; cîţiva bărbaţi se întreajută ca să susţină pe umeri pe unul care agită braţele cu o eşarfă strigînd disperat spre un orizont unde parcă întrezăreşte o pînză de corabie salvatoare. Marea este în hulă potrivnică, pata albă a corabiei care înseamnă izbăvirea e mai mult un efect de fata morgana. Dar ceea ce izbeşte la o privire atentă este concordia nefericitelor personaje de pe plută, luate fiecare în parte şi toate în ansamblul lor. De vîrste diferite, de origini sociale diferite -se vede după vestimentaţie- toţi au atunci un singur scop: salvarea. Pînă cu un timp înainte vor fi fost între ei disensiuni, poate dispreţ şi chiar ură. Dar acum, în faţa morţii, sînt toţi una. Asemeni tuturor vietăţilor, duşmăniile, conflictele, instinctele care mai înainte i-ar fi aruncat unii asupra altora; acum totul nu mai are decît un ţel: să se ajute pentru a supravieţui.

Şi dacă în lumea animală întrajutorarea nu e perceptibilă, la noi ea este, în măsura în care instinctul de conservare este depăşit, el supunîndu-se interesului colectiv. Judecarea situaţiei dintr-un moment dat este la animal rezultanta unui proces mental rudimentar, dominat pînă la urmă tot de instinct. La noi, procesele interioare sînt infinit mai complexe, soluţionările, rezultatele depăşind de multe ori aria previzibilului şi mergînd pînă la sacrificiu şi sfinţenie.

Acest fapt s-a confirmt în modul cel mai evident în anii care au urmat instaurării la putere a regimului comunist.

Încă din perioada primară a structurării şi consolidării lui năvodul comunist a adunat în el şi moluşte şi sturioni. Plancton modest însetat de aer şi soare, ca şi exemplare din fauna adîncurilor ai căror ochi au pipăit frumuseţea lumilor coraliere. Mircea Vulcănescu, Dumitru Stăniloaie, Ilie Niculescu, Gafencu, Ianulide, Gil Ioanid, Gigi Tomaziu, George Manu, Petre Ţuţea alături de mii şi mii de ţărani mirosind reavăn a pămînt, ori de muncitori cu palmele bătătorite.

Ciocanul a lovit orbeşte, distrugînd aproape la întîmplare orice adversar real sau potenţial; secera a tăiat neîntrerupt ucigînd lujerii atîtor vieţi.

Învăţasem să fim stăpîni, liberi, abia de 2-3 generaţii; să ne facem politica noastră, şcoala noastră, să ne dezvoltăm instituţiile noastre. Societatea românească era ca o arcă plutind pe talazuri încă primejdioase şi sub ameninţarea fulgerelor. Şi deodată un fulger a lovit-o.

Şi acum iată-ne pe noi, mişunînd prin şerpării ori pe priciuri goale, mai rar pe o duşumea ori pe o saltea cu pleavă duhnitoare. De toate vîrstele, de confesiuni diferite, apartenenţă politică diferită, profesiuni şi grad de instrucţie diferite. Rar găseai pe cineva "de-al tău" din toate punctele de vedere.

Ei bine, fără ca să fie expresie vreunei recomandări venite de la o persoană ori un grup de persoane harismatice care să fi transmis vreun consemn pe toate penitenciarele din universul concentraţionar românesc, aici, înapoia sîrmei ghimpate, noi, cei aflaţi pe pluta Meduzei, înţelesesem comandamentul prim şi ultim al rezistenţei şi supravieţuirii.

Ţărăniştii purtau ca pe ceva organic asimilat de milenii spiritul modestiei româneşti, al cuminţeniei demne, al românismului înainte de toate. Liberalii, mai puţini, etalau discret distincţia intelectualului dispus să ofere din bagajul cunoştiinţelor sale şi să contribuie la ridicarea moralului şi a nivelului intelectual. Legionarii cu disponibilităţile lor de dăruire pînă la primejduirea propriei persoane, corecţi, nedispuşi la compromisuri de nici un fel şi încrezători în asistenţa divină. Social-democraţii trădaţi de mai tinerii lor colegi de front, care acum trecuseră necondiţionat de partea ocupantului rus, făceau cu prudenţă apologia socialismului, fideli idealurilor lor de tinereţe pe care le vedeau acum ameninţate. Masonii, afişînd un rafinament ce le stătea încă bine, discreţi pînă peste limită şi fini psihologi acuzau lipsa de cadre tinere care să le asigure succesiunea. Foştii militari păstrînd un spirit de ordine nu numai interioară şi oricînd dispuşi să-şi povestească splendidele lor fapte de arme. Preoţii, poate mai timoraţi, cîtă vreme se ştiau primii luaţi în colimator de către brutele ateizate, dar mereu prezenţi cu epitrahilul lor nevăzut şi cu darurile harului primit la hirotonire. Cadrele didactice, deşi îşi ştiau viitorul închis sub raport profesional, ei, luminătorii atîtor şi atîtor generaţii erau şi aici un model de ţinută, de echilibru şi românism. Medicii, de la figuri ilustre, profesorale, pînă la proaspeţii absolvenţi sau studenţi din anii mai mari au scris pagini cutremurătoare de abnegaţie şi devotament care i-au făcut să fie respectaţi deseori chiar şi de către călăii noştri. Ţăranii şi muncitorii cinstiţi, puri, cu disponibilităţi de progres intelectual, vădind o imensă receptivitate şi un bun simţ autentic românesc. Machedonii, nădejdea multora dintre noi, primii la greu, mereu pedepsiţi, nefrînţi, neînfrînţi, unul din miracolele istoriei şi detenţiei în gulagul comunist. Evreii, rari, dar autentici anti-comunişti, cunoscîndu-l pe dinăuntru, ca pe un monstru la a cărui naştere contribuiseră dar pe care-l condamnaseră şi pe care acum îl detestau. Ungurii, împovăraţi de stigmatul exceselor comise împotriva noastră în Ardeal, erau foarte muncitori, buni meseriaşi, şi-şi stăpîneau -cu unele excepţii- firea impulsivă şi foamea care-i tortura în mod evident. Turci-tătari nu lipseau, purtîndu-şi zîmbetul discret, liniştit, încrezători în grija pe care Dumnezeul lor le-o purta, ţinîndu-i intacţi pînă în ziua eliberării. Mai izolaţi de rest erau sectanţii, care continuau şi aici exerciţiul regretabil al izolării de ceilalţi pe care-i suspectau cînd nu-i puteau transforma în auditoriu curios.

Aceasta era componenţa "Meduzei" noastre în aspectul ei socio-politic şi în care dispreţul superior, complexul de clasă, antagonismele politice confesionale şi etnice erau necunoscute. Ne ajutam să nu cădem în apele vinete şi adînci ce ne înconjura pluta, nici în colţii rechiniilor ce ne pîndeau, nici în ale disperării ce plutea cu coasa şi rînjetul ei pe deasupra noastră, şi chiar în ale morţii, cu care aici, cei mai remarcabili dintre noi se cununau uşor, fără zbateri ori compromisuri.

-S-au produs acolo, pe pluta noastră, nenumărate convertiri ca şi -puţine- apostazieri. Unii proferau spre cer impercaţii şi apostrofe virulente, cei mai mulţi însă întrezăreau, într-o deschizătură a cerului, numai de ei văzută, mîna care-i purta spre limani. Suflul morţii apropiate, sau în orice caz, al unei primejdii iminente, estompa asperităţile pînă la dispariţie, şi îi aduna laolaltă pe foştii oponenţi în gestul de a-şi reuni ultimele resurse pentru a se face auziţi, observaţi de nava salvatoare.

Cinsprezece au fost supravieţuitorii de pe pluta Meduzei aceleia. Reîntorşi acasă "...strîmbi, ologi, chirciţi pe brînci, pe coate..." acei înviaţi din infernul disperării au rămas să povestească pentru ai lor şi pentru posteritate experienţa unică în care-i aruncaseră stihiile vrăjmaşe.

Dar noi, cei de pe pluta noastră de-acolo? Ha! cît a mai trebuit să treacă pînă în clipa în care bricul minune, bricul salvator să descopere sufletele noastre plutind între viaţă şi moarte pe talazurile înroşite de atîtea jertfe, de atîta sînge!

Acum, unii privesc cu uimire apariţiile noastre, mîngîindu-ne răni pe care le ştim că nu se vor cicatriza niciodată. Alţii sînt iritaţi de faptul că n-am pierit toţi acolo pe pluta de după naufragiul României şi se arată jenaţi de simpla noastră prezenţă care-i acuză.

Nae Nicolau

RUGĂCIUNE DE LUPTĂTORI BĂTRÎNI

Motto:

Cine să strige
dacă nu cei ce i-au cunoscut
pe neuitaţi?
Cine să bată toaca
a mezonoptică
în plină zi?

Martori ai răstignirii, repetate,
pe crucile neamului, risipite
pe munţi ori în bezne blestemate,
întăreşte-ne, Doamne, Mărite,
glasurile cîte mai sînt, să spună
cît de viu ai fost, în prigoană, cu noi,
că tăcerea-i trădare la ceas de furtună,
trădare-i uitarea atîtor eroi...

Stăpîne, dacă ne-ai menit în jurul
porţilor Europei spre Răsărit,
să nu conoaştem pacea, nici huzurul,
ne-ai binecuvîntat? Ne-ai osîndit?

Doamne, cum să domolim acest destin?
În grădina merelor de aur
orideciteori ne-a înflorit un crin
l-a morfolit nenorocul, balaur.

Doamne Înalt, dacă ne-ai dat un trecut
ce nu ne-înseninează viitorul,
prădaţi mereu, numai pe Tine nu Te-am pierdut:
luminează-ne, spre calea adevărului, soborul!

Gheorghe STĂNESCU

PATIMILE MAICII MIHAELA

ANA MARIA MARIN

Cruciaţii secolului XX nu se luptă cu păgânii pentru cucerirea Locurilor Sfinte.

Duşmanul lor este o boală satanică, născută într-un creier bolnav, experimentată de un popor obidit şi incult, sub conducerea unor criminali ambiţioşi. Numele popular al acestei boli este "Bolşevism", cel ştiinţific este "Materialism Dialectic". Această boală s-a întins pe aproape întreaga planetă şi vrea să fericească pe oameni şi să ucidă pe Dumnezeu.

Mijloacele de luptă ale Cruciaţilor contra comunismului sunt reduse, vorbesc de cele pământeşti, dar cele spirituale sunt imense: "Cu noi este Dumnezeu,/ Înţelegeţi neamuri şi vă plecaţi". Dragostea şi Credinţa sunt arme puternice împotriva întunericului: ce dragoste poate fi mai mare decât cea care merge până la "Martiraj", până la a-ţi da viaţa pentru "EL"? El fiind IISUS CRUCIFICATUL, FIUL LUI DUMNEZEU, care a ridicat păcatul lumii, ne-a învăţat dragostea şi sacrificiul, ne-a scos din starea de păgâni violenţi, s'a dat pe sine morţii ca să ne învie odată cu El. Întîlnindu-se cu Satana, hotărât să lupte cu el, secolul XX a dat martiri.

Acum 1500 de ani Biserica Romano-Catolică a creat o întreagă legislaţie pentru a canoniza martirii. Nu poţi fi canonizat Sfânt dacă mori pentru cruce, şi nu faci minuni în timpul vieţii sau după moarte, dar martir este cel ce se bucură de o moarte violentă pentru Dumnezeu şi credinţa în El. Nouă Ortodocşilor, ni se pare oarecum ciudată această judecată după moarte, în care este prevăzut un Tribunal şi un Avocat al Diavolului!

Gândirea ortodoxă, tradiţia, dragostea şi toleranţa ortodoxă îşi recunoaşte martirii fără canonizare.

În anul 1923, cinci Români închişi în închisoarea Văcăreşti, pentru crime de care vor fi găsiţi nevinovaţi, rugându-se la Altarul Mânăstirii, azi dărâmată, descoperă Icoana Arhanghelului Mihail, se dăruiesc arhistrategului cerului, sub semnul dragostei de neam şi credinţei în Dumnezeu.

De aici "Legiunea Arhanghelului Mihail" porneşte să cucerească sufletele Românilor. Duşmani, detractori şi-interpretatori mincinoşi a avut mulţi.

Mulţi Români înţelegând misiunea lor profetică şi văzând mersul vremurilor, li s'au alăturat. Timpuri vor veni când vor juca rolul prigoniţilor din catacombe şi a victimelor din circ.

Primii martiri, au fost cei doi legionari căzuţi în Spania creştină şi naţionalistă. Sunt cincizeci de ani de atunci, Ion Moţa şi Vasile Marin au murit lângă cetatea universitară din Madrid, pe frontul de la Majadahonda.

"Se trăgea cu mitraliera în obrazul lui Christos", aceasta a fost lozinca luptei lor. Ştiau pentru şi contra cui se luptă; duşmanul era acelaşi, cel de azi care caută peste tot în lume fisura prin care să se strecoare. Dacă ar fi câştigat războiul spaniol, în celălalt capăt al continentului, Europa ar fi căzut cu un minut mai devreme în ghiarele obscurantismului.

După moartea şi înhumarea lor, scaunul Satanei se clătina în Ţara Românească. Au sărit de peste tot ajutoare pentru Luciferul Regal, ca să nimicească elita tânără care se înălţa din popor şi din biserică.

În vremea aceea, sosea la Mânăstirea Suzana, în munţi, pe Valea Teleajenului, o fetişoară de 22 ani, cu ochii verzi şi două codiţe împletite pe urechi şi legate cu o sfoară la spate. Se numea Marieta Iordache. Venea din beciul jandarmeriei cu încă trei fete membre ale Mişcării Legionare (după dizolvarea Legiunii Arhanghelului Mihail). La Mânăstire s'au întîlnit pe ceardacul arhondaricului, cu cinci doamne soţii de legionari. Toţi aceşti deţinuţi politici, nu erau vinovaţi de acte subversive, erau pur şi simplu ostateci ai coroanei şi Siguranţei Statului, ostateci tot atât de expuşi ca şi ostatecii Ezbollahului. Terorişti pot fi şi camuflaţi pe un tron regal, la fel ca printre integriştii musulmani.

Fetiţa cu codiţe şi ochi verzi se trăgea din Moldova, din Nicoreşti, unde familia ei întreagă îşi pusese încrederea în "Căpitan". În el vedeau "omul destinului" care avea să cureţe ţara de afacerişti veroşi, atei, fără scrupule.

Toată elita neamului era în închisori preventive, în vara anului 1938 aşteptând judecata care avea să dea satisfacţie marelui istoric N. Iorga. Onoarea nu-i fusese pătată de propriile-i fapte (colaborarea cu camarila regală) ci de o scrisoare publică a Căpitanului Corneliu Zelea Codreanu care-i amintea că cel puţin "el" era român.

În unul din cele mai frumoase locuri din Carpaţi, Mânăstirea Suzana, fusese aleasă ca lagăr pentru femei.

CRUCIAŢII SECOLULUI XX

Fetele venite din beciurile jandarmeriei nu se puteau ţine în picioare, căci fuseseră bătute la tălpi; erau bolnave de râie câştigată de la ţigăncile hoaţe cu care stătuseră în promiscuitatea închisorii, dar aveau un moral minunat întreţinut de cea mai mică, mai fragilă şi mai tânără dintre ele. După ce s'au vindecat, au sesizat paza sub care fuseseră puse cu interdicţia de a păşi pragul arhondaricului şi de a se închina în biserică. S'au gândit că bărbaţii suferă mai mult, şi s'au rugat.

Noapte de noapte, Marieta stătea în genunchi şi se ruga Maicii Domnului să-i arate calea spre curăţenie sufletească şi trupească, spre binele ţării sale şi spre dragostea lui Iisus. Terminase facultatea de Educaţie fizică. Rămâneai înmărmurit la spectacolul pe care îl dădea o copiliţă sortită să înveţe gimnastica pe copii, îşi schimba chemarea şi dădea lecţii de curaj, de înfrânare şi de răbdare unor doamne mult mai vârstnice ca ea.

După ce stăpânirea s'a asigurat de neutralizarea "marelui criminal Codreanu", pus în întunericul Jilavei deocamdată pentru şase luni care trebuiau să spele ruşinea de pe obrazul marelui istoric, s'a hotărât eliberarea doamnelor din lagărul de la Suzana. Soţii lor erau şi rămâneau ostateci necondamnaţi în închisoarea Jilava.

Astfel "fetele" au rămas singurele deţinute politice. Li s'au bătut în cuie obloanele, li s'au văruit pereţii pictaţi cu Arhangheli de Zizi Ghenea, li s'a înăsprit regimul.

Doamnele s'au întors acasă unde au găsit alte griji, alte frici, alte nesiguranţe pentru viaţa soţilor lor. Au aflat de existenţa lagărelor dela Miercurea-Ciuc şi Vaslui, au aflat că întreaga elită de minte şi suflet era în închisoare, că cei care se ascundeau erau ucişi fără somaţie la colţuri de străzi.

Oare ce voia să facă Regele cu aceşti miei puşi la o parte pentru jertfelnic? Cine putea prevede că numai peste câteva luni Conducătorul Mişcării Legionare era să fie strangulat? Lucrurile se petreceau în "Orient", Occidentul nu era interesat. Cine putea să prevadă că doamnele, foste ostatece la Suzana, vor fi văduve, soţii lor fiind împuşcaţi la zid: ostateci?

Căile Domnului sunt nepătrunse, dar se întrevedea din 1938 lupta pentru putere, care avea să izbucnească în 1939; al doilea război mondial.

În ziua de 15 August 1938, hramul Adormirii Maicii Domnului la Mânăstirea Suzana, s'a putut vedea o umbră strecurîndu-se spre casa maicii Filomela. Umbra ţinea în mână o nucă. În nucă planul de evadare al fetelor legionare din lagăr, cu informaţii despre geografia regiunii, care trebuia străbătută şi cu parola contactului care era un cânticel moldovenesc: "Trandafir de pe cetate, trandafir frumos, spune-i badei sănătate". Fericit timp romantic! Evadarea din Suzana a fost poate ultimul lui capitol, după aceea neurmând decât bocet şi îngropăciune...

Nu, nu sunt lipsite de seriozitate aceste amintiri cu parfum de joacă, de naivitate, de copilărie.

"Lăsaţi copiii să vină la mine". Iisus ştia că în sufletul lor stă cuibărită dragostea.

Nuca a ajuns la destinaţie! Marieta a coborât prima, dealungul cearşafului. Zgomotul a trezit garda şi celelalte fete n'au mai putut coborî, dar Marieta se pierduse în pădure. N'au mai găsit-o, nici ea nu şi-a întâlnit "Trandafirul de pe cetate" şi a pornit cu paşi mărunţi prin pădure, orientîndu-se după stele.

După cinci zile a apărut la Braşov, câteva sute de km. mai departe. Nu mai putea merge, nu mâncase nimic şi băuse apă de ploaie. La o cercetare mai atentă s'a descoperit că sărind de la înălţimea la care se terminase cearceaful, îşi fracturase coloana vertebrală. Două luni de ghips, timp în care toată Siguranţa o căuta. Neputînd povesti evadarea de la Suzana, mult prea rocambulească pentru a nu stârni hohote de rîs, Prefectura de Prahova a eliberat deţinutele din lagăr, trecând-o şi pe cea dată lipsă, în inventar. Nu terminaseră socotelile cu ea şi voiau să se răzbune. În timp ce mulţime de agenţi se căzneau s'o găsească, Marieta era sus în dealul Cotrocenilor, la părinţii lui Vasile Marin.

În corset ghipsat, purta în cap saci plini cu nisip, povestea aventuri ca să însenineze o casă cernită şi noaptea stătea în genunchi şi se ruga pentru păcatele tuturor. Cu o zi înainte de ziua sorocită scoaterii ghipsului, Marieta a vrut să plece şi nimic n'a făcut-o să-şi amâne decizia. În aceiaşi noapte, cu o desfăşurare de forţe nepotrivită prinderii unui fugar atât de mărunţel, Siguranţa Statului a căutat-o în dealul Cotrocenilor urmare a unui denunţ, şi nu au găsit-o. Motănelul dispăruse ca şi cum n'ar fi fost. Motănel, vorba de răsfăţ, devenise nume de cod.

Ca în locul stelelor ce mor, viaţa e înlocuită de o gaură neagră. La 30 Noembrie 1938, mai corect spus în noaptea Sfântului Andrei, este ucis Căpitanul; nimeni nu crede şi toţi îl aşteaptă!

La 20 Septembrie 1939 legionarii pedepsesc cu moartea pe ucigaşul Căpitanului, lăsând istoria să-i judece şi pe unii şi pe alţii, dacă o istorie dreaptă ar exista!...

A doua zi, toţi legionarii de elită din închisori sunt omorîţi, împuşcaţi la zid. Pe străzile fiecărei aglomeraţii omeneşti din România, cadavre de tineri zac în drum, bătrâni jelesc la căpătâiul lor, câte un muc de lumânare aprins ici şi colo de o lume înmărmurită de groază. Poporul românesc nu era învăţat cu obiceiuri străine...

Motănel a dispărut temporar din viaţa mea.

După pierderea Basarabiei, Bucovinei, Herţei şi Transilvaniei, după alungarea regelui de către legionari asociaţi cu generalul Antonescu la guvernarea ţării, după ce fiecare îşi numără prietenii şi duşmanii, România, ciopârţită, încearcă să pună bazele unei morale de stat şi unei speranţe în sufletul fiecărui Român. Se înfiinţează un comerţ de stat, Mişcarea Legionară se reorganizează. Horia Sima este conducătorul Mişcării plebiscitat între alţii. Toate iluziile unui "Căpitan" în viaţă sunt spulberate, ţara îşi plânge pământul pierdut şi morţii asasinaţi. Alături de cei vii, se luptă pentru un viitor mai puţin întunecat decât trecutul apropiat.

În strada Cobălcescu, la Dispensarul Legionar, medici fugăriţi până ieri, ies la lumină şi dăruiesc timpul şi cunoştinţele lor, celor săraci. Între cei care dau tot şi cei care caută mici sau mari avantaje, apare într'o bună zi Marieta Iordache. În măcelul din 1939 îşi pierduse fratele, credinţa în viitorul luminos al ţării sale, însă, nu!

Trebuie să recunoaştem că toţi legionarii asasinaţi din ordinul lui Carol al II-lea sunt martiri. Oameni tineri, cu credinţa în Dumnezeu, nevinovaţi, nejudecaţi, chinuiţi în închisori, împuşcaţi la zid sau strangulaţi hoţeşte, îşi găsesc abia acum mormântul în pământ binecuvântat. Îl vor pierde iarăşi sub stăpânire comunistă, deshumaţi, arşi, iar cenuşa lor aruncată în cele patru colţuri ale vântului.

Iată pe Marieta venită să ajute la dispensar. E bună la toate: încurajează bolnavi incurabili, îndreaptă spre biserică tineri şi bătrâni, sterilizează instrumente, spală duşumele, pune ordine în registre. Seara, când ultimul bolnav a plecat, cu medicamentele prescrise în buzunar, Marieta face rugăciunea de mulţumită pentru o zi care a trecut în îndeplinirea datoriei cu ajutor de Sus.

La 21 Ianuarie se vor despărţi pentru totdeauna.

"Rebeliune" contra cui? În folosul cui?

Mult mai târziu s'a înţeles, că Germanii montaseră Rebeliunea. Ocupau Ţara şi voiau ca aceasta să fie sub o Dictatură Militară care păstra o ordine impusă, aprovizionare din belşug; nemţii îşi aranjau spatele pentru viitorul război din răsărit.

Acesta era şi războiul Mişcării Legionare contra comunismului, dar Germanii nu aveau nevoie de ideologi; astfel coechipierii Mareşalului s'au trezit în închisori, condamnaţi la moarte pentru deţinere de arme şi au făcut războiul în echipe de pedeapsă. De ce, de pedeapsă? Fiecare soldat legionar pornit spre răsărit avea cu el porunca să fie făcut pierdut. Fără suflul care anima acest tineret curajos, da, şi fără ajutorul lui Dumnezeu în lupta cu Antichrist, Mareşalul a pierdut de două ori războiul: prima oară la Stalingrad şi a doua oară prin trădarea de la 23 August print'un armistiţiu care era o predare fără condiţii!

În timpul războiului Marieta şi-a pierdut cumnatul trimis din lagărul de la Sărata pe front în echipele de pedeapsă. Războiul pierdut, Legiunea distrusă, Marieta s'a dăruit cu totul lui Dumnezeu şi a intrat la ascultare la Mânăstirea Vladimireşti.

Mânăstirea Vladimireşti fusese clădită de fetele dintr'un sat moldovenesc, conduse de una dintre ele care vorbea ca odată Jeana D'Arc, cu Maica

(Continuare în Pag. 7)

CRUCIAȚII SECOLULUI XX

PATIMILE MAICII MIHAELA

(Urmare din Pag. 6)

Domnului. Fecioara Maria i se arătase când lucra pe câmp, la un loc mai ferit, şi-i poruncise să clădească în locul acela locaş de închinăciune. Fetele fecioare din sat aveau să fie viitoarele maici care să slujească Mânăstirea iar Stareța avea să fie ea, cea care continua să vorbească cu Maica Domnului: maica Veronica.

În această Mânăstire, condusă de însăşi maica lui Iisus, fu novice şi apoi se călugări Marieta sub numele de maica Mihaela. Luă asupra ei, păcatele făcute de Țară şi Mişcare în încleştarea dintre rău şi bine.

Armatele ruseşti victorioase se aruncară asupra Moldovei şi apoi asupra Țării Româneşti, armate obosite şi prăfuite pregătite pentru mari răsbunări.

În drumul lor, Mânăstirea Vladimireşti! Cei câțiva Ruşi intrați în biserică cu gânduri de viol şi de jaf găsiră o maică cu mâinile întinse peste Altar şi dădură îndărăt. Era Maica Mihaela care-şi păzea Sfinții!

După 6 Februarie 1945, când comuniştii au dezarmat soldații români care nu fuseseră trimişi pe frontul de Vest după primul guvern cvasi-comunist, patriarh fu impus un preot oltean care-l ajutase cândva pe Gheorghiu-Dej, noul stăpân. Justinian Marina ar fi evitat în primul moment de euforie pe care ți-l dă puterea, ar fi evitat să desființeze mânăstirile. Un lucru este sigur, că Sfinția-sa a închis Vladimireştii şi a dat pe mâna Securității pe cei care o slujeau.

La Vladimireşti se făceau "minuni". La hram veneau sute de căruțe cu țărani de la mari depărtări, căci se dusese vestea că acel ce venea cu credință şi adevăr, oricât ar fi fost de bolnav, se făcea sănătos. Ca în fața lui Iisus se aşezau păturile cu paralitici cu păcatele lor cu tot, rugăciunile ajutau, iar lumea venea din ce în ce mai mult să se închine. Cât regimul comunist nu-şi consolidase puterea, cât încă nu se atinsese de pamântul țăranilor, colectivizându-l, oamenii puteau crede că vor fi lăsați ca să-şi trăiască viața şi credința, veneau deci acolo unde simțeau că domneşte "Dragostea". Slujba se ținea afară, nu putea fi vorba de spovedanie individuală. Preotul Ioan ieşit din închisoare de puțină vreme probabil ca să-şi trăiască minunile şi mai târziu patimile, le citea rugăciunile de pocăință şi iertare, după ce-şi spuseseră greşelile în gând sau cu glas tare, le da Sfânta Împărtăşanie după lege. Preotul şi maicile căpătau puteri de Sus ca să poată face față la puhoiul de lume care alerga la Loc Sfânt.

Maica Mihaela după ce îngrijise de grajd, de orătănii, de porci, de curățenie, trecuse la cele sufleteşti. Le învăța pe maici şi surori Teologie dar şi matematică. Gospodărirea se făcea în comun, s'a spus după model legionar, uitându-se voit, vechile aşezări creştine şi regulile lor de viață.

Patriarhul României chemă de mai multe ori la el pe Maica Stareță şi pe Maica Econoamă (Mihaela), ca să discute cu ele despre "ereziile" petrecute în Mânăstire şi să afle secretul "Minunilor".

Într'o noapte, Securitatea le-a găsit la slujba de Mânecândă, chemate în biserică de toaca bătută pe lată.

Securiştii au îmbarcat pe toată lumea şi au pornit ancheta. Maica Mihaela a fost zdrobită în bătăi ca să mărturisească complotul legionar contra Statului comunist, care se pregătea în Mânăstire. Maica Veronica, stareța, îşi pierdu după anchetă darul: Maica Domnului încetă de a-i vorbi.

Preotul Ioan şi Maica Mihaela au fost judecați sub învinuirea de complot, trădare, spionaj; pentru credință nu putea fi condamnat nimeni, căci cultul şi Religia erau libere după Constituție. Surorile şi maicile au fost desbrăcate de hainele bisericeşti şi trimise la casele lor. Veronica a luat loc de azil la Mânăstirea Țigăneşti.

Maica Mihaela a fost dusă în închisoarea de femei de la Miercurea-Ciuc, plină încă de amintirile celor ucişi de Carol al II-lea. Acolo, atâta timp cât au lăsat-o împreună cu alte deținute, condamnate la pedepse mari pentru crime fantomă, a încercat să le uşureze puşcăria, ridicându-le moralul, le-a învățat rugăciuni şi psalmi pe de rost, le-a scos din patimile trupului: foame şi frig, le-a întărit sufletul ca să poată suporta gândul celor rămaşi acasă.

Le-a învățat speranța şi dragostea; le-a făcut să înțeleagă că fără Răstigniri nu există Înviere.

Boala Ciucului începuse să atingă deținutele. Este vorba de o poliradiculonevrită dureroasă care duce la paralizii. A fost pomenită de doctorii din închisorile din Africa de Sud. Medicii germani nu au avut timp să o constate, regimul având grijă să se despartă repede de deținuți, iar Ruşii nu povestesc aşa ceva din Gulag. Pentru ei un condamnat este un om mort dar cu rafinamentul chinului şi duratei.

Când au observat că Maica Mihaela menține moralul închisorii, au izolat-o, astfel că legătura se făcea mai greu prin pereți cu ajutorul alfabetului Morse. Liturghia se citea tot prin pereți; toate încercările pe care le-a facut Direcția Închisorilor ca să scape de acest fel de informare au dat greş!

Atunci s'a aflat că măicuța, rămasă un pumn de zdrențe, era paralizată. Au dus-o pe brațe la Jilava pentru un supliment de anchetă şi s'a întors şi înapoi. Avea un diagnostic de "cancer uterin" care trebuia să acopere pierderile de sânge consecutive bătăilor şi durerilor date de polinevrită.

Astfel, prin pereți s'a aflat într'o seară că pe schivnica Mihaela, o iertase Dumnezeu şi că ar fi şi un martor! Sufletul ei era atât de uşor încât s'a putu ridica repede la cer: fie-i țărâna uşoară dacă o fi în pământ!

Am scris ceeace ştiu despre Maica Mihaela cu durere şi cu lacrimi! Povestea poate fi completată de cei care ştiu mai mult, de cei care pot pune date pe unele întâmplări, cei care ştiu unde a fost îngropată, dacă a fost.

Generația noastră îşi termina ciclul pe pământ. Fiecare dintre noi poate adăuga un cuvânt, un gând, un fapt la povestea celor care au murit pentru Christos, cei care sunt CRUCIAȚII SECOLULUI XX.

Maica Mihaela

Radu Gyr

ÎNTOARCEREA DIN CRUCIADĂ

Trist sună cornul sfintei cruciade
iar noi betegi şi jalnici seniori,
ne împleticim în platoşe schiloade
sub vechi armuri cîrpite strîmb cu sfori,
baroni şi prinți ce-au fulgerat pe spade
Ierusalimul altor aurori.

Cu trupul plin de răni ce se usucă,
amari şi greu ne poticnim în fier.
Cîți au murit? Şi cîți mai pot să ducă
o țandără de chivără de cer?
Pe-o umbră de mîrțoagă, o nălucă,
pe-un ciob de scut, un ciot de cavaler!

-Cînd am plecat de mult în cruciadă,
mai ştii Bertrand? Eram numai lumini;
tot burgul sta pe ziduri să ne vadă,
ne troienea cu roze şi cu crini,
iar noi, pe armăsarii de zăpadă,
treceam printre vasali şi palatini.

Cetatea scînteind în mii de fețe
ne-aşternea covor de borangic
sub strălucirea zalelor semețe.
-Îți mai aduci aminte Alberic?
Cu fruntea-n cer, cu spada-n tinerețe
încovoiam vecia ca pe-un spic!...

Iar soarele bătea medalioane
pe scuturi şi pe platoşe minuni.
Mulțimile vuiau, iar din balcoane
madonele cu mîini de rugăciuni,
ne surîdeau prin lacrimi ca-n icoane
şi ne-aruncau în sulițe cununi...

Şi-acum ne-napoiem o hîdă ceată
pe piept cu cîte-o urmă de blazon,
cu coiful spart, cu haina sfîşiată,
sub zdreanța unui colț de gonfalon,
strigoi de cruciați ce altădată
am strălucit în zale de baron.

Acum povara-ntoarcerii ne frînge,
pe cai ologi, sub zale care curg,
convoiul de fantome parcă plînge
tîrîndu-se spre vechiul nostru burg,
pe cînd nebiruit şi plin de sînge,
Ierusalimul scapără-n amurg.

O clipă doar şi porțile de-aramă
-sub care n-a fost dat să biruim-
se fac de foc şi-n urmă se destramă,
topindu-se sub cerul lor sublim.
Şi tot mai jalnic, cornul trist ne cheamă,
tot mai departe de Ierusalim...

-Gotfried, Gotfried de ce te înspăimîntă
o rană-n piept şi-un ciob de scut beteag,
cînd încă-n noi, Ierusalimul cîntă
şi mai păstrăm prăjina unui steag
şi cînd noblețea-ntreagă-i neînfrîntă
în sîngele rămas pe zale cheag?

Iar dacă-a fost armura să se spargă
de ce suspini, nevolnic scutier?
Adună-mi trupu-n platoşa prea largă,
din spada mea dă-mi ciotul de mîner
şi fă-mi pentru întoarcere o targă
din crengi cereşti şi verzi de palmier.

Aşterne-mi-o cu crini şi roze toată,
de dulcea lor mireasmă să mă-mbăt
ca-n burgul fermecat de altădată
cînd ne-ngropau sub floare de omăt,
şi-aşa întins pe targa-nmiresmantă,
purtați-mă spre țară îndărăt.

Astăzi păşim în platoşe schiloade
şi ne-ncurcăm în zdrențe, prin furtuni,
dar mîine-n burgul nostru cu arcade
madonele cu mîni de rugăciuni,
zîmbind în cinstea altor cruciade,
ne-or împleti mai fragede cununi.

Iar cei care-au căzut pe metereze,
în piept cu acele crunte sfîşieri,
o veşnicie n-or să sîngereze,
cîndva uita-vor marile dureri
şi brațele s-or ridica mai treze,
sfințite-n mirul rănilor de ieri.

Iar mîine burgu-ntreg o să se scoale
în cîntece de calfe şi fierari,
săltînd vor dănțui pe nicovale
săbii mai lungi şi platoşe mai tari,
în focuri se vor făuri noi zale
şi noi potcoave pentru armăsari.

Şi iarăşi străbătînd albastre spații
peste un an sau poate peste trei,
cu sulițele sus în constelații,
cu platoşele evului în şei,
ți-or sta în față iarăşi cruciații,
Ierusalime care nu ne vrei.

Şi vor veni mai mulți din soare-apune
şi cei de ieri şi cei ce azi nu-i ştim
pe vechile morminte or să tune
noi c[illegible] cu chip de heruvim
şi [illegible] te vor supune,
strălucitorule Ierusalim.

BISERICA

Publicăm în traducerea lui Nicolae Grosu capitolul intitulat BISERICA din lucrarea teologului Sergiu Bulgarkoff -ORTODOXIA- pentru a atrage atenţia cititorilor noştri să nu săvîrşească greşeala de a condamna odată cu păcatele unora din slujitorii altarului, îndeosebi ale unor vîrfuri ale ierarhiei Bisericii ortodoxe şi Biserica însăşi ca instituţie purtătoare a unei spiritualităţi pe care nici un păcat omenesc nu o poate macula.

Este drept că Biserica ortodoxă, datorită lipsei de curaj şi demnitate a conducătorilor ei, în loc să fi fost centrul activ al rezistenţei în faţa agresiunii ateismului comunist, a acceptat să devină un instrument docil al propagandei comuniste. Dar mai trist este faptul că şi acum, la peste doi ani de la evenimentele din Decembrie'89, unii reprezentanţi ai conducerii Bisericii ortodoxe continuă să manifeste acelaşi servilism faţă de conducerea neocomunistă a României, ca şi cum în lume nu s-ar fi întîmplat nimic.

În faţa acestei adevărate tragedii naţionale nu avem decît un răspuns: Toţi diavolii au fost cîndva îngeri, dar căderea lor nu a întunecat strălucirea şi slava cerului. Şi noi credem în BISERICA ORTODOXĂ, cea care timp de două milenii a fost reazămul spiritual al poporului român, nu în trecătorii ei, uneori nevrednici, conducători.

Ortodoxia este Biserica lui Hristos pe pământ. Biserica lui Hristos nu este o instuituţie; ea este o viaţă nouă cu Hristos şi în Hristos, condusă de Duhul Sfânt, Lumina învierii lui Hristos străluceşte peste Biserică şi o umple cu bucuria învierii, a triumfului asupra morţii. Mântuitorul înviat trăieşte cu noi şi viaţa noastră în sînul Bisericii este o viaţă tainică în Hristos. "Creştinii" poartă acest nume tocmai pentrucă sunt ai lui Hristos; ei trăiesc în Hristos şi Hristos trăieşte în ei. Întruparea nu este numai o idee sau o doctrină; ea este înainte de toate un eveniment care s'a produs odată în timp, dar care posedă toată puterea în eternitate. Şi această Întrupare perpetuă, în măsura în care este o unire perfectă, indisolubilă, deşi neamestecată, a celor două naturi -natura divină şi natura umană- formează Biserica. Biserica este Trupul lui Hristos, întru cât ea intră într-o unitate de viaţă cu El. Se exprimă de obicei aceeaş idee, dându-se Bisericii numele de Logodnica lui Hristos sau de Mireasa Cuvântului: raporturile dintre logodnici sau dintre soţi, considerate în plenitudinea lor pre-eternă, constau într-o unitate de viaţă perfectă, care nu exclude realitatea diferenţii lor; este o unire de doi în unul singur, care nici nu se dizolvă de dualitate, nici nu se absoarbe de unitate. Biserica, în calitate de Trup al lui Hristos, nu este Hristos-Dumnezeu-Omul; ea nu este decât umanitatea Lui; ea este însă viaţa în Hristos şi cu Hristos, viaţa lui Hristos cu noi; "nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine" (Gal.II,20). Dar Hristos nu este numai o Persoană divină. El este "una din persoanele" Sfintei Treimi, viaţa sa este consubstanţială cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt. Iată pentruce Biserica, privită ca viaţă în Hristos, este deopotrivă o viaţă în Sfânta Treime. Trupul lui Hristos trăieşte în Hristos şi prin aceasta el trăieşte în Sfânta Treime. Hristos este Fiul. În el noi învăţăm să cunoaştem pe Tatăl, suntem adoptaţi de Dumnezeu, către care strigăm: "Tatăl nostru".

Iubirea lui Dumnezeu, iubirea Tatălui pentru Fiul şi a Fiului pentru Tatăl, nu este o simplă calitate ori o relaţiune, ci posedă ea însăşi o viaţă personală, este hipostatică. Iubirea lui Dumnezeu este Sfântul Duh, care purcede dela Tatăl la Fiul şi se odihneşte peste El. Fiul nu există pentru Tatăl decât în Sfântul Duh, care se odihneşte peste El; asemenea Tatăl îşi manifestă iubirea către Fiul prin Sfântul Duh, care este unitatea de viaţă a Tatălui şi a Fiului. Acesta este locul Sfântului Duh în Sfânta Treime.

Biserica, în calitatea ei de Trup al lui Hristos, trăind din viaţa lui Hristos, este prin acest fapt domeniul, în care este prezent şi în care lucrează Sfântul Duh. Să spunem mai mult: Biserica este viaţa prin Duhul Sfânt, deoarece ea este Trupul lui Hristos. Iată pentru ce se poate defini Biserica ca o viaţă binecuvîntată în Sfântul Duh; se spune uneori şi că ea este Sfântul Duh trăind în unanimitate.

Această doctrină, pe care o expusei, s'a manifestat şi în istorie. **Biserica este opera Întrupării lui Hristos, este însăşi aceasta Întrupare: Dumnezeu îşi asimilează natura umană şi natura umană îşi asimilează viaţa divină**; este îndumnezeirea (Θεωσις) naturii omeneşti, consecinţă a unirii celor două naturi în Hristos. Dar opera de penetrare a umanităţii de către spiritul Bisericii nu s'a împlinit numai în virtutea Întrupării, sau numai prin Înviere. "Este spre binele vostru să mă duc (la Tatăl)" (Ioan XVI,7). Această operă presupune trimiterea Sfântului Duh, Cincizecimea, care a fost realizarea Bisericii. Sfântul Duh, în formă de limbi de foc, s'a coborât în lume şi s'a odihnit peste Apostoli. Unitatea acestora, unitatea celor doisprezece, prezidată de Sfânta Fecioară, reprezintă întregul neamului omenesc. Limbile de foc au rămas în lume şi formeză comoara darurilor Sfântului Duh, care sălăşlueşte în Biserică. În Biserica primară, Apostolii transmiteau darurile Sfântului Duh, după botez, într'un chip învederat pentru toţi; ceea ce corespunde în zilele noastre acestui fapt, este "pecetea darului Duhului Sfânt", ce se acordă în taina Mirungerii.

Deci, Biserica este Trupul lui Hristos; prin Biserică noi participăm la viaţa divină a Sfintei Treimi. Ea este viaţa în Hristos, care viaţă rămâne în mod indisolubil unită cu Sfânta Treime; ea este viaţa în Duhul Sfânt, prin care noi devenim fiii Tatălui, care strigă în sufletele noastre: "Ava, Părinte", şi care ne arată pe Hristos trăind în noi. Pentru aceasta, înainte de a studia definiţia şi manifestarea ideii de Biserică în istorie, trebue să înţelegem Biserica, ca o dată divină, rămânând în ea însăşi şi identică ei însăşi, ca expresiunea voinţei lui Dumnezeu, care se realizează în lume.

Biserica există, ea este "dată" într'un anumit înţeles, independent de formaţia ei istorică; ea se formează pentru că există despre ea un plan divin, supraomenesc. Ea este în noi, nu atât ca instituţie sau societate, ci mai ales ca o anumită evidenţă spirituală, o experinţă specială, o viaţă. Predicarea creştinismului primitiv este anunţarea triumfătoare şi plină de bucurie a acestei vieţi noui. **Viaţa nu se poate defini, dar ea poate să fie descrisă şi trăită.** Nu poate să **existe o definiţie satisfăcătoare şi completă a Bisericii "Vino şi vezi": aceasta însemnează că nu se poate concepe Biserica decât prin experienţă, prin graţie, participând la viaţa ei.** Iată pentru ce înainte de a se defini Biserica într'un chip exterior, ea trebuie să fie concepută în esenţa ei mistică, subînţeleasă acestor definiţiuni. Dacă nu se consideră Biserica decât în devenirea ei istorică şi dacă se concepe numai ca o societate de aci, de jos, nu se poate pătrunde natura ei originală, adică expresia **eternului în temporal, manifestarea necreatului în creat.**

Esenţa Bisericii este viaţa divină descoperindu-se în viaţa făpturilor; este îndumnezeirea făpturii prin puterea Întrupării şi a Cincizecimii. Această viaţă este o realitate supremă, ea este evidentă şi sigură pentru toţi cei care participă la ea. Dar ea este şi o viaţă spirituală, ascunsă în "omul dinlăuntru", în "cămara interioară" a inimii lui: în acest sens, ea este un mister, o taină. **Ea este deasupra naturii -cu alte cuvinte, a existat înainte de a fi lumea, dar este compatibilă cu viaţa acestei lumi: aceste două trăsături o caracterizează deopotrivă.** Dacă avem în vedere prima trăsătură, vom spune că Biserica este**"invizibilă"**, spre deosebire de tot ce este **"vizibil"** în lume, de ceea ce este obiect al simţurilor printre lucrurile din lumea aceasta. Se poate spune că ea nu există în această lume şi dacă procedăm prin experienţă (în sensul lui Kant), nu vom întâlni "fenomen" care să corespundă Bisericii; aşa încât ipoteza Bisericii este tot aşa de superfluă pentru cosmologia experimentală ca şi ipoteza lui Dumnezeu pentru consmogonia lui Laplace. Este drept deci să se vorbească, dacă nu de o Biserică invizibilă, cel puţin despre *invizibilul* în Biserică. **Cu toate acestea, acest "invizibil" nu este necunoscut, căci omul -în afară de simţurile lui- posedă şi "ochi duhovniceşti", cu ajutorul cărora vede, concepe, ştie.** Acest organ este credinţa, care după cuvântul apostolului, este **"o dovadă a lucrurilor care nu se văd"** (Ebrei XI,1); ea ne ridică, pe aripile ei, în lumea spirituală, ne face cetăţeni ai lumii cereşti. Viaţa Bisericii este viaţa credinţei, prin care lucrurile acestei lumi devin transparente. **Natural deci, aceşti ochi duhovniceşti pot să vadă Biserica "invizibilă".** Dacă Biserica ar fi cu adevărat invizibilă, cu desăvîrşire de nepătruns, aceasta ar însemna pur şi simplu că nu există Biserică, pentrucă **Biserica nu poate să existe numai în ea însăşi, în afară de oameni.** Ea nu intră cu totul în experienţa umană, căci viaţa Bisericii este divină şi inepuizabilă; dar o anumită *calitate* a acestei vieţi, o anumită experinţă a vieţii în Biserică i se dă oricui se apropie de ea. În acest înţeles, totul în Biserică este invizibil şi misterios, totul depăşeşte limitele lumii vizibile; asemenea însă, tot ce nu se vede poate să devină vizibil şi faptul că se vede invizibilul este condiţiunea însăşi a existenţei Bisericii. Existenţa Bisericii este un obiect de credinţă; ea se cunoaşte prin credinţă: "*Cred* în sfânta Biserică sobornicească şi apostolică". **Se percepe Biserica prin credinţă, nu numai ca o** *calitate* **sau o experinţă, ci şi** *cantitativ*, ca unitate a tuturor, ca viaţă unică şi integrală; ca universalitate, după modelul uniunii celor trei persoane divine. Numai împărţirea infinită, a neamului omenesc este accesibilă vederii noastre: noi vedem fiecare individ, ducând o viaţă egoistă şi izolată; copiii aceluiaş Adam, deşi sunt fiinţe sociale, deşi depind de fraţii lor, nu văd unitatea lor, nu sunt conştienţi de ea; dar această unitate se manifestă în dragoste şi prin dragoste şi ea există graţie participării la viaţa divină şi unică a Bisericii. **"Să ne iubim unii pe alţii ca într'un gând să mărturisim"...** -proclamă Biserica în timpul liturghiei. Această unitate a Bisericii se revelează ochilor *iubirii* nu ca o unire exterioară- de genul celor ce le întâlnim în orice societate omenească -ci ca principiul prim şi misterios al vieţii. Umanitatea este viaţă în Hristos, oamenii sunt ciorchinii de strugure ai aceleeaşi viţe, membrele aceluiaşi trup. Viaţa fiecărui om se lărgeşte în mod infinit pentru a deveni viaţa altora, *communio sanctorum*, şi fiecare om în Biserică trăieşte din viaţa întregei umanităţi, devenită Biserică; fiecare om este umanitatea: *homo sum et nihil humanum a mè alienum esse puto.* Cu toate acestea, **Biserica universală nu este limitată la neamul omenesc; adunarea îngerilor face parte din ea deopotrivă.** Existenţa lumii îngerilor este inaccesibilă vederii omeneşti, ea nu poate să fie afirmată decât de experienţa spirituală, nu poate să fie percepută decât de ochii credinţei. Şi uniunea noastră în Biserică, prin fiul lui Dumnezeu, devine cu atât mai mare cu cât el a unit din nou lucrurile pământeşti şi lucrurile cereşti, cu cât el a distrus zidul de separare dintre lumea îngerilor şi a oamenilor. Întreaga creaţiune, întreaga natură este legată de neamul omenesc şi de adunarea îngerilor. Ea este încredinţată în paza îngerilor şi dată omului ca s'o stăpânească; ea se învredniceşte de destinele omului; **"toată făptura suspină şi este până acum ca în dureri de naştere... aşteptând înfierea şi răscumpărarea trupului nostru"** (Rom. VIII,22-23), transfigurarea lui într'o "făptură nouă", odată cu învierea noastră. **Omul devine o fiinţă** ***universală***: **viaţa lui în Dumnezeu îl uneşte cu viaţa întregii creaţiuni prin legăturile iubirii cosmice.** Iată marginile Bisericii. Şi această Biserică, care uneşte nu numai pe vii, ci şi pe morţi şi ierarhiile îngerilor, toată creaţiunea cu un cuvânt, această Biserică este *invizibilă*, însă nu necunoscută. **Viaţa Bisericii este anterioară creaţiunii lumii şi omului; ea se pierde în eternitate.**

Se poate spune că Biserica a fost înaintea tuturor veacurilor- scopul şi fundamentul creaţiunii; în acest sens "ea a fost zidită înainte de orice lucru şi pentru ea a fost făcută lumea". Domnul a făcut pe om după *chipul* său, ceeace face posibilă pătrunderea omului de către spiritul Bisericii, precum şi Întruparea Domnului: căci Dumnezeu n'a putut să ia asupra sa decât natură unei fiinţe care i-a fost conformă şi care a avut chipul său. În unitatea integrală a neamului omenesc se găseşte deja în germene unitatea Bisericii, după imaginea Sfintei Treimi. Pentru aceasta este şi greu să se indice un timp când Biserica n'a existat în umanitate, măcar ca un plan prealabil: după doctrina Sfinţilor Părinţi, o **Biserică primordială a existat deja în paradis, înaintea păcatului, când Domnul venea să vorbească cu omul şi se găsea în relaţiuni cu el. După păcat, Domnul pune bază la ceeace se chiamă Biserica Vechiului Legământ,** biserică în care omul a învăţat să comunice cu Dumnezeu. Şi chiar în sânul întunecimilor

(Continuare în Pag. 9)

BISERICA † BISERICA † BISERICA † BISERICA † BISERICA

UNIVERSUL RELIGIILOR

5. CELE TREI MONOTEISME

C. ISLAMISMUL

Cel de-al treilea monoteism, islamismul (islam "supunere"), a apărut abia în sec. al VII-lea d.H., fiind numit şi mahomedanism, de la numele profetului Mahomed (570-632), întemeietorul său legendar. Această religie, răspîndită în Africa şi Asia, mai ales printre arabi şi turci, a ajuns să ocupe locul doi în lume ca număr de credincioşi. Adepţii ei se numesc mahomedani sau musulmani.

Mahomedanismul este o religie epigonică şi eclectică, închegată cu destulă inabilitate din elemente iudeo-creştine şi din vechi credinţe arabe. Musulmanii se pretind şi ei posesori ai revelaţiei divine, aşa cum s-ar afla cuprinsă în cartea lor sfîntă, Coranul. Menţionăm, pentru cei interesaţi, că există şi o traducere romînească integrală a acestuia, datorată profesorului S.O. Isopescu (Coranul, Cernăuţi, 1912).

Dumnezeul unic este Allah (o veche zeitate arabă, ce a traversat, înainte de sec.VII, un îndelungat stadiu de deus otiosus, supravieţuind la periferia vieţii religioase), dar rolul cel mai de seamă şi înfietatea evlaviei islamice aparţin lui Mahomed, "trimisul" său. Monoteismul islamic se află concentrat în binecunoscuta formulă de credinţă: "Nu este Dumnezeu afară de Allah, iar Mahomed este profetul său". Dar de la concepţia înaltă a atotputerniciei lui Dumnezeu, Mahomed a ajuns, în simplitatea sa, la concepţia inferioară a predestinaţiei, preluînd fatalismul vechiului păgînism şi absolutizîndu-l cu eforturi doctrinare. Aceasta este poate principala caracteristică a islamismului. "Allah cîrmuieşte nu numai ritmurile cosmice, ci şi faptele oamenilor. Toate operele sale sînt însă acte libere, în ultimă instanţă arbitrare, depinzînd exclusiv de hotărîrea sa. Allah este astfel liber să se şi contrazică... Omul este slab nu ca urmare a păcatului originar, ci pentru că este doar o biată făptură... Orice act -fiziologic, psihic, social, istoric-, prin simplul fapt că este săvîrşit prin graţia lui Dumnezeu, se află sub jurisdicţia lui. Nimic nu este liber în lume, în afară de Dumnezeu" (M. Eliade, Istoria..., ed. rom., vol.III, p.86).

Este adevărat că şi creştinismul afirmă atotputernicia lui Dumnezeu, dar fără să cadă în fatalism. Preştiinţa, în creştinism, nu se confundă cu predestinaţia. Sf. Ioan Damaschin lămurea lucrurile în chiar secolul VII: "Trebuie să se ştie că Dumnezeu cunoaşte totul dinainte, dar nu le predestinează pe toate. Cunoaşte mai dinainte pe cele ce sînt în puterea noastră, dar nu le predestinează... Predestinează doar pe cele ce nu sînt în puterea noastră, potrivit preştiinţei lui" (Dogmatica, Cartea a doua, cap. XXIX; în ed. rom. cit.-p.136). Numai în protestantism şi neoprotestatism apare printre alte rătăciri heterodoxe şi ideea absurdă a predestinării.

În Coran apar multe personaje, întîmplări şi chiar învăţături biblice, deviate însă, cel mai adesea, de la înţelesul lor originar. Iisus însuşi este trecut în rîndul profeţilor care ar fi vestit... venirea lui Mahomed! În acest sens au interpretat teologii musulmani textele din Noul Testament privitoare la trimiterea Duhului Sfînt (a se vedea, între altele, IOAN,14-16; 15, 26; 16, 13). La sfîrşitul vremurilor Iisus ar urma să se coboare din ceruri şi să se arate oamenilor în... moscheea din Damasc! Apoi îl va ucide pe Antihristul islamic -un monstru cu un singur ochi, călare pe un asin. Mahomed însuşi vorbeşte cu respect despre Iisus, numindu-l "Cuvîntul lui Dumnezeu", dar fără a-l considera de natură divină, ci numai teofor, adică simplu purtător de dumnezeire, organ omenesc al divinului. Allah prin atributele sale, este mai aproape de Iehova al evreilor (deci de concepţia pur semitică a divinităţii) decît de Dumnezeul treimic al creştinismului. Mahomed consideră că Biblia "a fost" o carte sfîntă, dar evreii şi creştinii au falsificat-o, fiecare în felul lor.

"Războiul sfînt" (djihăd), punct cheie al islamismului, este o formă violentă de mesianism, perpetuată pînă în zilele noastre, la care este chemată întreaga comunitate musulmană şi care are drept raţiune lupta împotriva "necredincioşilor" (a celor de altă lege) şi drept scop răspîndirea universală a islamismului. Reamintim în treacăt că puternica ofensivă războinică a Islamului, avînd temeiuri religioase, a dus în Evul Mediu la constituirea a două mari imperii (ce au concurat în permanenţă imperiile creştine): Califatul Arab şi Imperiul Otoman. Istoria noastră veche ne-a familiarizat cu obiceiul turcilor de a-i numi pe creştini "ghiauri" (adică păgîni, din punctul lor de vedere), punîndu-le mereu alternativa morţii sau convertirii (ca în cazul ilustru al lui Constantin Brîncoveanu şi al familiei sale). Conflictul secular dintre cele două lumi (creştină şi islamică) poate fi înţeles aşadar şi ca o înfruntare între două forme de mesianism acţionînd în istorie. Acelaşi lucru transpare şi astăzi din irezolvabilul conflict arabo-israelian (declanşat la suprafaţă de "problema palestiniană").

CURS ELEMENTAR DE RELIGIE CREŞTINĂ X

În atingerea ţelului "sfînt" mijloacele nu contează. "Cel ce moare într-un astfel de război merge de-a dreptul în rai, fără să mai aştepte judecata de apoi" (Em. Vasilescu, Istoria religiilor, ed. cit., p.165).

Mai trebuie adăugat că în epoca actuală mai continuă să existe şi o stare conflictuală (ce-i drept, de proporţii mult mai reduse) şi între Islam şi minorităţile creştine din unele ţări arabe. Factorul politic se intersectează şi în aceste cazuri cu factorul religios. Orientul Apropiat a devenit în ultimele decenii un adevărat vulcan în care fierbe lava amestecată a celor trei monoteisme mesianice, pe fondul crizei spiritului modern.

O deosebită importanţă în viaţa religioasă musulmană o au acele obligaţii rituale numite "stîlpii credinţei": a)mărturisirea credinţei; b)rugăciunea; c)milostenia; d)postul Ramadan şi e)pelerinajul la Mecca (oraşul sfînt al musulmanilor, cel către care îşi întorc faţa atunci cînd îşi fac rugăciunile de obşte).

Cultul musulman se oficiază în moschei, numite şi geamii (djămi); oficianţii cultului se numesc imami (imam, "cel ce merge înainte"). Şeicul, muezinul, muftiul, cadiul nu sînt decît diferite categorii de imami (căpătînd însă, cu timpul, un tot mai accentuat rol politic, expresie a structurării religioase a întregii vieţi islamice).

Pentru islamici ziua sărbătorească a săptămînii este vinerea. În ce priveşte principalele sărbători religioase de peste an, acestea sînt în număr de şapte, dintre care menţionăm zilele naşterii şi morţii lui Mahomed, precum şi Micul şi Marele Bairam. Ca şi la evrei, există obligaţia religioasă a circumciziunii pruncilor de parte bărbătească, vechi obicei semitic, cu origine mai degrabă igienică decît religioasă. Faptul a ajuns să echivaleze formal obiceiul creştin al botezului.

Senzualitatea caracterizează atît viaţa de aici, cît şi viaţa de dincolo a musulmanului. Pe pămînt i se îngăduie poligamia (Mahomed însuşi avea haremul său), iar raiul musulman este un fel de grădină a desfătărilor trupeşti (culinare şi sexuale) cu abia vagi înmuguriri de spiritualitate. Asceza este aproape necunoscută în lumea islamică.

Bărbatul are o întîietate consfinţită religios în viaţa musulmană. "Islamismul este o religie a bărbaţilor,... numai ei rugîndu-se în moschee şi numai ei intrînd în confreriile religioase, în vreme ce femeilor li se rezervă o viaţă de harem şi de inferioritate sub toate raporturile" (Em. Vasilescu, op. cit., p.176).

Efortul islamismului mai nou merge spre o atenuare a anumitor aspecte prea primitive ale religiei tradiţionale; au loc discuţii aprinse între "tradiţionalişti" şi "modernişti" (lucru de care nu sînt scutite complet nici celelalte două monoteisme, care se mişcă însă la un nivel teologic net superior). Cu toate imperfecţiunile lui, islamismul reprezintă o religie vie, capabilă să catalizeze mistic şi istoric energiile colective, dînd un sens supraistoric şi creator existenţei individuale şi sociale. Un Saddam Hussein (pe urmele altor lideri islamici, mai puţin belicoşi) a încercat să exploateze în scopuri preponderent politice această religiozitate efervescentă, împărtăşită de peste 700 de milioane de credincioşi activi.

Sîntem datori să amintim, în încheiere, că una dintre primele monografii solide asupra sistemului religios islamic, putînd fi încă şi acum consultată cu folos, a fost întocmită de un romîn, principele Dimitrie Cantemir (1673-1723), cunoscător direct al mediului religios musulman; ea a fost tipărită la Petersburg, în 1722. Noi o putem consulta astăzi în ediţia şi traducerea romînească a d-lui Virgil Cîndea (Sistemul sau întocmirea religiei muhammedane, Editura Minerva, Bucureşti, 1977).

* * *

Lumea creştină, lumea iudaică, lumea islamică sînt entităţi milenare complexe şi bine individualizate, guvernate (fie în chip conştient, fie din adîncuri subconştiente) de factorul religios. Chiar dacă astăzi conştiinţa religioasă a neamurilor traversează o criză generală, ele nu rămîn mai puţin religios determinate, atît prin structurile sufleteşti şi mentale moştenite, cît şi prin valorile esenţiale ale culturii şi civilizaţiei lor, departe de a-şi fi rostit ultimul cuvînt. Transcendentul guvernează în chip tainic istoria şi nimic nu poate fi înţeles din marea aventură a spiritului omenesc în lipsa raportării la Dumnezeu, la absolutul real, etern şi ireductibil. Familiaritatea cu universul religiilor (şi mai ales cu monoteismele triumfătoare) este poate cea mai adîncă formă a cunoaşterii de noi înşine, căci -ne întrebăm împreună cu Apostolul- "oare nu ştiţi că voi sînteţi templu al lui Dumnezeu şi că Duhul lui Dumnezeu locuieşte în voi?" (I CORINTENI,3,16). De conştientizarea şi valorificarea acestei condiţii ontologice atîrnă destinul nostru individual şi colectiv, salvarea şi dăinuirea unei omeniri ajunse faţă în faţă cu neantul propriilor sale smintei...

(va urma)

VASILE A. MARIAN

BISERICA

(Urmare din Pag. 8)

păgânismului, sufletul omenesc îşi căuta în mod natural Dumnezeul, aşa încât **exista o "stearpă biserică păgână"**, cum spun anumite cântări liturghice. Cu siguranţă, Biserica n'a atins plenitudinea existenţei ei decât după întrupare şi, în acest sens, **Biserica a fost *întemeiată* de Mântuitorul Isus Hristos**. Prin aceste evenimente, fundamentul Bisericii s'a pus; însă deplinătatea ei nu este atinsă. Ea este încă în situaţia de Biserică luptătoare şi trebue să devină Biserica triumfătoare, în care "Dumnezeu va fi totul în tot".

Deci nu se pot defini *limitele* Bisericii nici în spaţiu, nici în timp, nici în puterea de acţiune. Profunzimile Bisericii sunt insondabile; acest lucru însă nu o face nevăzută, aşa încât să fie numai transcendentă şi să nu existe pe pământ într-o formă accesibilă experienţei; aceasta ar echivala pentru ea cu neființa. Deşi existenţa Bisericii ne este ascunsă, ea este vizibilă pe pământ; este cu totul accesibilă experienţei noastre, ea are margini în spaţiu si timp. Viaţa invizibilă a Bisericii, viaţa credinţei, este în mod indisolubil legată de formule concrete ale vieţii pământeşti. **"Invizibilul" există în vizibil, este cuprins în el; împreună formează un simbol** (συμβολον). Cuvântul simbol desemnează un lucru care aparţine acestei lumi, care este în mod strâns legat de ea, dar care are, cu toate acestea, un conţinut a cărui existenţă este anterioară tuturor veacurilor. **Este vorba aici de unitatea transcendentului cu *imanentul*, o punte între cer şi pământ, o uniune a lui Dumnezeu cu omul**, dela Dumnezeu la făptură. Din acest punct de vedere, **viaţa Bisericii este simbolică; este o viaţă misterioasă, ascunsă sub semne vizibile**. Opoziţia dintre "Biserica invizibilă" şi societatea omenească vizibilă, formată în vederea Bisericii interioare, dar rămasă străină de ea, această opoziţie distruge simbolul, suprimă Biserica însăşi, ca uniune între viaţa divină şi viaţa făpturilor. O astfel de opoziţie face Biserica să devină pur transcendentă şi o transportă în domeniul numenal; prin aceasta, valoarea domeniului fenomenal este micşorată. Biserica pământească închide în ea Biserica, luată ca viaţă; dar această Biserică pământească, ca orice realitate de aici de jos, are limite în spaţiu şi timp. Ea nu este numai o societate, ci ceva mult mai vast decât această societate; dar tocmai ea există ca o societate, care are caractere proprii, legi şi margini.

Pentru noi şi în noi, în existenţa noastră temporală, **Biserica are o istorie**, ca tot ce există în lume; ea rămâne în istorie. Astfel, existenţa eternă, neschimbată, divină a Bisericii, apare în viaţa acestui veac ca o manifestare istorică; ea are deci un început în istorie. Biserica a fost întemeiată de Mântuitorul nostru Isus Hristos; el a stabilit că profesiunea de credinţă a lui Petru, făcută în numele tuturor apostolilor, este piatra unghiulară a Bisericii sale. După înviere, el a trimis pe apostoli să predice Biserica sa; existenţa Bisericii Noului Legământ datează dela coborârea Sfântului Duh peste apostoli; -atunci a răsunat din gura lui Petru primul apel apostolic pentru intrarea în sînul Bisericii: "Pocăiţi-vă şi fiecare din voi să se boteze în numele lui Isus Hristos... şi veţi primi darul Sfântului Duh" (Fapte II,38); "şi în acea zi s'au adaos Bisericii ca la trei mii de suflete" (Fapte II,41). Atunci s'au pus bazele Legământului celui Nou.

Sergiu BULGAKOFF

ÎN TEMNIȚĂ CU PETRE ȚUȚEA

TACHE FUNDA

Vinerea Patimilor din anul 1949 mă aflam în celula nr.5 din secția întîi secret a închisorii Jilava. Fusesem arestat în luna mai 1948.

Se zvonea că Petre Țuțea s-ar fi aflat într-o celulă din apropiere.

De cîteva luni la conducerea închisorii se instalase sinistrul Maromet, care venise cu o nouă formație de temniceri, care de care mai oacheși, bine instruiți pentru stîrpirea "dușmanului de clasă". Și pînă la venirea lor înfometarea fusese cumplită, însă grație fostului director Berezovski, care a plătit scump pentru omenia lui, tratamentul fusese mai suportabil.

Formația lui Maromeț a deslănțuit însă teroarea, cu frecvente bătăi sub diferite pretexte și cu o sălbatică înfometare.

Pe înfometat îl obsedează amintirea bunătăților pe care le-a consumat cîndva; este o psihoză specifică ce pune stăpînire pe toți cei aflați într-o asemenea stare.

Era după ora închiderii și bunul meu prieten și coleg, inginerul Călin Dimitriu, începuse să ne evoce delicioasele preparate cu care îl îndopa mama lui cu ocazia sărbătorilor Paștelui, cînd, în mod cu totul neobișnuit pentru ora aceea, primul gardian a intrat în celulă, mi-a pronunțat numele și mi-a ordonat să-mi fac bagajul și să ies. M-am conformat rapid. Am fost băgat într-o încăpere de la ieșirea din secție, unde se mai aflau trei deținuți. L-am recunoscut cu greu pe Petre Țuțea, care nu cred să fi avut mai mult decît două treimi din greutatea lui de altădată.

Alături de el se mai aflau vechiul meu prieten Ion Boantă și Grigore Cărăușu. Rînd pe rînd au mai fost aduși Alexandru Constantinescu-Constant, generalul Dumitru Coroamă, Ion Victor Vojen, preotul Dumitrescu-Borșa, Alexandru Ventonic și tînărul Pohrib. Cunoscîndu-i aproape pe toți, mi-am dat seama că am putea constitui un fel de lot special, destinat unui regim și mai tiranic. Petre Țuțea era însă de părere că mai rău de atît nu avea cum să fie.

După percheziția regulamentară, căutați fiind cu mare vigilență atît în gură, cît și în oricare altă parte a corpului în care s-ar fi putut ascunde ceva, am fost urcați într-o dubă și transportați la stația Triaj, unde ne aștepta un vagon-dubă, cu care urma să călătorim două nopți și o zi, către o destinație necunoscută. Prima grijă a lui Petre Țuțea a fost să înfulece porția de pîine pentru a doua zi, ce nu cîntărea mai mult de două sute de grame, după care și-a înghițit și bucățica de marmeladă. Mi-am dat seama că suferea cumplit de foame. De altfel, peste puțin timp, cu toții am procedat la fel; era foarte greu să te poți abține cînd știai că mai ai în pungă ceva ce se putea înfuleca.

De multă vreme porția zilnică de pîine sau turtoi, care ni se dădea cam cu o jumătate de oră înaintea sosirii polonicului cu zeamă de arpacaș, varză sau cartofi, era înfulecată rapid. Cum efectul înfometării se produce după cîteva luni de foame continuă, dintre deținuții cu stagiu mai mare nu-mi amintesc să fi reușit cineva să-și păstreze porția de pîine sau turtoi pînă la zeama de prînz.

Am călătorit toată noaptea, a doua zi, precum și noaptea următoare, cu dese staționări în locuri necunoscute de noi, cum necunoscută ne era și destinația. Am presupus că sîntem cuplați la un tren de marfă. În zorii zilei următoare, pe cînd staționam, ne-am dat seama că se face o manevră pentru decuplarea vagonului-dubă. Ne aflam în stația Rîureni, din apropierea închisorii de la Ocnele Mari. Gardienii care veniseră să ne preia proveneau din vechea administrație, păreau blînzi și parcă jenați că, în chiar ziua Învierii Domnului, veniseră în întîmpinarea noastră înarmați.

Am pornit încolonați pe drumul spre pușcărie. Cînd am pășit în incintă, am fost profund impresionați de neașteptata primire: din toată închisoarea se cînta "Christos a înviat". Părea să fie un cor bine dirijat.

Se cînta atît în curte, cît și în interiorul celularului. Pentru noi părea incredibil! Eram de-a dreptul copleșiți. Cei care ne-au recunoscut, fără să se poată apropia de noi, ne urau astfel bun venit și ne asigurau că la ei e mai bine. Erau destul de bine informați despre regimul crunt de la Jilava.

Toți deținuții de la Ocnele Mari aveau regim de lagăr; puteau primi lunar cîte un pachet cu trei kg. de alimente; aveau de asemenea dreptul ca, pînă la ora închiderii, să stea afară, bucurîndu-se de soare și de aer curat.

Am beneficiat și noi de același regim, din nefericire însă numai pe durata unei luni. Camera, spațioasă, era prevăzută cu două rînduri de priciuri, fiecare cu două nivele. Petre Țuțea și-a exprimat dorința să ne instalăm la nivelul de jos, alături de bătrînul Alecu Ventonic din Iași. La primirea unicului pachet, Petre Țuțea, după ce a indentificat expeditorul, cuprins de o puternică emoție, mi s-a adresat înduioșat:

- Mai Tache, mi l-a trimis țăranca de la Boteni!

Așa îi plăcea să o considere pe mama lui, deși era soție de "popă". De fapt părea mai mîndru că e fiu de țărancă, decît că e fecior de "popă".

La Ocnele Mari se aflau atunci mulți foști demnitari, printre care: generalul Gh. Mihail, fost prim-ministru, Mihai Popovici, Gh. Solomon, Savel Rădulescu, Hudiță și Leucuția, foști miniștri, precum și alți reputați oameni politici și de cultură. Printre aceștia se afla și Petre Pandrea, vechi prieten cu Petre Țuțea de pe vremea cînd se aflau împreună la Berlin, unde și Pandrea își pregătea doctoratul.

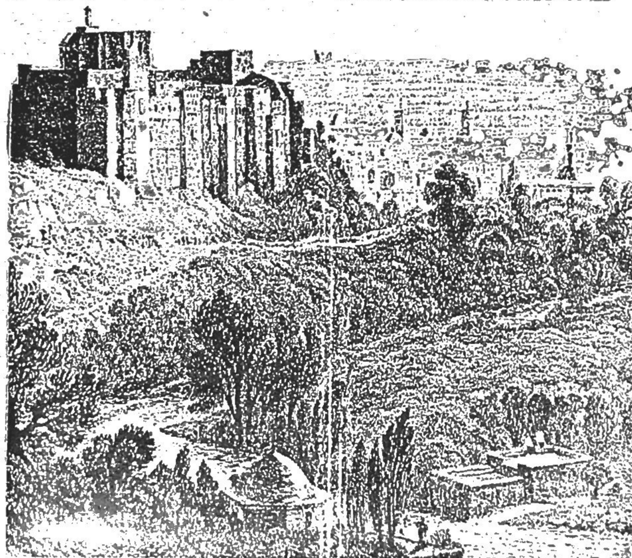
Apariția lui Petre Țuțea a provocat o adevărată senzație. Petre Pnadrea a exclamat: "A sosit bunul meu prieten, genialul Petre Țuțea!"

Dimineața, după deschidere, în curtea închisorii se producea o adevărată forfotă, care mai de care grăbindu-se să prindă un loc cît mai în apropierea lui Petre Țuțea, care, ore în șir, răspunzînd la întrebările celor prezenți, vorbea cu o vervă de nedescris, impresionînd auditoriul prin vasta sa cultură, prin bogăția ideilor și formularea lor într-o manieră personală, folosind uneori și expresii mai crude, care însă în frazele lui păreau adevărate perle. Pentru cei mulți bucuria a fost de scurtă durată; venise în inspecție temutul colonel Constantinescu, "Tunsu", care, după ce și-a făcut damblaua de a ordona tunsoarea generală, a suspendat regimul de lagăr și a impus regimul de celulă, anulîndu-ne dreptul la pachetul cu alimente. Calitatea mîncării s-a înrăutățit și ea.

Noi, cei din cameră trei, continuam să beneficiem de "expunerile" lui Petre Țuțea, care rămăsese de-acum numai "al nostru". După un anumit timp a sosit la noi și profesorul Mihail Manoilescu, fost ministru de externe și fostul nostru profesor de economie politică la Politehnica din București. Omul, care fusese cîndva considerat printre arbitrii eleganței bucureștene, arăta atît de jalnic că-l plîngeai de milă!

După aproape un an și jumătate de "regim Jilava", era demoralizat, aproape cașectic și plin de jeg. Petre Țuțea îl aprecia ca pe un foarte talentat economist de școală matematizantă și conferențiar remarcabil. Impresionat de starea jalnică în care se afla profesorul, deși sub aspect fizic nici el nu arăta cu mult mai bine, Petre Țuțea a fost de părere că trebuie făcut tot posibiliul ca să-l salvăm. Inginerul Atanasie Trifănescu și cu mine, foștii lui studenți, ajutați fiind de Ion Boantă și Matei Biloiu, i-am spălat îmbrăcămintea, l-am îmbăiat într-un fel de lighean și în scurt timp l-am făcut să arate ceva mai altfel.

Pe culoarul spațios dintre cele două rînduri de priciuri se formau de obicei două grupuri: unul în jurul lui nenea Petrache Țuțea și altul în jurul lui nenea Alecu Constantinescu-Constant, fost director la ziarul "Buna Vestire", reputat jurist (cu teza de doctorat susținută cu deosebit succes la Sorbona) și, la rîndul lui, excelent vorbitor.

Burgul de pe dealul Pelerinilor construit lîngă Tripolis de Raimund de Toulouse în 1103

Nenea Petrache vorbea aproape continuu, răspunzînd la diferite întrebări, pe temele cele mai diverse. Într-o zi a fost rugat să ne spună cîte ceva despre femeia din epoca Renașterii. A vorbit zile în șir, evocînd și caracterizînd femeile celebre din acele vremuri.

După sosirea profesorului Manoilescu, apreciind că circumstanțele sînt foarte favorabile pentru organizarea unui ciclu de conferințe, noi, cei mai tineri, am și întocmit un program în acest sens. Ne-am angajat să prezentăm și noi subiecte din domeniile noastre de activitate.

În fiecare seară, după ora închiderii, conferențiarul se instala la "tribună", la capătul unui prici, expunînd subiectul dinainte programat. Camera trei se transformase într-o adevărată Academie.

La cererea foștilor săi studenți, profesorul Manoilescu a acceptat ca, într-un ciclu de prelegeri, să ne prezinte teoria protecționismului în schimburile economice, o foarte interesantă temă de politică economică, ce constituise subiectul unei prestigioase lucrări, opera profesorului Mihail Manoilescu publicată inițial în Franța. Petre Țuțea, care la vremea aceea colabora la "Patria" din Cluj, făcuse o atît de interesantă prezentare a acestei lucrări, încît profesorul Manoilescu, pe atunci și guvernator la Banca Națională, l-a chemat pe tînărul Țuțea la București și i-a oferit -pare-mi-se- cinsprezece mii de lei. Și-au amintit cu plăcere de acele vremuri, iar Petre Țuțea i-a mulțumit încă odată, cu precizarea că în viața lui n-a mai fost atît de bogat. Într-o notă de mare sinceritate, profesorul a mărturisit că, după ce a citit recenzia din "Patria", sub semnătura lui P. Țuțea, valoarea lucrării lui a crescut în propria-i conștiință. Nenea Petrache, bun de șotii, nu a ratat momentul și a exclamat: "Păi, domnule profesor, cam așa a și fost: recenzia mea a dat lucrării Dvs. un plus de valoare!" -după care a izbucnit în rîsul lui zgomotos, care ne-a contaminat pe toți. Profesorul a rîs și el cu mare poftă.

Ion Victor Vojen, care studiase arta dramatică, ne-a prezentat -cu deosebit succes- anecdotica teatrului shakespearian, cu considerații personale. În cușeta de unde ascultam expunerea, nenea Petrache Țuțea mi-a șoptit: "Mai Tache, am să mă urc eu odată-n scări și am să vă arăt cam cum stăm cu derbedeul acesta genial, cu aventurierul William Shakespeare". Din acel moment nu i-am mai dat pace. Se lăsa greu; nu-i plăcea să fie programat. În cele din urmă, poate ca să-mi facă hatîrul, căci avea mare slăbiciune pentru românii macedoneni, a cedat.

În ziua programată, după ce mi-a comunicat tema, am bătut din palme, am cerut să se facă liniște, după care am anunțat că Petre Țuțea se va urca la tribună și va trata subiectul: "Cum se încadrează opera lui Shakespeare în tiparele lui Platon". A fost o adevărată explozie de entuziasm.

Era în seara zilei de 26 iulie 1949. Nenea Petrache a fost ajutat să se urce la tribună, după care s-a făcut o liniște de mormînt. Era pentru prima dată cînd ne vorbea într-o ambianță mai festivă. Peste cîteva minute cu toții păream fascinați atît de analiza conținutului filosofic al teatrului shakespearian, cît și de verva conferențiarului, de impecabila formă de prezentare a unor idei atît de profunde. Petrache Țuțea se dovedea și mai interesant decît ne apăruse pînă atunci. Ce păcat că nu a existat posibilitatea stenografierii acestor prelegeri! Dacă ar fi fost să apară măcar copia acelor stenograme, poate Eugen Barbu s-ar fi jenat să se mai întrebe: Ce a produs acest Petre Țuțea?

Într-un tîrziu, cînd părea să ne aflăm încă departe de epuizarea subiectului, gardianul Ghimiș, șeful de secție, a bătut în vizetă și ne-a amenințat că-l va anunța pe director, dacă nu ne culcăm imediat. Era miezul nopții, cînd nenea Petrache a fost nevoit să încheie, spre marele nostru regret.

(continuare în pag.11)

PETRE ȚUȚEA

DESPRE FILOSOFI ȘI FILOSOFIE

Filosoful este omul care transformă în viciu nevoia întrebării; încăpute pe mîna lui, chiar fructele inspirației devin "probleme". Întrebările filosofilor au topit cîndva Olimpul, acesta supraviețuind obscur numai în sufletul mulțimilor.

Filosoful se întreabă și întreabă, util, comod sau gratuit, mișcîndu-se cu problemele și cu pseudo-problemele lui, între aporetic și fals. Rațiunea filosofului poate plăsmui "simboluri" eficiente în lumea aparenței, pe care el încearcă însă, în mod ilegitim, să le aplice apoi asupra transcendenței. Pe calea aceasta se poate ajunge chiar la contestarea realității, transformînd esențele din cuprinsul ei în simple "fantome ale creierului" (Kant). Întrebările filosofului pulverizează Realul; prin ele adevărul, binele, frumosul și sacrul devin ficțiuni utile, comode sau plăcute, ori se prefac, dialectic, în aporii. Logicul, ca și senzorialul, raportate la Real, sînt deopotrivă neesențiale. La nivel empiric sau logic, totul stă sub semnul fenomenului, al imanenței, în vreme ce unitățile Realului sînt transcendente, atît prin origine, cît și prin finalitate. Necesitate în devenire? Dar în orizontul material, al infinitului spațio-temporal, "jocul apariției și dispariției" se desfășoară arbitrar, sub semnul "realului imaginar", fiindcă "tot ce devine nu este", cum spunea bătrînul Parmenide. Astfel, unitatea și multiplicitatea, cantitatea și calitatea, esența și lucrul -toate sfîrșesc în neant, căci acest joc, înlăturîndu-l pe Dumnezeu în numele abstracțiunilor raționale, dă doar simpla iluzie a realului, chiar și atunci cînd atribuie ființei pieritoare demnitatea participării conștiente la el, ca-n panteismul hegelian. De la presupusa "mirare primordială" (cu funcțiunea ei gnoseologic-trezitoare) și pînă azi, omul singur n-a făcut nici un pas spre Absolut, cheltuindu-se neliniștit și steril, precum Faust, în jocul magic al ficțiunii pure.

Filosoful nu este decît ipostaza "teoretizantă" a omului năuc, căutător între cele două lumi, confundîndu-le adesea și nereușind niciodată să și le asume integral și definitiv. De obicei el amestecă ilegitim logicul cu ontologicul, pornind, precum Kant, de la prejudecata raționalistă a inteligibilității sau non-inteligibilității realului, de parcă Realul s-ar sinchisi de rațiunea noastră autonomă. De aici și confuzia frecventă între logic și ideal ("Lumea inteligibilă este o lume a gîndirii pure, o lume ideală", crede Kant). Dar sfera inteligibilului este logică, nu ideală, "idealul" fiind transcendent în esență, în sensul lui platonic. Un Goblot considera în mod eronat ideile platonice ca aparținînd lumii inteligibile; acestea aparțin transcendenței, supranaturalului, fiind arhetipuri, modele reale și perfecte, la care gîndirea "participă" vocațional. Schopenhauer le-a definit ca "Urformen als Urkräfte", deși în Fedru, unde se face teoria ideilor, aceste esențe n-au formă și nici culoare, distingîndu-se și astfel de lucruri sensibile. Inteligibilul nu este "idealul" propriu-zis, ci doar cel mult unul imperfect, reflectat; el nu trebuie confundat cu transcendentul, cu "supranaturalul", la care filosofia modernă nici nu mai are acces.

În definitiv, ce este filosofia? Este știința umanistă -a omului întrebător- care problematizează gnoseologic și axiologic, încercînd să depășească jocul dintre ontic și logic, dar amestecînd ilegitim cele două planuri. Ea este produsul neliniștii omului autonom, știință imanentistă a întrebărilor, a problemelor izvorîte din aventura istorică a "omului-demiurg", al cărui orgoliu întreține iluzia că lumea poate fi constrînsă să i se dezvăluie. Acest "om-demiurg" se crede "legiuitor al rațiunii sale" (Kant), al vieții și al lumii, devenind robul propriilor ficțiuni, al acelui als ob kantian pe care un Vaihinger l-a înțeles atît de bine. Ambiguul termen grecesc de Philo-sophia exprimă astăzi tocmai autonomia rațiunii problematizante. Spiritul filosofic, născut, geograficește vorbind, în lumea euro-mediteraneană, reprezintă nefericita detașare orgolioasă a omului de tip european de puterea revelatoare a divinității, reducerea acestuia la sine însuși, la conștiința sa întrebătoare. Filosofia propriu-zisă nu poate fi înțeleasă decît prin dihotomia ortodoxie-heterodoxie, spirit mistic-spirit rațional. Refuzînd Absolutul ca instanță supremă si absolutizînd ilegitim dimensiunea imanentă a cunoașterii, spiritul filosofic cade în infinitul rătăcirii raționale. Căutătorul "alege și, alegînd, rătăcește". Asta l-a făcut probabil pe Tertullian să vorbească despre filosofi ca despre niște "patriarhi ai ereticilor".

La greci "Olimpul s-a topit rațional sub puterea negativă a întrebărilor", tot așa cum, sub ispita demiurgiei, protopărinții au pierdut paradisul, tot așa cum neliniștea demonică a omului modern îl îndepărtează de adevăr ("triumful aparenței", cum spunea Alain despre gnoseologia kantiană). Numai credința îl poate scoate pe om din chinul existențial produs de întrebările fără răspuns (sau cu prea multe "răspunsuri", ceea ce este același lucru), abătîndu-l dinspre utilitățile, plăcerile și comoditățile trecătoare, dinspre acea "goană după vînt" despre care vorbea Ecclesiastul, spre Absolutul divin, spre maiestatea unică și netrecătoare a Logosului revelat. Omului "mușcat de șarpele demiurgiei" (Nae Ionescu) i se opune omul în-dumnezeit, misticul care "se înalță smerindu-se" și "crede ca să cunoască" (Anselm din Canterbury).

Oricine, spune Bossuet, e liber să aleagă între "calea omului" și "calea Domnului". Și tot el: "Rațiunea omului să tacă atunci cînd intră pe calea Domnului". Nu este vorba să tacă în sensul de a se anula, ci în sensul de a se smeri. Pe cealaltă cale, pe "calea omului", rațiunea sfidează Logosul prin logoree; se semețește și piere pe limba ei.

Filosofia? Nu mi se pare altceva decît o rafinată trăire în promiscuitate cu moartea și cu neantul...

*(din volumul manuscris **Probleme**)*

ÎN TEMNIȚĂ CU PETRE ȚUȚEA

(urmare din pag.10)

Plăcerea acestor prelegeri n-a durat însă mult. Noi, cei din lotul Jilava, supuși acum și la regimul de înfometare de la Ocnele Mari, ajunseserăm aproape în stare de cașexie. Edemele distrofice apăruseră la toți. În aceste condiții, ca să reducem la minimum consumul de energie, stăteam aproape tot timpul întinși pe priciuri. Petre Țuțea, mai voluminos decît noi toți, suferea cumplit de foame. În această situație, în dimineața zilei de 15 august -de Sfînta Maria-, am hotărît ca, în numele grupului nostru, cineva să ceară ieșirea la raportul directorului Simulescu, ca să-l rugăm să ia în considerare starea de avansată degradare fizică în care ne aflam și să ne îmbunătățească -cît de cît- regimul alimentar. În acest scop am fost delegat chiar eu.

Directorul m-a primit în cancelaria lui, m-a poftit să iau loc și, după ce i-am expus motivul pentru care cerusem ieșirea la raport, mi-a declarat că este și el impresionat de starea fizică a lotului nostru. Mi-a comunicat că nu mai era necesară ieșirea la raport, întrucît a și dat dispoziții la bucătărie să se mărească polonicul, iar mîncarea, începînd chiar de mîine, va fi atît de groasă încît polonicul o să stea în hîrdău "uite așa!" (și-a făcut un gest cu mîna, că adică o să stea în poziție verticală). I-am mulțumit si am plecat. Revenind printre ai mei, le-am comunicat știrea, care a fost primită cu mult entuziasm. La ora prînzului ne-a sosit însă hîrdăul cu aceeași zeamă lungă. Dar ce mai conta! Se putea răbda pînă a doua zi...

Nenea Alecu Constant, foarte mucalit, lansase următorul catren:

> Pentru ciorba dumneavoastră
> N-are rost să dați gamelă.
> La așa potop de ape,
> Mai bine ne-ați da umbrelă!

După masa de prînz ne-am reluat poziția orizontală. Peste 3-4 ore apare șeful de secție cu o listă în mînă: Petre Țuțea, Alexandru Constantinescu-Constant, Ion Victor Vojen, preotul Dumitrescu-Borșa, Ion Boantă, Grigore Cărăușu și Funda Dumitru! "Vă faceți cu toții bagajul și ieșiți!"

Aveam cu toții ancheta terminată. Cei care rămîneau, presupunînd că ne eliberăm, ne comunicau pe șoptite adrese, pentru a transmite vești familiilor. Am fost conduși spre ieșire si opriți în dreptul turnului unde se afla directorul, primul gardian și cîțiva gardieni mărunți. Tot acolo se afla și Petre Pandrea. Directorul Simulescu ne-a adus la cunoștință că ne izolează pe cei mai slăbiți, ca să ne poată alimenta mai bine, după care, pe un ton de temnicer, ne-a ordonat desbrăcarea pentru percheziție. Lateral stînga față de ieșirea din dreptul turnului, la subsol, se aflau cîteva celule declarate de multă vreme insalubre. În ultima perioadă se lucrase febril pentru reamenajarea lor. Am fost băgați în ele, doi cîte doi. Petre Țuțea și-a exprimat dorința să fim împreună. Am acceptat cu plăcere și interes.

Celulele erau prevăzute cu două paturi metalice cu plasă de sîrmă, peste care era așternută un fel de rogojină, se mai aflau alături, o tinetă și un vas cu apă. Tencuiala, recent aplicată pe pereți, era îmbibată cu apă. Eram primii ocupanți. A doua zi, înainte de deschiderea celularului, am fost scoși la aer pentru un sfert de ceas. De-abia am apucat să ne spălăm, să vărsăm tinetele și să facem cîteva mișcări, că s-a și anunțat revenirea în celule. Hainele erau pe noi răzbite de umezeală, iar bietul nenea Petrache, care începuse să sufere de reumatism, părea aproape anchilozat.

La prima plimbare de dimineață am fost onorați numai de prezența primului gardian (care provenea tot din vechea administrație). Începînd cu dimineața următoare, directorul ne-a onorat continuu cu prezența lui. Era foarte interesat să afle cum ne mai simțim și cum ne place noul regim alimentar, care de fapt era la fel de puțin consistent. Avea doi interlocutori preferați: Petre Țuțea și pe Petre Pandrea.

- Cum te mai simți, Țuțeo? Cui mai ții conferințe? i se adresa zîmbind.

Petre Țuțea îl trata cu un dispreț suveran; nu-mi amintesc să-i fi răspuns vreodată.

- Dar tu, Pandreo, cum o mai duci? Ce mai gîndești acolo?

- Mă gîndesc cît de neghiob am putut să fiu!

- De ce, Pandreo?

- Pentru că umblam ca un nebun încărcat cu două serviete pline doldora. Într-una duceam dosarele pentru apărarea tovarășilor domniei tale, iar în alta duceam hrană tot pentru ei.

Fusese apărătorul principal în procesul comuniștilor, inclusiv în cel al lui Gheorghiu-Dej și al Anei Pauker. Era cumnat cu Lucrețiu Pătrășcanu, a cărui soră, Eva Pătrășcanu, era soția lui Pandrea.

- Ai făcut fapte bune atunci, Pandreo, însă mai tîrziu ai călcat cu stîngul, te-ai dat cu bandiții ăștia, cu legionarii, că doar nu te-a trimis aici Partidul degeaba! -a ținut să precizeze Simulescu.

- Dar acum ce mai aștepți, Pandreo? De ce nu vrei să te îndrepți, Pandreo?

- Aștept ziua în care tovarășii domniei-tale vor fi spînzurați în piețele publice și tare aș vrea să fiu printre cei care vor trage funiile! -a răspuns spontan Petre Pandrea.

- Mai notează-l pe Pandrea cu 20 de zile! -s-a adresat directorul primului gardian.

Aflasem despre Simulescu că făcuse un fel de școală profesională de horticultură și lucrase pe la căile ferate, la amenajarea spațiului verde. De multe ori ne-am întrebat: cum poate fi atît de pervers un om atît de simplu? De fapt nu era deloc un mister: trecuse omul printr-o școală de partid!

Am stat în aceste celule-cavou -cum le numea Petre Țuțea- ceva mai mult de o lună. Cînd am revenit în camera trei, eram niște epave. Cum în hîrdăul cu mîncare rămîneau zilnic cîteva suplimente de zeamă, de care beneficiam cu toții, revenindu-ne rîndul cam la 4-5 zile o dată, cei mai tineri am hotărît să renunțăm în favoarea lui P. Țuțea. Nu a fost însă ușor să-l convingem să accepte.

În aceste condiții am intrat în anul 1950, cînd, fără semne prevestitoare, hrana a devenit neașteptat de bună. Au început să ne îndoape cu iahnie de fasole, alimentul cel mai prețuit prin închisori.

Petre Țuțea, după ce s-a mai pus pe picioare, a declarat solemn că se angajează să propage ideea ridicării unui monument al fasolei în Piața Unirii...

Începuseră comentariile: unii erau de părere că ne pregătesc pentru eliberare; alții credeau că sînt la mijloc niște evenimente internaționale. Nu peste mult timp misterul a fost lămurit: ne pregăteau pentru munca la Canalul Dunărea-Marea Neagră, una dintre operele care trebuia să contribuie la "gloria partidului".

Pe la începutul lui decembrie ne-am despărțit. Petre Țuțea (pe care aveam să-l revăd abia în 1964, în temnița de la Aiud) a rămas să-și continuie calvarul la Ocnele Mari, iar eu am fost trimis la Canal, în colonia de la Capul Midia, cu un lot special; acolo am întîlnit un alt mare român: pe omul de înaltă ținută morală Corneliu Coposu. Dar asta e o altă istorie...

****

SÎNT ROMÂNII ŞOVINI ?

Prin dictatul de la Viena, din 30 august 1940, Hitler şi Mussolini dădeau Ungariei partea de nord a Transilvaniei cu o populaţie de 1.460.000 de români şi 900.000 de unguri. Din septembrie 1940 pînă în decembrie, armata maghiară, ajutată de organizaţiile paramilitare, dezlănţuie teroarea asupra populaţiei româneşti din teritoriul ocupat ca pe vremea lui Tuhutum, aşa cum a fost descrisă în analele de la Fulda de către Jan Dhont. În satul Trăznea la 9 sept. 1940 au fost ucise aproximativ 100 de persoane: unele împuşcate, altele spintecate cu baioneta iar altele arse de vii. Nici copiii, nici gravidele nu au fost cruţaţi. În satul Ip, în noaptea de 13 spre 14 septembrie 1940, sînt ucişi aproximativ 160 de români, de toate vîrstele şi aruncaţi într-o groapă comună. 13.400 de persoane de origine română au fost întemniţate, în închisori şi lagăre, iar peste 12.000 au fost expulzate. După ocuparea de către trupele maghiare, datorită comportării inumane, a avut loc un adevărat exod al populaţiei româneşti. Mulţi dintre cei alungaţi de la casele lor soseau pe teritoriul românesc purtînd urmele maltratărilor la care au fost supuşi. Nu erau cazuri izolate, nimic nu era întîmplător. Totul se făcea după un plan dinainte stabilit. Erau aleşi oamenii cei mai pregătiţi, cei care aveau influenţă asupra maselor: profesorii, preoţii, învăţătorii şi erau arestaţi sau expulzaţi, dacă nu erau chiar asasinaţi. Satele rămîneau fără nici un intelectual. Averile societăţilor culturale erau confiscate. Cel puţin cinsprezece biserici au fost demolate din temelii sau distruse parţial, altele au fost transformate în magazii sau cazărmi. Protopopul Aurel Munteanu a fost ucis în mod bestial şi mulţi alţi preoţi sînt maltrataţi sau ucişi. Credincioşii români sînt bătuţi în biserici în timpul slujbei religioase. Oficierea serviciului divin în limba română a fost interzisă iar credincioşii forţaţi să treacă la una din religiile practicate de unguri, calvină sau romano-catolică.

Sfîntul Scaun prin decretul publicat în "Act apostolicae Sedis", din 18 februarie 1941, desaprobă oficial şi opreşte campania maghiară de convertire forţată a românilor greco-catolici la religia romano-catolică. Întîi sub pretextul aducerii de personal necesar în funcţiile admninistrative de stat, apoi şi sub alte motive, începe colonizarea teritoriului cu personal adus din Ungaria, proces care s-a intensificat mult după predarea evreilor, într-un ritm mai accelerat decît o ceruseră naziştii înşăşi, lagărelor de exterminare germane. Acţiunea de maghiarizare forţată, cu folosirea celor mai violente mijloace e, de acum, un adevăr ce aparţine istoriei.

Cu toate acestea, după 23 august 1944, cînd armata română, nevoită să întoarcă armele, lupta alături de trupele sovietice şi recucerea teritoriul cedat în 1940, mai mult trecea Tisa şi ocupa teritoriul maghiar, nu au existat răzbunări. Ironia soartei făcea ca în urma jafurilor, violurilor şi silniciilor de tot felul comise de trupele "eliberatoare" sovietice soldaţii români erau traşi de mînecă să fie încartieruiţi în casele ungureşti ca să evite astfel intrarea în casă a ruşilor. S-a recunoscut astfel comportarea incomparabil mai umană a trupelor române. Deşi între soldaţii şi ofiţerii români combatanţi se găseau şi mulţi care aveau rude masacrate, schingiuite sau erau ei înşişi dintre exilaţi, goniţi de pe pămîntul strămoşesc, nu se cunoaşte nici un act de vandalism comis de armata română de ocupaţie. E firesc deci să ne întrebăm cum se face că tocmai românii sînt învinuiţi de şovinism?

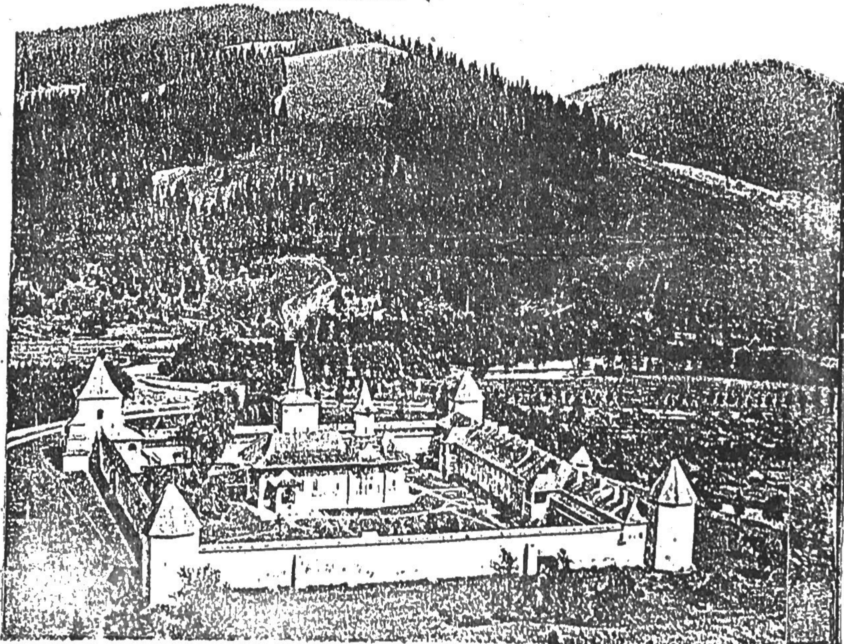
"Federaţia combatanţilor unguri pentru libertate" (Magyar Szabadsagharos Sovetség) într-un manifest publicat relativ la Transilvania, în ţările de limbă engleză, citează ca pe o mărturisire de credinţă cuvintele lui Ducso Csaba: "Voi omorî pe orice român care-mi va ieşi în cale! Îi voi extermina absolut pe toţi! Fără milă! În timpul nopţii voi da foc satelor româneşti. Voi spinteca abdomenul întregii populaţii cu sabia. Voi otrăvi fîntînile. Voi sugruma pe noii născuţi. Voi fi necruţător! Faţă de toţi. Nu voi avea pic de milă pentru copii, nici pentru femei însărcinate... Răzbunare! Fără milă, groaznică răzbunare!" Şi mai departe în manifest: "Acesta va fi idealul nostru de luptă... Trebuie să însîngerăm Transilvania şi să n-o uităm nici în somn. Trebuie să avem încredere în fraţii noştri din Transilvania şi să luptăm. Ca un bun maghiar, ca un adevărat maghiar."

Dacă un român ar folosi un astfel de limbaj, ceilalţi l-ar socoti nebun de legat. La vecinii noştri nu se întîmplă aşa. Un astfel de mod de a vorbi li se pare firesc chiar şi celor ce ne acuză de şovinism.

Cu tot efortul făcut de exilul românesc de a face publică bogata istorie a suferinţelor, tragedia neamului românesc e, totuşi, puţin cunoscută. Poate pentru că lucrul nu era tocmai uşor. Trebuia, cum spunea Vladimir Bukowski, "să facem pe orbi să vadă şi pe surzi să audă"; e cum spune românul: "sătulul nu-l crede pe ăl flămînd". Sîntem mereu tentaţi să le atribuim apusenilor o imparţialitate pe care n-o au şi o naivitate cel puţin suspectă. La postul de radio Deutschlandfunk corespondentul pentru Ungaria şi România este dl. Gabor Kisslei care poate fi învinuit de orice, afară de obiectivitate. Cînd nu-şi poate umple rapoartele cu subînţelesuri minte senin, fără ruşine; astfel vorbea despre gardurile de sîrmă ghimpată de la graniţa dintre România şi Ungaria care n-au fost instalate niciodată. Orice e bun dacă îi pune într-o lumină defavorabilă pe români, inclusiv postura de persecutori ai ţiganilor, această populaţie "discriminată". Interpretările, de orice fel, sînt admise. Aşa ajunge "Deşteaptă-te Române" un cîntec îndreptat împotriva ungurilor.

E multă răutate şi mult prea multă rea credinţă. Cu toate că după secole de suferinţe îndurate prima grijă a conducătorilor politici români din Transilvania, care au votat unirea cu Regatul Român, a fost să declare, în mod solemn, că nu vor să devină din persecutaţi persecutori, şi au adoptat cele mai democratice legi privind minorităţile, din acea vreme, nimeni nu pare, astăzi, să-şi amintească. Astea sînt lucruri sentimentale care nu contează în ochii celor fără de morală. Faptul că am răbdat toate nedreptăţile, că am suferit toate loviturile şi am rezistat maghiarizării e pentru ei dovada că sîntem un popor şovin. De aceea nu pe apusenii care nu ştiu să asculte suferinţele altuia îi luăm de judecători ci pe Dumnezeu care ne e martor. Şi va veni o vreme cînd se va vedea ca am ales bine.

Dr. Cosma Damian

Mănăstirea Suceviţa

Acesta a fost strigătul de groază al moldovenilor din stînga Nistrului cînd poliţia moldovenească a respins un atac al cazacilor de pe Don şi a trecut în urmărirea lor. Iată drama naţională: românii fug din faţa românilor, în braţele "eliberatorilor" (pentru că "poporul rus -cu sau fără Stalin- libertate ne-a adus!").

Ce a făcut România (sub formă de republică, mai mult sau mai puţin socialistă) pentru a-i apropia sufleteşte pe moldoveni? Fără teamă de a greşi putem spune: nimic.

Şi totuşi, numele Basarabiei a fost des invocat ca formulă magică, salvatoare. N. Ceauşescu, la Ultimul Congres, nu a fost decît deschizătorul listei demagogilor, cu creditul politic epuizat. De atunci încoace, de cîte ori Puterea a fost periclitată, sau vreun partid politic a căzut în anonimat s-a făcut apel la "Pămîntul scump al Basarabiei" ş.a.m.d...

Numele Basarabiei este invocat ca apa purificatoare a Iordanului: A. Păunescu fuge la Chişinău după note bune la purtare; "cealaltă parte" a Uniunii Scriitorilor caută legitimitate în vecinătatea numelor lui I. Druţă, L. Lari sau G. Vieru; chiar un fost ministru de finanţe, căutînd să justifice cheltuielile guvernului, ne aruncă fără ruşine praf în ochi cu contracte economice încheiate cu Republica Moldovenească ş.a.m.d...

Cu apucăturile noastre de aplaudatori servili n-am găsit alt mod de a-i însoţi pe moldoveni pe calea desprinderii de Imperiul Răului decît cu "aplauze prelungite".

Cîţi elevi şi studenţi din republica megieşă învaţă în liceele şi universităţile noastre şi în ce condiţii? Cîte volume din

VIN ROMÂNII

clasicii noştri am tipărit pentru ei? Cîte manuale am editat pentru o Şcoală ai cărei profesori nu au deprins însă alfabetul latin? Ne-am bucurat de ajutorul umanitar din străinătate, dar ce au făcut ambasadele noastre (epurate?) pentru a media în Occident drama Moldovei? Apucături de politică planetară avem: am participat la eliberarea unui stat membru al O.N.U. victimă a agresiunii unei puteri străine...(?!)

Armata a XIV-a Sovietică este singura forţă armată din Moldova şi noi reacţionăm coleric, exclusiv la elucubraţiile de la Eger ale Episcopului reformat de Oradea.

Nu forţa armelor va trebui să ne readucă Basarabia, ci conştiinţa naţională românească a moldovenilor. Pentru aceasta, în scurt timp trebuie contracaraţi 50 de ani de propagandă sovietică antiromânească. Acum FAPTA ar putea fi mai lămuritoare decît CUVÎNTUL.

Dacă guvernul este neputincios -din motive pe care nu le discutăm acum- societatea civilă, chiar în curs de structurare, are la îndemînă numeroase mijloace. Biserica, partidele politice (deşi nu e campanie electorală), Alianţa Civică, Confederaţiile sindicale, Crucea Roşie şi nu în ultimă instanţă autorităţile locale (ne gîndim la lanţul de primării C.D., de la Timişoara la Constanţa, via Sibiu) pot declanşa o vastă acţiune de colectare de bani, cărţi, îmbrăcăminte, medicamente ş.a. Societăţile comerciale cu capital privat sau de stat îşi pot da şi ele obolul; fondul "Libertatea", sau ce a mai rămas din el, şi-ar găsi aici o bună utilizare.

O întrebare pentru cei sus numiţi: VIN ROMÂNII? Cînd şi mai ales cum?

Radu URDEA

UNGURO-VALAHIA (II)

Ca şi viaţa oamenilor, viaţa popoarelor e limitată în timp, în spaţiu şi mai ales e strîmtorată de propriile-i limite. Timpul se mai poate prelungi cu îndîrjirea în persistenţă, spaţiul mai poate fi extins prin migraţie sau cucerire dar corsetul propriei mărginiri e cel mai greu de lepădat. Vin însă momente cînd fără abandonarea falselor iluzii, fără spargerea carapacei de suficienţă şi îngîmfare nu există ieşire din criză, nu există supravieţuire. Şi momentul de faţă pare să fie unul dintr-acestea. Pentru noi, ca şi pentru vecinii noştri maghiari,a venit timpul depăşirii vechilor animozităţi; trebuie să facem efortul unei înţelegeri superioare a lucrurilor, să punem frîu ancestralelor porniri, şi să luăm, pe cît posibil, apa de la moara tulburătorilor de ape. Sînt motive serioase. Pe de o parte evenimente dramatice se petrec în jurul nostru, bat în poarta îngrăditurii noastre şi apasă-n coastele hotarelor noastre, iar pe de alta, consecinţe ale antiomeniei comuniste, la care patruzeci şi cinci de ani am fost supuşi, necinstea, laşitatea, inconştienţa, trădarea, muşcă din puţinul ce ne-a mai rămas, ne macină pe dinăuntru. Şi pentru noi, şi pentru vecinii noştri, e un moment de cumpănă ce obligă la adîncă, responsabilă, reflecţie.

Într-un articol, purtînd acelaşi titlu, publicat în revista PUNCTE CARDINALE nr.7, spuneam că popoarele român şi maghiar sînt sortite sau să trăiască laolaltă, într-o bună şi înţeleaptă convieţuire sau, irosindu-şi reciproc forţele, să dispară pe rînd, şi nu după multă vreme, în masa de popoare slave ce ne înconjoară. Cine se îndoieşte că ar putea fi aşa să-şi amintească de bulgari, o populaţie mongolo-turcică, din care, după cîteva secole de convieţuire cu slavii n-a mai rămas decît numele, sau să-i compare pe românii din dreapta cu cei din stînga Prutului şi să constate ce-au realizat ruşii, în materie de deznaţionalizare, în numai cincizeci de ani.

Faptele îngrijorătoare ce se petrec azi nu fac decît să confirme temerile noastre. După ce la graniţa sudică a Ungariei, în Vojvodina, ceva s-a aprins şi mocneşte, la est de România, în Transnistria, ies deja flăcări. Şi nu numai atît; întreţinătorii focului se adună, sînt pe poziţii. Cazaci şi generali, nostalgici ai partidului unic, ajutaţi şi de vodcă, depun pravoslavnice jurăminte neocomuniste. Raţiunea lor de a fi este de-acum menţinerea conflictelor existente şi stîrnirea celor care se mai pot provoca. Şi nu trebuie subapreciaţi. Răul ce-l pot face e încă destul de mare şi în întindere şi în adîncime. În această situaţie teritoriul ocupat de români şi de unguri nu-mi mai apare ca o insulă neslavă înconjurată de o mare de popoare slave, ca orice insulă stabilă totuşi, ci ca o corabie în derivă pe înspumatul ocean al conflictelor iraţionale, al primitivismelor dezlănţuite. De aceea nimic nu mi se pare mai logic, mai necesar şi mai urgent, astăzi, decît efortul organizat de strîngere a rîndurilor pentru apărarea comună şi implicit realizarea unei trepte de convieţuire acceptabilă, dacă nu se poate mai mult.

Războaiele s-au dovedit, şi de-a lungul timpului au făcut-o cu prisosinţă, că sînt păgubitoare nu numai pentru învinşi ci şi pentru învingători. Dar dacă popoarele mari au cîştigat într-un război bunuri şi glorie, popoarele mici au plătit întotdeauna fie că au fost de partea biruitorilor fie a înfrînţilor. Lungi şiruri de fapte şi cifre o probează iar românii şi ungurii cu întreaga lor existenţă.

Astăzi cînd dihonia despărţirilor a cuprins şi oameni ce multă vreme au trecut drept ponderaţi şi cu judecată (cazul Cehoslovaciei), cînd nedreptăţile acumulate au tendinţa să izbucnească, e din ce în ce mai greu să pui frîu oprimaţilor care simţind slăbirea chingilor cred că e timpul să-şi facă singuri dreptate. Interesele naţionale, şi imediate şi de perspectivă, ale celor două popoare cer, însă, nu numai un plus de efort de raţionalitate ci cu mult mai mult, pretind concesie şi sacrificiu. E nevoie de o schimbare în substanţă. De aceea o restructurare organizatorică de mari dimensiuni se impune. Cum salvarea stă în unire şi nu în dezbinare apropierea dintre cele două ţări şi popoare trebuie facilitată, trebuie să devină o realitate. Un stat federal, sau o federaţie de state mi se pare soluţia cea mai potrivită, cea mai avantajoasă. Contrar obiceiului devenit clasic, de lipsă a moralei în politică, contrar modei de punere a poalelor în cap, că tot nu mai există nici un fel de ruşine, contrar răfuielilor nedrepte şi iraţionale, de separări îmbufnate şi ciudoase, o unire a două state, într-o singură formaţiune teritorială, Unguro-Valahia, ar fi un exemplu de înţeleaptă slujire a intereselor naţionale ale fiecărei părţi şi o frumoasă acordare a acestora cu marele deziderat moral al bunei învoiri între oameni.

* * *

Odată am admirat o pereche dansînd ceardaş: Un bătrîn, trecut bine de şaizeci de ani, însă înalt, falnic, agil, învîrtea o fată poate nici de douăzeci, toată numai forme, sex şi nerv. Ceva ieşit din comun în jocul lor m-a oprit în loc. Şi am constatat că nu eram singurul. Rînd pe rînd toţi se dădeau de-o parte şi stăteau să-i privească pe cei doi dansatori. Nu pot să explic, şi probabil nimeni din cei care erau de faţă n-ar fi fost în stare să spună, în ce consta extraordinara putere de expresie a dansului lor, cum reuşau să-i oprească în loc pe dansatorii încălziţi, o întreagă sală de bal, şi să-i facă să rămînă, uitîndu-se la ei, cu răsuflarea tăiată. Bătrînul umflîndu-şi pieptul, semeţindu-se de parcă voia să sfideze nu numai lumea asta ci şi toate lumile cîte există, îşi bătea carîmbii cismelor în ritmul acela infernal şi-o învîrtea pe fata cu fustă verde, bluză albă şi ilic roşu de parcă nu era mai grea decît un fluture. Mişcările, gesturile, cadenţa, treceau de la unul la altul ca un fluid. Era ca o luptă între doi vrăjitori; mişcările lor se împleteau într-o frumuseţe ce-şi avea originea într-o altă dimensiune, dincolo de toate celelalte. Era ca şi cînd viaţa s-ar fi revărsat aruncînd o sfidare morţii, printr-o armonie realizată din contraste. Şi era splendid.

De multe ori mi-am amintit de această scenă văzută la un bal într-un sat. Am revenit la ea pentru că avea o valoare de simbol. Bătrînul era un român din Hetiur, un sat pe jumătate unguresc şi făcuse în tinereţe armata la honvezi. Poate cu dansul lui voia să le arate consătenilor unguri cum se joacă un ceardaş adevărat, poate că şi fata, unguroaică, tînără, voia să-şi depăşească partenerul deşi punea în joc toată arta feminină, toată sălbateca ei tinereţe, dar nu cred că era aşa. Nu putea să fie aşa. Din ambiţie, oricît de mare nu poate ieşi o astfel de armonie. Deşi totul îi diferenţia unul de altul, amîndoi erau, se vedea, îndrăgostiţi de ritm, de cîntec, de clocotul dansului şi conştienţi, se cufundau parcă în frumuseţea contrastului şi contopindu-şi mişcările scoteau acea splendoare de joc. Poate, pe dedesubt, se ţesea şi un fir de ambiţie dar se pierdea în atotbiruitoarea, copleşitoarea frumuseţe ce-i surprindea, îi imobiliza pe privitori. Ce se desfăşura înaintea lor era artă, o simţeau şi oprindu-se îi aduceau un omagiu.

De cînd sînt, oamenii, ca să poată trăi împreună, au fost nevoiţi să-şi înfrîneze pornirile proprii, să concedă şi altora. De sute de ani în aceleaşi sate, pe aceleaşi uliţi românii şi ungurii au putut trăi, s-au putut înţelege, poate nu totdeauna, dar s-au putut întrece şi asta a fost spre folosul şi spre bucuria tuturor. Astăzi, cînd avem de dus împreună un război de apărare, trebuie să-l începem în noi, pentru că există prejudecăţi, există ranchiune şi micimi de suflet. Şi mai există viclenia duşmanului oricînd gata să se folosească de slăbiciunea orgoliilor noastre.

În 1956 tancurile ruseşti zdrobeau revoluţia maghiară. Sîngele unguresc ţîşnea de sub şenile. În 1989 intrau sub roate românii. De sub alte tancuri curgea acelaşi sînge; sîngele martirilor de totdeauna şi de pretutindeni. În lume nu există o legătură mai tare decît legătura de sînge.

Dacă Dumnezeu a lăsat pe lume neamurile, dîndu-le fiecăruia ceva al lui, un specific, şi porunca de a nu-şi îngropa nici irosi talantul ci de a-l înmulţi, dator este fiecare neam să-şi cultive "sinele", să-l sporească, să-l împlinească, să-l desăvîrşească. În faţa forţei brutale ce tinde să le supună, în faţa cinismului marilor puteri ce impun celorlalte ideologia lor, adeseori dementă, ce pot face statele mici decît să se sprijine între ele, decît să facă efortul de a se păstra, de a se întări în ce sînt?

Cei ce au inventat şi aplicat ingineriile sociale pînă acum au dat greş, căci comunismul a "realizat" doar cîteva zeci de milioane de crime şi numai cîteva sute de milioane de schingiuiţi, de mutilaţi sufleteşte, fără să reuşească să şteargă din cartea lumii nici un neam. Intenţiile subtile ale Yaltei s-au dovedit un eşec. La Malta s-a adoptat o nouă strategie? Se pregăteşte o nouă variantă? Depersonalizarea, pierderea conştiinţei de neam, ce n-a reuşit comunismul să facă prin inaniţie va reuşi să facă postsocialismul prin iluzia saţietăţii? Noul balaur, cosmopolitismul, cel ce urmăreşte dizolvarea popoarelor, transformarea lor în populaţii amorfe şi nediferenţiate, prin deposedarea fiecărui neam de ce-i este specific, adică de suflet, deşi bătrîn, are o revenire în forţă. Noi românii nu-i putem opune decît "Sentimentul românesc al fiinţei" Nu putem lupta singuri ci doar luîndu-ne ca aliaţi pe cei ce au o conştiinţă de sine. Şi vecinii noştri maghiari o au.

Încă de pe cînd eram numai daci şi geţi şi luptam cu Darius şi Alexandru cel Mare, credeam în existenţa unei lumi a drepţilor, unde toţi merg după moarte, cei viteji spre bucurie cei laşi spre osîndă. Din moşi strămoşi românii cred într-o viaţă şi o judecată de apoi, într-o dimensiune transcendentă a lumii, iar la baza relaţiilor lor cu alte popoare ei nu pun puterea sau orgoliul ci o creştinească abordarea a aproapelui. În alte neamuri, ca şi într-al lor, ei nu văd doar mulţimea persoanelor ce-l compun, "carnea şi sîngele", cu bogăţiile adunate, cultura şi tradiţia, ci, mai mult, în neam îi cuprind pe vii şi pe morţi, pe toţi cei care au vieţuit cîndva într-o conştiinţă, care au trecut dincolo şi totuşi se află în preajma celor ce-şi trăiesc viaţa azi, asistîndu-i, într-o continuă veghe. E contribuţia românească la ideea de existenţă, e partea lor în planul lui Dumnezeu de săvîrşire al neamurilor.

Urmaşi de păstori, românii nu au avut nici odată visuri imperiale sau de dominaţie. De aceea cunoscîndu-le firea atît de diferită de a vecinilor unguri, cu care totuşi au trăit în aceleaşi sate, pe aceleaşi uliţi, de sute de ani, întrecîndu-se în gospodării, în meşteşuguri şi la joc, îmi vine să cred că Dumnezeu anume i-a aşezat alături, români şi maghiari, ca să dovedească şi altora că oamenii pot trăi împreună, oricît de diferiţi ar fi, înţelegîndu-se, ajutîndu-se, completîndu-se, mai mult chiar, realizîndu-se pe ei înşişi, luînd pildă din cele bune şi respingînd pe cele rele, văzute mai bine la ceilalţi.

Pe acelaşi spaţiu cu ungurii, românii sînt numericeşte superiori. De aceea se cuvine ca de la ei să vină nu numai prima propunere ci şi prima concesie. Pentru ca maghiarii din Ardeal să se simtă într-adevăr acasă, să piardă sentimentul de minoritari, să-şi consacre întreaga energie împlinirii ţelurilor de viitor, să nu se mai uite peste graniţă, de dorit ar fi să dispară graniţa. E interesul tuturor să căutăm în comun o cale nestingheritoare. "Trilateralele" şi "pentagonalele" sînt scheme pentru ipotetice cîştiguri materiale. Dar cu ce pierdere de identitate, cu cîtă renunţare la tradiţional, la specific? De o mie de ani, pe teritoriul comun, în Ardeal, se experimentează Unguro-Valahia, cu rezultate dacă nu excelente cel puţin satisfăcătoare, şi mai ales certe.

Să-ncepem! Să punem cîtă dragoste se poate în fiecare gest, în fiecare vorbă. Să spunem frate în loc de "bozgor", să nu pronunţăm "român puturos" de cîte ori nu curge apa la bloc, şi să rîdem.

Şi să credem. Hristos a venit pe lume pentru cei slabi, umili, deci şi pentru popoarele mici, şi a învins lumea. Lui se cuvine deci să ne-nchinăm şi să-i urmăm, Biruitorului.

Constantin Iorgulescu

DE VORBĂ CU NOUA GENERAŢIE

1. Ce credeţi despre d-l Marian Munteanu şi despre "Mişcarea pentru România"?

2. Ce credeţi despre d-l Corneliu Vadim Tudor şi despre Partidul "România Mare"?

3. Ce credeţi despre d-l şef-rabin Rosen Moses şi despre evreii din România?

(Întrebările au urmărit să lămurească în ce măsură tineretul nostru face distincţia între naţionalismul autentic, de orientare creştină, tutelat de geniul lui Eminescu sau al lui Nae Ionescu şi pseudo-naţionalismul de stînga al oficinelor securiste de tip "România Mare" sau "Europa", tutelat de "geniul" primitiv-şovin al lui Nicolae Ceauşescu. Pe acest fond, ele au încercat să surprindă şi ecourile repetatelor dezbateri publice din ultima vreme pe tema "Semitism-antisemitism", în strînsă legătură cu problema naţională. Realizatorii anchetei se abţin de la orice concluzii, lăsînd întreaga "judecată" pe seama cititorilor)

A.G. (profesor, 30 de ani, Bucureşti):

1. Păi ştiu eu?!... Nu ştiu ce să cred deocamdată... Cum să spun, l-am admirat şi eu pe vremea Pieţei Universităţii; a imprimat tot timpul un spirit de non-violenţă, un spirit sănătos, constructiv... Acum cred că se cam joacă cu focul. "Mişcarea" asta pe care a făcut-o prea aminteşte direct de Mişcarea Legionară... Eu unul ştiu că Mişcarea Legionară a avut şi părţi bune, dar lumea nu prea are habar şi cînd aude de legionari, ştiţi cum este, se sperie ca dracul de tămîie...

Rep.: Asociaţi partidul lui M.M. cu Mişcarea Legionară numai pentru faptul că se numeşte tot "Mişcare"?

A.G.: Şi pentru asta, dar nu numai... E şi o chestie de forme, de limbaj... Dreapta, creştinism, tineret, noua generaţie... Şi-au pus şi titlu verde la ziar... Am auzit că poartă şi chimire, să fie ca legionarii, care umblau în costume naţionale... Nu ştiu cum arăta treaba asta acum 50-60 de ani, dar astăzi mi se pare ridicol. Miroase a demagogie, ca şi o anumită retorică, cam învechită pe care o folosesc... Eu le-aş dori să facă treabă bună, să polarizeze tineretul, dar pe o linie mai modernă, mai realistă. Ceva mai aproape de Piaţa Universităţii, aşa cum a fost şi cum trebuia, zic eu, să rămînă...

2. Ce să cred? Mi-e cam silă. Sper că Marian Munteanu, cu naţionalismul lui, n-o s-o ia razna tot aşa... Eu unul cred că naţionalismul nu mai e de viitor, dar, oricum, a existat naţionalism şi naţionalism... Naţionalist era şi Petre Ţuţea, dar ce, suferă comparaţie?! Vadim ăsta e un securist ordinar şi laş pe deasupra... Să fi avut măcar curaj să vină la Televiziune, faţă în faţă cu rabinul, cu evreii. Dar am auzit că dimpotrivă, s-a dus la Sinagogă cu flori, să ceară iertare...

Rep.: Asta se pare că e o poveste mai veche...

A.G.: Mă rog, nu ştiu... Dar nu faci antisemitism şi pe urmă, la o adică, îi laşi pe alţii să-ţi scoată castanele din foc! Porc, asta este!

3. Nu prea sînt la curent, în general. Am văzut şi eu emisiunea lui Tatulici. Evreii au şi ei dreptatea lor. Îl vezi pe Ilie Neacşu şi ajungi să le dai dreptate: figură patibulară, tipică de securist! Cred totuşi că se cam exagerează cu antisemitismul. Şi rabinul parcă prea are o idee fixă, prea e depăşit de istorie. Le-ar trebui un rabin mai tînăr, mai diplomat. Ăsta mai mult provoacă el antisemitismul... Eu unul, ca să fiu drept, îi credeam pe evrei ceva mai deştepţi...

O.R. (elev, 17 ani, Bucureşti):

1. Cred că e partidul nostru, al tinerilor: un partid de viitor. Marian Munteanu îmi place foarte mult: are curaj, ştie ce vrea, e anticomunist şi nu s-a lăsat cumpărat de nimeni. Lumea zice că e legionar, dar asta, cu legionarii, e o vorbă goală. Dacă ar fi după Iliescu, toţi ăia sînt legionari, toţi ăia sînt fascişti! S-a luat lumea după el şi-i trage şi ea cu legionarii în sus, legionarii în jos... Pe mine mă interesează că e partid de tineri, că e anticomunist şi că nu s-a băgat cu toţi babalîcii... Vreau să mă-nscriu membru.

Rep: Ce părere ai despre orientarea lui creştină?

C.R.: Îîî... Păi... e corectă... nu e rea deloc... Acum religia se predă şi-n şcoli, şi-n licee... Eu nu prea sînt la curent, dar trebuie şi puţină religie, că doar e o tradiţie, e ceva sfînt...

2. Nu ştiu de partid, ştiu niţel de revistă. E cam tare şi cu ungurii, şi cu nemţii(?!)... Pe Vadim Tudor l-am văzut şi la televizor... E simpatic, că le spune pe şleau...Dar am auzit că e ceauşist şi nu mă interesează.

3. Nu ştiu, habar n-am. Ştiu de Petre Roman că e evreu; despre alţii nu ştiu... A, ba da, mai ştiu şi de Brucan... Dacă or fi toţi ca ăştia!... Dar nu ştiu, n-am prea avut de-a face. Ştiu mai bine de Israel, unde se omoară cu arabii... Altceva ce să cred? Nu mai cred nimic.

A.I.(cosmeticiană, 28 de ani, Bucureşti):

1. Marian Munteanu? Îmi place, dar numai aşa, ca bărbat. Nu ştiu ce i-a trebuit să facă politică, ba mai mult, să facă acuma şi pe legionarul! Nu prea ştiu prea multe despre Mişcarea asta a lui, dar cred c-o să-şi pîrlească barba degeaba. Cine să se ducă cu el, că am auzit că nici studenţii nu prea se-nghesuie?! Eu, în locul lui, mă făceam peşte(?!)...

2. Nu mă omor cu după el, nici după "România Mare", deşi colegelor văd că le place mult. Eu, în general, nu prea citesc ziare, reviste... Prefer cărţile, cînd am puţin timp... Aşa că nu sînt la curent, decît că e rău de gură şi că se ia de unguri şi de evrei.

3. Asta chiar că mă depăşeşte. Ce ştiu eu? Şi Roman e evreu, dar e simpatic, chiar dacă o fi mare cutră, cum se spune... Eu cred că nu de evrei ar trebui să facem noi atîta tam-tam, ci de alţii, ceva mai coloraţi...

I.P.(student, 21 ani, Timişoara):

1. La noi, la Timişoara, Marian Munteanu are şi prieteni şi duşmani, dar pe cei mai mulţi nu-i interesează; pardon, li se fîlfîie, ca să zic aşa... Vorbesc de studenţi; în rest nu vreau să mă pronunţ... Eu sînt şi pentru el şi pentru "Gazeta de Vest". "Mişcarea pentru România" trebuie încurajată, trebuie susţinută, că dacă nici de aici nu iese nimic, atunci ne papă comuniştii sau străinii cu fulgi cu tot... Eu, dacă rămîne aşa (?!), o dau dracu' şi plec în Africa de Sud!

2. Vierme de closet, ce să-ţi spun mai mult? Necazul e că lumea îi confundă pe ăştia cu adevăraţii naţionalişti. Şi Marian Munteanu, cred eu, ar trebui să se delimiteze mai clar. Dacă nu, o să-l pună într-o oală cu ei, cum a fost pusă şi "Gazeta de Vest".

3. Evreii, dacă stăteau în banca lor, n-avea nimeni treabă cu ei. Dar rabinul ăsta, nu ştiu, parcă le e duşman! Are două idei fixe: Eminescu şi Antonescu! Cum prinde ocazia, cum loveşte în ei, ca un apucat. Dar asta înseamnă că loveşte în noi, în istoria şi-n cultura română, în tot ce-i românesc. Şi pe urmă se mai miră de manifestările antisemite?! Are noroc că românii sînt prea blînzi, ca să nu zic altfel... Treaba de la "Veniţi cu noi la Sinagoga doi", cum rîde lumea, a fost o porcărie de zile mari; dar mulţi nu pe evrei ne-am înfuriat atît, cît pe ticălosul de Cornel Nistorescu...

Selecţiuni dintr-o anchetă despre naţionalism

Eu cred totuşi că antisemitismul, dacă se poate vorbi de aşa ceva, a plecat mai degrabă de la Petre Roman şi de la Silviu Brucan decît de la rabin, că ei şi-au bătut joc cel mai tare, în văzul lumii, şi de ţară şi de poporul român. Cu Petre Roman mai ales o să avem de furcă şi în viitor... Un lucru zic eu că e clar: evreii înşişi sînt cei care provoacă antisemitismul! Şi asta nu numai la noi, ci în toată lumea.

L.Gh.(privatizat, 34 de ani, Bucureşti):

1. Mai dă-l încolo, că şi ăsta umblă-n limbă(?!) să iasă în faţă, să-l arate lumea cu degetu'! Nu i-a convenit la Alianţă, că nu era el cel mai mare. Acu', vorba aia, e şi el "căpitan" de "mişcărişti", face politică, nu mai are loc de el Raţiu şi Cîmpeanu! Păi n-avea dreptate Iliescu cînd zicea de legionari? Că unde sînt, unde sînt? Uite-i unde erau! Şi ce-o mai fi în spate, care-i finanţează, dacă nu cumva Horia Sima personal... Păcat că s-a băgat să-i influenţeze şi pe basarabeni, că nu le-ajungea găgăuţii lor(?!)...

2. Cam sare calu', nu zic, dar ştie ce zice; a cam simţit, ca român, de unde se-mpute treaba. Eu nu m-ascund, am votat cu "România Mare". Şi mai votez, că doar n-o să votez cu U.D.M.R-ul!

3. Eu nu-s nici semit, nici antisemit, dar nu pot să zic că mor după evrei. Dacă şi-o fac, şi-o fac cu mîna lor. Eu nu pe rabin am boală, ci pe Petre Roman, chit că cică-i botezat. Dar vorba aia, ştii cum se zice: e un creştin mai mult, dar nu un evreu mai puţin!... Hai că-i tare, nu-i aşa?... La ei toate e chestie de afaceri. Eu zic: foarte bine, dar nu pe spinarea mea! Cam asta e. Încolo, că Antonescu, că 1940, ce mă interesează pe mine?! Petre Roman ăsta e banditu'! Şi mai e cîţiva, dar n-o să le meargă. Dacă nu le convine la noi, că aşa şi pe dincolo, să se ducă la ei, să-i taie arabii. Dar se duc? Nu se duc. Noi aicea sîntem paşnici, nu-i tăiem, dar de urechi tot o să-i tragem niţeluş, dacă e vorba să dea cu copita! Mi se pare corect.

T.D.(şofer, 35 de ani, Cluj):

1-2. Se trage din "Vatră" ("Vatra Românească"-n.n.), aşa am auzit. E bun şi el, e bun şi Ceontea, e bun şi Vadim Tudor, toţi îs buni care ţin cu ţara. Şi Iliescu e bun, în felul lui... De evrei nu-i bai, zic eu, dar cu ungurimea e care pe care! Noi, în Ardeal, ştim mai bine ca toţi. Acuma nu mai e vorba că ăla-i comunist, că ăla-i legionar: să fie român şi să se poarte româneşte, să nu se dea cu duşmanii, oricare ar fi...

3. Evreii-s pe planul doi. Ei ne mîncă pe noi, dar nu mîncă din ţară(?!)... De rabin nu ştiu. E rău că e evreu(!). Nu trebuia rabin evreu(!!), trebuia rabin român(!!!). Eu aşa gîndesc: trăieşti în România, te dai după români! Dacă eşti cinstit, vorba olteanului, îţi dau haina de pe mine; dacă nu, am lege, am bîtă, am tot ce vrei... La mine în casă sînt stăpîn, nu iobag. No, bine-i?

C.A.(asistentă univ., 31 de ani, Bucureşti):

1. Mi-a plăcut pe vremea Pieţei Universităţii. Mi-a plăcut şi cînd s-a retras, cu demnitate, din Alianţa Civică. Pe urmă a început să mă pună pe gînduri. S-a înconjurat de o serie de oameni compromişi, s-a pripit cu înfiinţarea acestei "Mişcări pentru România", inventînd o "Nouă Generaţie" (cu N mare, cu G mare!) -naţionalistă, creştină, gata de sacrificiu- care, fie vorba între noi, nu există decît în mintea lui! Noua generaţie o cam cunosc şi eu: e amorfă deocamdată, e departe de a te putea baza în mod serios pe ea. Pe urmă prea se simte la Marian Munteanu imitaţia ieftină a legionarismului. Mi se pare un semn de inautenticitate. Eu n-am despre legionari părerea proastă care circulă în mod curent la noi. Mai ales pe Corneliu Codreanu îl consider o mare figură istorică, ce ar trebui reabilitată cel puţin în egală măsură ca şi Antonescu. Dar legionarii, la vremea lor, au făcut ceva autentic, n-au maimuţărit pe nimeni... Marian Munteanu crede că poate să facă direct din **rockeri** legionari!... Mi se pare că acţiunea lui politică e prematură, că nu şi-a pregătit îndeajuns terenul. Altminteri, în principiu, eu admir orientarea naţională şi creştină, cred în necesitatea constituirii treptate a unei noi drepte româneşti. Mi-e teamă însă că din pripeală s-ar putea să iasă lucru prost, să se compromită anumite idei, anumite forme, şi aşa destul de impopulare în momentul de faţă. Sînt curioasă dacă şi cum vor candida la alegerile generale care se apropie; pentru mine şi acesta va fi un aspect relevant, o probă de maturitate sau imaturitate politică... Depinde şi cine-i vor fi sfătuitorii...

2. Refuz să vorbesc despre o asemenea nulitate morală.

3. Evreii au creat întotdeauna probleme, dar în nici un caz ele nu se vor putea rezolva pe calea aleasă de publicaţii şi grupări abjecte ca "România Mare" sau "Europa". Rabinul? Mi-ar fi plăcut să-l văd faţă în faţă nu cu Ilie Neacşu, ci cu Petre Ţuţea!

C.T.(elev, 18 ani, Sibiu):

1. Nu mă interesează politica de nici un fel. Aşa, ca tip, Marian Munteanu mi-e simpatic, dar cred că prea s-a băgat în treburi dubioase.

Rep. Ca de exemplu?

C.T.: Păi am auzit că acum s-a băgat şi-n Mişcarea Legionară(?!)...

2. Nu ştiu despre el decît din auzite. Cică dă în unguri. Treaba lui! "România Mare" parcă era o revistă, nu un partid... S-a făcut şi partid?!... Cum, din revistă?!... E fain. Să le fie de bine!

3. Eu am un prieten evreu la Braşov. Ştiu de la el că evreii nu-l prea iubesc pe rabinul ăsta al lor. Sînt oameni cumsecade. Zic aşa, în general, nu mă refer la unul ca Brucan sau ca mai ştiu eu cine... Pentru mine sînt ca şi nemţii, ca şi toţi oamenii. Mă simt bine între ei. Prietenul meu de la Braşov e **rocker** ca şi mine. Ne înţelegem perfect şi ne-am hotărît, după ce terminăm liceul, să plecăm amîndoi în America, unde are el rude şi prieteni. Mă mir că mă întrebaţi tocmai de evrei!...

I.V.(ţăran, 60 de ani, jud.Teleorman):

1. Crez de bine, numa' să fie bun! Eu nu prea ştiu ce şi cum, da' să le-ajute Dumnezeu mai încolo, cîn' s-or mai coace! E bine că e tineri şi are vlagă-n ei.

2. De ăsta am auzit că e de-al nostru şi că umblă să ne apere de străini, de!

3. Cu jidanii noi n-avem treabă, că nu-s neam (deloc-n.n.). Care e, e pe la Bucureşti, p-acilea, cum e domnu' Roman şi care-o mai fi. Eu numa' atîta-ntreb: s-a isprăvit românii, de-a pus jidani în frunte?! Despre mine, să fie sănătoşi cu toţii!

Au consemnat
ADOLF VASILESCU şi ŞERBAN SURU

ÎNVĂȚĂMÎNTUL ROMÂNESC : SUBIECT DE DISCUȚIE, MARFĂ...?

MARCEL PETRIŞOR

Sau ce altceva a ajuns una dintre cele mai nobile insituții ale statului nostru? Întrebare și constatare tristă, pe care orice dascăl al școlii românești de azi și-o poate pune cu îndreptățit temei. Numai școala și învățămîntul ne rămăseseră, din biata noastră avuție, nescoase la mezat și iată că acum, spicuind de ici, de colo, de la radio, televiziune și presă, mai trăgînd apoi cu urechea și la ceea ce se discută în "culise", auzim sau prindem de veste că se pregătește o reformă a învățămîntului românesc, o lege chiar ajunsă și pe mesele parlamentului și în care se discută acest lucru: tranzacția cu școlile, cine are dreptul să le facă, să le susțină, contra cît, ce să învețe în ele, cine, cînd și cît timp să învețe?

Zarvă, discuții, consultări, articole de presă, comunicări și conferințe ne aduc în fine la cunoștință necesitatea rezolvării neapărate a acestui fapt: Reforma și legea numaidecît. Un eveniment, deci, un mare eveniment, la care nu putem în nici un caz rămîne indiferenți. Nu, dar ne întrebăm totuși de unde necesitatea absolută a rezolvării lui neapărat acum și-n anumite canoane? Ni se răspunde însă prompt: din nevoia modernizării, a înnoirii, a unor imperative post revoluționare, a ținerii pasului cu vremea etc, etc. Argumente covîrșitoare, care, oarecum, ne potolesc curiozitatea.

Și noi, simpli nedumeriți doar, ar trebui să ne declarăm satisfăcuți. Ni s-a răspuns pe măsura vrerii de a afla.

Ca dascăl însă, și mie și poate, multor colegi din nobila breaslă, iscodeala nu ni se poate potoli ușor. Învățămîntul și școala ne-a preocupat și ne preocupă de multă vreme, încă de pe vremea, cînd cu ani în urmă, mulți directori ai nobilului așezămînt (fie el școală primară, sau gimnaziu sau liceu) ne amenințau: "Las'că vine ca legea învățămîntului și atunci o să vedeți voi!".

Să vedem, da, curiozitatea ne împingea și atunci. Dar vedem ce? Că apare o nouă lege? Că se produc mutații didactice sau se cutremură conștiințele? Nici una, nici alta și nimic chiar și din ceea ce poate fantezia le puseseră multora la dispoziție cu mai puțină parcimonie.

Învățămîntul continuă să rămînă ceea ce începuse să fie după ce se stricase și chipurile reparase de cîteva ori de către cei cîțiva "iscusiți" foști miniștri (suita începe cu Vasilichi și sfîrșește cu Malița) Ansamblu de procedee formative și informative ale conștiințelor celor ce aveau să devină mai tîrziu "oamenii noi", oamenii fără prejudecăți, oamenii în stare de orice.

Așa l-am apucat și neavînd ce face l-am slujit cu mai multă sau mai puțină rîvnă, educînd și informînd copiii să devină campioni de toate felurile (începînd cu cei sportivi și sfîrșind cu cei olimpici) sau "roboți" în stare să realizeze cît mai repede "raiul pe pămînt", asigurat cu mijloace științifice moderne. Așa am făcut, observînd și știind bine în orice timp ceea ce făceam, atît sensul formării științifice a copilului cît și al celei "science sans conscience", în adevăratul sens rabelaisian al cuvîntului. Știință fără conștiință adică, ducînd nu numai la ruina sufletului ci și-n plasa unor întrebări la care răspunsurile încă nu s-au putut da. Un fel de criză deci căreia acum i se impune, neapărat o rezolvare. I-o va da însă cine? O nouă lege sau reformă a învățămîntului? Probabil, pentru că "numai prin lege se îndreaptă păcatul". Dar îndreptarul, modelul, îl va oferi cine? Bunul plac al celui ce ar plăti conform intereselor sale particulare și comode (Waldorf să zicem)? sau duhul dascălului clarvăzător și ordonat peste vremi (Haret)? Cel ce-și oferă ajutorul ca să te descumpănească și deruteze sau cel ce-ți vrea fericirea cu sila? Altfel spus un model importat și ultraverificat ca eficiență inutilă sau vechiul nostru model haretist care s-a impus clasic întregii lumi europene de dinainte de război?

De altminteri ne-ar veni greu să credem că un model Waldorf ar însemna pentru noi o simplă întoarcere de vizã occidentului. Intenția susținătorilor lui e mult mai sofisticată, cu implicații mult mai subtile și noi ne-am săturat să tot fim cobaii unor zarafi. N-am avut noi oare modelul nostru, modelul clasic al marelui Haret pe care nimeni nu l-a putut decît strica? Și atunci de ce să mai încercăm "marfă străină"? Nu mai bine precum odinioară faimosului Regulament Organic i s-a opus un categoric "Nu! noi avem legea noastră, a pămîntului nostru", să-i opunem și noi faimosului proiect de reformă școlară de azi un "NU, noi îl avem pe cel hotărît și verificat de Spiru Haret"? Ce poate fi mai firesc decît organizarea-i ciclică pe perioade de 4 ani (4 primară, 4 curs inferior și 4 cel superior) și ce mai armonios constituit decît un conținut în care "științele" să nu prejudicieze cu nici un chip "literelor"?

Aceasta a fost, este și-i de dorit a fi și-n viitor, frumosul program de organizare haretian. Și atunci de ce să nu ni-l dorim și chiar cere cu insistență forurilor tutelare să-l aplice.

FIZIOLOGIA TREPĂDUȘULUI

Trepădușul nu e nici politic, nici apolitic; el este suprapolitic, în sensul că se agită deopotrivă, cu perfectă degajare, sub toate regimurile, fără să caute nici la fața și nici la dosul patronilor săi. Trepădușia este pentru ei o funcție fiziologică, pe care are grijă să nu și-o perverteascã prin conștiință. Ca specie biologică, trepădușul este ceva între rîmă și lipitoare. În limbajul simplu, popular, expresie lingvistică a simțului comun, el se numește îndeobște vierme. Firește, trepădușul este un vierme mai special, posedînd, potențial, gură, coate și picioare (pluricopitate). Are momente cînd tace și se tîrăște (adică momente de sinceritate, în care este el însuși), dar are și momente cînd dă din gură, din coate și din picioare (adică momente de simulare antropomorfică, în care cineva neavizat ar putea crede că se află în fața unei viețăți înzestrate cu conștiință).

La români generația actuală de trepăduși s-a puit în mocirla comunismului de ieri. Înclinația spre mocirlă a întregii societăți românești a estompat deosebirile dintre om și trepăduș, astfel că, fără un efort de atenție, se poate lesne cădea în eroare; mai ales că trepădușii s-au deprins de minune să mimeze "umanismul" și "civilitatea". Unii dintre ei s-au grupat chiar, cu scopul de a forma o nouă mocirlă, mai funcțională, în care să se șteargă orice deosebire între om și trepăduș. Mijlocul cel mai eficient ar fi dialogul social, adică un fel de executare publică umilă, pe instrumente de coarde sau de suflat, a unor partituri primite din străinătate (unde trepădușia a fost ferită de anumite forme de dogmatism, salvîndu-se de la proletarizare, iar nămolul, amestecat cu pulbere de aur, a fost deosebit de prielnic pentru mai multe generații de viermi îngrășați).

Trepădușul optim este, se înțelege, cel "cu stea în frunte". Elita trepădușilor români purta pînă mai ieri pe frunțile ei steaua cu cinci colțuri. Astăzi, după Tele-Revoluția din Decembrie, s-a trecut la steaua cu șase colțuri, înregistrîndu-se, așadar, un vădit salt cantitativ. Cei care purtaseră deja steaua cu cinci colțuri au fost, din capul locului, cei mai avantajați, deoarece ei n-au pornit, așa-zicînd "de la zero", ci "de la cinci", neavînd să-și mai adauge decît un singur colț... E limpede că, în aceste condiții, ei au ajuns cel mai repede fruntași de tip nou -o categorie foarte prețuită, avînd, după repetate estimări, nu mai puțin de 22 de karate!

Dar să luăm un caz tipic de trepădușie, spre a înțelege fenomenul în toată concretețea lui. Trepădușul despre care este vorba trece drept un trepăduș-filosof, avorton al marxismului (prin forța împrejurărilor); s-a încercat recuperarea lui într-o eprubetă marca Păltiniș, uzitîndu-se și de tratamentul clasic cu raze ultraplatonice, dar rezultatele au fost mai degrabă modeste, tulburate de grave accese de semidoctism grecizant, mergînd pînă la sindromul Bibliopolis (un fel de masturbare filosofico-filologică, întîlnită adesea la unele specii de maimuțe antropoide și intelectualoide).Pînă să fie avortat, fătul s-a dezvoltat în pîntecul materialist și dialectic al mamei sale după un scenariu binecunoscut, traversînd fazele de activist U.T.C. și cenzor publicistic, cu devieri noiciste pe linie de partid, cum stătea frumos unui făt de modă nouă! Altminteri era tare cald și bine acolo, în placentă: șefia, șefie, "Amfiteatrul" amfiteatru, casa la șosea casă la șosea... Trăgea fătul a Dulca, ce mai încolo și încoace!

După Decembrie '89 te-ai fi așteptat să-l vezi măcar nițeluș cu coada între picioare. Aș! Odată avortat, s-a dezmeticit repede, ca orice trepăduș cu vocație, cîrmind-o cu tot tupeul dinspre logoreea comunistă spre cea anticomunistă și dinspre activismul de partid spre civismul democratic, de-ai fi zis că-i vreun îngeraș scos de la naftalină! Stăpîni și-a găsit repede și, ca să nu-și mai aducă aminte de trecut, i-a ales pe cei mai occidentali(zanți), punîndu-le arii păltinișene și alte tromboneli, pînă ce-a primit comenzi mai precise (și o bursă "la Centru", de unde a dobîndit definitiv, pe nesimțite, și cel de-al șaselea colț al stelei sale). Cocoțat apoi la amvonul democrației cosmopolite, a început să păstorească intelectualitatea "subțire", așa de subțire încît se vede prin ea pînă la New-York și pînă la Tel-Aviv (ceea ce e cam totuna)! Bisericuța aceasta a "lumii bune" aduce mai mult a Templu Coral; în sînul ei trepădușul nostru a redescoperit (ca-ntr-un adevărat "sîn al lui Avraam") căldurica zemoasă a pîntecului de altădată, voluptatea și solidaritatea băltirii viermănoase, în văzul lumii, alături de neo-trepădușii "Europei comune". Două lucruri te uimesc la el: să vezi cu ce belșug de bale se pricepe pe de o parte să lingă unde a scuipat și pe de altă parte să scuipe unde a lins! Și totul cu un aer de cultură și de moralitate, de ai zice că-și merită numele de apostol, dacă n-ar fi prea evident că brusca sa convertire nu s-a făcut dinspre rău spre bine, ci dinspre un rău periferic și primitiv spre unul universal și pervers, care nu se lasă exorcizat, cum crede dumnealui, cu citate din Umberto Eco. Din slugă la "dracul gol", dumnealui a trecut rîndaș la "dracul cu cărți"... Vorba românului: Aș plînge, dar nu pot de rîs!

Uite de-aceea îți vine să faci, cu "reacționari" ca Mircea Eliade, elogiul analfabetismului! Dacă nu-i neapărat o virtute, e cel puțin o scuză.

Răzvan CODRESCU

NOTA BENE: Orice neasemănare cu actualul redactor-șef adjunct al revistei "22", este întîmplătoare. Cît despre asemănări, ele nu sînt întîmplătoare, dar asta nu mai este vina noastră...

Răzvan CODRESCU

NU UITA, DARIE!...

În revista "Flacăra" din 15 septembrie 1989, la rubrica "Atelier literar" (de-ținută pe atunci de poetastrul Darie Novăceanu, sluga credincioasă a comunismului de ieri și a neocomunismului de azi, actualmente ambasador în Spania, după ce s-a făcut de bafta ca director al ziarului "Adevărul"), erau publicate, pentru întîia oară în România, trei poezii semnate cu un nume curios: Ev. Dolca-Sutești. Amare sînt plecările deșarte, Antiteze și Inscripție pe o fereastră nu semănau deloc cu inepțiile lirice primite de obicei la redacție, ceea ce nu a scăpat nici gustului literar al d-lui Novăceanu. Numai că, hotărît lucru, pe vremea aceea scînteietorul nostru hispanist încă nu de-ținea... adevărul. Nu știm dacă exista un (o) Ev. Dolca-Sutești și nici cine s-ar putea ascunde eventual în spatele acestui nume. Cert este un lucru: versurile cu pricina, pe care avem plăcerea de a le reproduce mai jos, au o oarecare notorietate, aparținînd... celui mai mare poet al temnițelor comuniste, regretatul Radu Gyr. Ele au fost publicate cu mai multe prilejuri în străinătate, fie în reviste, fie în antologii românești. Că n-au ajuns și la cunoștința d-lui Novăceanu nu e de mirare și anume din cel puțin două motive: mai întîi că exdirectorul "Adevărului" a fost și este "securizat" față de o "anumită parte" a culturii românești, iar apoi pentru că versurile nu-s în spaniolă (limbă cu care domnia-sa s-a dovedit ceva mai familiarizat)... Epilogul savuros este acela al "mărului putred", înghițit pe nemestecate de înflăcăratul sfătuitor al tinerilor condeieri.

Să-l lăsăm însă pe d-l Novăceanu să savureze retrospectiv, în bîrlogul său madrilen, pe unde-și doarme competențele, gustul "mărului putred", iar noi să căutăm, în bîrlogul nostru, la buna-mireasmă a poeziei lui Radu Gyr.

Consultînd și alte surse, tipărim două din cele trei poezii cu unele îndreptări și adaosuri față de textele apărute în "Flacăra". Poeziei Antiteze i-am redat strofa finală. Sarcina de stabilire minuțioasă a textelor definitive revine, pe cît va fi cu putință, viitorilor editori.

Precizăm că d-l Demostene Andronescu a fost cel dintîi care, la vremea respectivă, a sesizat și ne-a semnalat adevărata paternitate a versurilor.

AMARE SÎNT PLECĂRILE DEȘARTE

Amare sînt plecările deșarte,
cînd duc cu ele stropi de sînge sfînt,
dar mai amare-ntoarcerile sînt,
cînd poartă răni aduse de departe.

Cînd te întorci și nu vii de niciunde,
cînd tragi la țărm, în larg de ești pierdut,
întrebi de tine, nimeni nu-ți răspunde,
n-ai umbră, n-ai cenușă, n-ai trecut...

ANTITEZE

N-ai dezmierda de n-ai ști să blestemi,
surîd numai acei care suspină;
azi n-ai zîmbi de n-ar fi fost să gemi,
de n-ai fi plîns, n-ai duce-n ochi lumină.

Și dacă singur rana nu-ți legai,
cu mîna ta n-ai unge răni străine;
n-ai jindui după un colț de rai
de n-ai purta un strop de iad în tine.

Căci nu te-nalți în slăvi pînă nu cazi
Cu fruntea grea în pulberea amară,
iar dacă-nvii în cîntecul de azi,
e c-ai murit în lacrima de-aseară.

Radu DEMETRESCU-GYR

UN OCHI RÎDE, ALTUL PLÎNGE...

"Dreapta" d-lui Roman

După declarațiile din ultima vreme ale d-lui Petre Roman ar reieși că în România spațiul politic s-a umplut în modul cel mai mulțumitor. Întreaga opoziție anticomunistă (din care acum, după despărțirea de "iliescani", și d-l Roman se consideră a face parte) ar constitui, în fond, un fel de "dreaptă" democratică, la stînga rămînînd diferitele grupări "nostalgice" și "conservatoare", neo-și cripto-comuniste. Mai mult decît cu o probă de analfabetism politic (liberalismul sau social-democrația n-au fost și nu pot fi "de dreapta"), avem de-a face cu o diversiune în stil masonic, prin care se încearcă acreditarea unei false drepte, menite să creeze iluzia unui echilibru de forțe pe scena politică românească. Adevărata dreaptă ("dreapta istorică", cum chiar d-l Roman îi spune) va fi calificată prin consens ca "extremă dreaptă" și va fi atacată din toate direcțiile, așa cum se întîmplă astăzi în Franța cu Frontul Național al d-lui Le Pen.

Este evident că se urmărește crearea unei confuzii totale în mintea opiniei publice (care și așa are o cultură politică mai mult decît rudimentară) și, pe termen lung, eliminarea totală a dreptei din viața politică, spre a nu mai impieta asupra manevrelor obscure ale stîngismului masonic de toate nuanțele, ce tinde să cuprindă lumea ca un cancer generalizat.

Este un nou pas pe calea distrugerii valorilor naționale și creștine ale Europei tradiționale, crimă istorică la care toată lumea este chemată să subscrie, în adorația propriilor călăi. De aceea toate nucleele dreptei autentice, puține cîte sînt, trebuie să-și orienteze prioritar eforturile în scopul deconspirării publice a acestei noi campanii demagogice, al cărei succes definitiv ar fi echivalent cu anularea identității noastre naționale și spirituale și cu înjugarea noastră în chip bovin la carul triumfal al imperialismului masonic.

"Groparii" naționalismului

O altă primejdie, la fel de serioasă, este și aceea a **naționalismului de stînga** (cea mai absurdă formă de pseudo-naționalism), ale cărei acțiuni cunosc o cotă îngrijorătoare în vremea din urmă. El nu este periculos numai prin sine însuși, ci și prin faptul că duce, treptat, la compromiterea naționalismului în genere și la radicalizarea confuziei între dreapta și stînga în conștiința opiniei publice românești, subminînd deci, din altă direcție, temeiurile sănătoase ale vieții naționale.

Această formă pervertită de naționalism ("rasismul nu este decît o formă vulgară de materialism", spunea Ion I. Moța, legionarul!), făcînd casă bună cu comunismul, se manifestă la noi în publicații precum "Europa" "România Mare" sau foile editate sub egida "Vetrei Românești" (în spatele unora aflîndu-se milioanele murdare ale aventurierului Iosif Constantin Drăgan, încarnare grotească a "românului imparțial", adică prostituat cu toate regimurile politice, de la Antonescu pînă la Iliescu). Provincialismul șovin pe care astfel de oficine comunisto-securiste caută să-l promoveze la nivel național, în argoul maidanelor ilfovene, se trage de-a dreptul din "Groapa" lui Eugen Barbu și nu se poate duce dincolo de marginile ei. Se continuă pe de o parte linia trasată de intoleranța analfabetă și paranoică a clanului ceaușist, iar pe de altă parte se face jocul intereselor obscure ale conservatorismului de tip kaghebist. Principala metodă constă în specularea și pervertirea sentimentului național, adică în radicalizarea uneia dintre formele cele mai abjecte ale populismului comunist.

Adevăratul naționalism, cel care este chemat să continue linia istorică ce pleacă de la B. P. Hașdeu și Mihai Eminescu și ajunge pînă la Mircea Eliade și Petre Țuțea, trebuie să-și delimiteze neobosit pozițiile profund **creștine** și ferm **anticomuniste**, spre a putea păstra și transmite nepîngărită generațiilor viitoare zestrea de tradiții și idealuri a acestui neam. "Gazeta de Vest", "Puncte Cardinale", "Gîndirea" sau "Rezistența", publicații independente, încearcă să răspundă, cu puținătatea puterilor lor, acestei nevoi de continuitate istorică și spirituală, în numele ființei și geniului național. Nu există și nu poate exista compatibilitate între naționalismul de dreapta (tendință firească de afirmare creatoare a românismului în cadrul larg al universalității) și naționalismul de stînga (tendință perversă către o izolare sterilă, de tip tribal). Eminescu și Vadim Tudor nu pot sta sub același steag decît în conștiința unui popor ce nu mai merită să facă umbră pămîntului. Să fi ajuns noi astăzi un astfel de popor? Să ne străduim a dovedi că nu!

Semnul fiarei

Recenta fotografie a lui Boris Elțin înveșmîntat în mantia Cavalerilor Ordinului de Malta a trezit (nu numai în Rusia) firești reacții de consternare, invitîndu-i și pe cei indiferenți, ignoranți sau prea circumspecți să mai mediteze asupra problemei masonice, a cărei eludare anulează orice înțelegere mai profundă a vieții politice contemporane. Rusia reprezintă cazul tipic de mare națiune creștină jucată pe sfori, în acest secol, de conspirația mondială a Puterilor Oculte. Masoneria a instaurat comunismul și masoneria l-a lichidat, în funcție de oportunitățile ei, folosind în chip de cobai sute de milioane de oameni. Tot ca este cea care urmărește astăzi o "reașezare" a fostului imperiu sovietic în funcție de propriile ei interese. Dacă Gorbaciov a fost unealta de ieri, Elțin este unealta de azi. Și n-ar fi exclus ca Șevarnadze să fie unealta de mîine... Masoneria se simte atît de puternică încît își poate permite și manifestări sfidător fățișe, înregistrînd cu imensă satisfacție strania orbire și blîndețea de oaie a popoarelor îngenuncheate!

S-ar părea că Boris Elțin s-a hotărît să continue în mod original "transparența" gorbaciovistă! În orice caz, dacă nici un cutremur nu va scutura în anii următori "ordinea mondială", costumul masonic va deveni uniforma obligatorie pentru toți oamenii publici, de la Urali pînă la Pirinei (ca să ne referim doar la continentul european), iar lumea se va împărți, se pare, după cum va purta sau nu "semnul Fiarei", ca în vedenia Sf. Ioan (APOCALIPSA,13,16-17).

O oglindă a rușinii

Întrucît țara-mamă, "România lui Iliescu, este astăzi impotentă politic și economic (prin "grija" comună a "odioșilor" de ieri și a "emanaților" de azi), se pare că soarta bietei Moldove de peste Prut atîrnă exclusiv, spre rușinea noastră națională, de sîngele fraților basarabeni și de interesele obscure ale Marilor Puteri. Pornind din capul locului, imediat după căderea lui Ceaușescu, pe un făgaș complet greșit în politica noastră față de Basarabia și față de fostul imperiu sovietic, nu facem astăzi decît să culegem roadele firești, privind cu ochii elefantini ai d-lui Năstase și cu rînjetul imperturbabil de codoașă bătrînă a d-lui Iliescu cum este batjocorit sîngele românesc de ridicola coaliție cazaco-găgăuză. Ceea ce se întîmplă astăzi pe Nistru este oglinda în care ne putem contempla halul în care am ajuns ca Stat și ca Națiune, după ce am schimbat "mărul putred" al vechiului comunism pe "para mălăiață" a neocomunismului fesenist! Și ne mai mirăm că în Basarabia sînt încă mulți cei care cîrtesc împotriva unei uniri cu Țara! Să nu ni se spună că **s-a vorbit** întru sprijinul și apărarea Basarabiei. Ne-am săturat de logoreea comunistă, ca și de masturbarea verbală a noilor cațavenci. Porniți pe calea aceasta, nu vom reuși altceva decît "să pierim pe limba noastră". Și dacă astăzi sînt în Europa două State românești, s-ar putea ca mîine să nu mai fie nici unul...

Performanțe românești

Dacă sub toate celelalte aspecte am reușit performanța de-a ajunge în coada Europei (suflîndu-le "lanterna roșie" fraților noștri albanezi), în două privințe sîntem și noi printre fruntași: anume stăm bine cu **sinuciderile** și cu **avorturile**! În anul 1991 numai la Spitalul Clinic de Urgență din București au fost internați 1932 de sinucigași (în marea majoritate tineri și femei), acuzînd "un adînc sentiment de frustrare... atît pe planul realizării socio-profesionale, cît și pe cel al realizării materiale". Ne întrebăm care o fi fost numărul sinucigașilor bucureșteni ajunși direct la morgă?

În privința avorturilor ne-am bătut propriul record pe anul 1990 (cînd statisticile înregistraseră aproape un milion de avorturi pe toată țara). Bilanțul anului 1991 arată că, neluîndu-se nici o măsură (spre a nu se tulbura probabil "fragila noastră democrație"), cifra aproape că s-a dublat față de 1990, aflîndu-ne astăzi în situația de a putea să numărăm, de la Revoluție încoace, aproape trei milioane de avorturi!

Se pare că mizeria materială de care ne văităm atît este nimica toată pe lîngă mocirla morală în care bălțim fără văităturil! S-ar zice că, luîndu-l în serios pe Emil Cioran, noi am pus de gînd "schimbarea la față a României" în sensul realizării cît mai rapide a..."neantului valah"!

Un rău mai puțin ?

Ne-am abținut vreme îndelungată să aducem vorba în paginile acestei reviste despre cuplul politic Mihai Grama-Vladimir Fulger, cei care au tîlhărit U.D.C-ul bucureștean și au compromis public, în ochii celor neavizați, ideea de democrație creștină. Am fi ispitiți să-i comparăm cu alte cupluri celebre, cum ar fi Stan și Bran sau Farfuridi și Brînzovenescu, dar aceia aveau o oarecare ingenuitate, fiind pînă la urmă simpatici, în vreme ce cuplul Grama-Fulger, uns cu toate alifiile, nu poate stîrni altceva decît o adîncă lehamite.

După ce au stat lipiți ca niște căpușe pe burta Convenției Democratice, și au reușit să obțină în alegeri exact un gram de voturi, par să-și fi pierdut de tot controlul de sine, apucîndu-se, cu o mînă de "băieți", să-l **fulgere** "creștinește" pe d-l Florin Mătrescu, venit să-i dojenească tocmai din Germania! Poate că și lunecătorul domn Mătrescu a tras de aici, pe pielea dumnealui, vreo învățătură; de pildă aceea că "cine se amestecă în tărîțe, îl mănîncă porcii"...

Marele nostru regret nu este însă pentru vreo persoană anume, ci pentru faptul că democrația creștină a ajuns pătată pe nedrept de asemenea specimene unsuroase. Ba mai mult decît atît: comportarea celor doi (și a altora de teapa lor) a pus o pată nemeritată pe obrazul Opoziției politice în general; și e de mirare că un om integru și experimentat ca d-l Coposu a tolerat așa ceva în imediata vecinătate a domniei sale!

Nu ne rămîne decît să sperăm că d-l Fulger își va redeschide circiuma din Germania și că d-l Grama își va trage la loc căciula pe urechi, cruțînd fragila noastră democrație, mai mult sau mai puțin creștină, de două crampe la stomac. Fiind vorba de un rău mai puțin, e sigur că nimeni n-o să-l plîngă...

V.A.M.

Colegiul redactional: GABRIEL CONSTANTINESCU, DEMOSTENE ANDRONESCU, RAZVAN CODRESCU, CONSTANTIN IORG[illegible] secretar tehnic : IOAN NISTOR
Adresa: 2400 - SIBIU Calea Dumbravii 109
tel. 92 / 42 25 36 TIPARUL - POLSIB